

WÓJT GMINY LASOWICE WIELKIE

ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LASOWICE WIELKIE

**Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego
i ustalenia Studium**

**Załącznik nr 1
Do Uchwały nr
Rady Gminy Lasowice Wielkie
Z dnia**

Lasowice Wielkie, listopad 2009r.

SCARBEKO SPÓŁKA Z O.O

NIP 954-22-27-064

40-036 KATOWICE, ul. Ligonia 30/1

tel./fax. (0 32) 251 60 07

Nr KRS 0000153882 Sąd Rejonowy dla Katowic,

Wydział VIII Gospodarczo - Rejestrowy

ZESPÓŁ AUTORSKI:

Główny projektant:

mgr inż. arch. Ryszard Wyszyński

członek Południowej Okręgowej

Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach

Nr KT-134

Zastępca głównego projektanta

mgr Grażyna Szymańska

członek Południowej Okręgowej

Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach

nr KT-360

Opracowania cyfrowe

mgr inż. Maciej Wyszyński

Infrastruktura:

mgr inż. Bogumiła Sorek

inż. Maria Grzegorzewska

Zagospodarowanie przestrzenne:

mgr inż. arch. Karolina Hudasz

członek Południowej Okręgowej

Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach

Nr KT-378

mgr inż. Maciej Wyszyński

techn. Ewa Majer

techn. Teresa Malcharek

techn. Ewa Oszek

Katowice, Lasowice Wielkie, listopad 2009r.

SPIS TREŚCI		STRONA
I.	WPROWADZENIE	5
1.	Podstawa prawna i cele opracowania studium	5
1.1.	Podstawa prawna	5
1.2.	Podstawa merytoryczna	5
1.3.	Cele opracowania	6
1.4.	Wymagany zakres ustaleń studium	6
2.	Konsekwencje opracowania studium	9
3.	Materiały planistyczne studium	10
II.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU	17
1.	Położenie i powiązania gminy	17
2.	Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z ustaleń strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, raportu o stanie województwa opolskiego z czerwca 2006r., programu opieki nad zabytkami województwa opolskiego na lata 2007-2010, strategii rozwoju powiatu kluczborskiego na lata 2001 – 2015, planu rozwoju lokalnego powiatu kluczborskiego oraz planu rozwoju lokalnego gminy Lasowice Wielkie	18
3.	Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z odpowiedzi sąsiednich gmin	33
III.	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	33
1.	Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu	33
2.	Stan ładu przestrzennego.	35
3.	Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	38
4.	Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	50
5.	Warunki i jakość życia mieszkańców	61
6.	Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	67
7.	Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	68
8.	Stan prawny gruntów	70
9.	Występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.	70
10.	Występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.	70
11.	Udokumentowane złoża kopalin oraz zasoby wód podziemnych	70
12.	Występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	71
13.	Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.	71
14.	Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.	74
IV.	LISTA PROBLEMÓW PRZESTRZENNYCH GMINY	75
V.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	78
1.	Kierunki rozwoju przestrzennego.	78
2.	Struktura przestrzenna.	78
3.	Przeznaczenie terenów oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy	79
VI.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.	89
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu	89
2.	Ochrona środowiska	90
3.	Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych	91
4.	Ochrona złóż kopalin	91
5.	Ochrona powietrza	91
6.	Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym.	91
VII.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	92
VIII.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	92
1.	Komunikacja drogowa	92
2.	Linie kolejowe	94
3.	Trasy rowerowe	94
4.	Zaopatrzenie w wodę	94
5.	Odprowadzenie ścieków	94
6.	Zaopatrzenie w gaz	95
7.	Zaopatrzenie w ciepło	95

8.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	96
9.	Telekomunikacja	96
10.	Gospodarka odpadami	96
IX.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	97
X.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	97
XI.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000m² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH	99
1.	Obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości	99
2.	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	100
3.	Obszary przestrzeni publicznych	100
XII.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	100
XIII.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	101
1.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	101
2.	Leśna przestrzeń produkcyjna	101
XIV.	OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI, OSUWANIA MAS ZIEMNYCH	102
XV.	OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	102
XVI.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI I REKULTYWACJI.	102
XVII.	TERENY ZAMKNIĘTE I OBSZARY PROBLEMOWE	103
1.	Tereny zamknięte	103
2.	Obszary problemowe	103
XVIII.	UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ	104

OPRACOWANIA GRAFICZNE		SKALA
Rys.1	Stan istniejący	1:10 000
Rys.2	Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego	1:10 000
Rys.3	Kierunki zagospodarowania przestrzennego	1:10 000

SPIS TABEL		strona
Tab.1.	Stan ludności gminy	62
Tab.2.	Wskaźniki modułu gminnego	62
Tab.3	Wskaźniki zabudowy mieszkaniowej	64

I. WPROWADZENIE

1. PODSTAWA PRAWNA I CELE OPRACOWANIA STUDIUM

1.1. PODSTAWA PRAWNA

1.1.1 Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie została opracowana zgodnie z:

- 1) art. 9, 10, 11, 12 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹,
- 2) Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,²
- 3) Ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” (Dz.U. z 2008r. nr 199 poz.1227).

1.1.2. Podstawę formalną prac nad zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie stanowią:

- 1) Uchwała Nr XLVI-272/06 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 25 października 2006r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie,
- 2) Umowa zawarta pomiędzy gminą Lasowice Wielkie a „Scarbeko” Sp. z o.o., Katowice, ul. Konckiego 4a/6.

1.2. PODSTAWA MERYTORYCZNA

Obowiązujące „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie ” przyjęte uchwałą nr XI-33/99 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 30.03.1999r. sporządzone zostało na podstawie art.6 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 15 z 1999r. poz.139).

Obowiązujące studium zostało dwukrotnie zmieniane w 2004 roku i 2005 roku oraz w 2006 roku opracowano „Ocenę aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie”, która we wnioskach wskazała na konieczność aktualizacji całego dokumentu.

Podjęta przez gminę Lasowice Wielkie w/w uchwałą w sprawie zmiany studium wskazała jako granice tej zmiany cały obszar gminy oraz jako zakres merytoryczny ustaleń - teren gminy Lasowice Wielkie.

W opracowanym obecnie dokumencie, w związku z uchwałą inicjującą, zachowany został tytuł opracowania oraz w konsekwencji stosowanie w tekście nazwy opracowania „Zmiana studium...”. W chwili obecnej brak jest możliwości dokonania zmiany uchwały inicjującej przez Radę Gminy, która doprowadziłaby do zgodności tytułu opracowania z wymogami przepisów odrębnych z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, tj opracowania II edycji studium.

¹Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. nr 80 poz.717), z późniejszymi zmianami

²Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004r Nr 118 poz. 1233)

Ponieważ według obowiązującej ustawy zakres uwarunkowań i ustaleń studium jest o wiele szerszy niż według poprzedniej ustawy, w sporządzanej zmianie studium przeprowadzono wymaganą analizę uwarunkowań oraz dokonano w niezbędnym zakresie aktualizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1.3. CELE OPRACOWANIA

Celem sporządzenia zmiany studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego przy uwzględnieniu ustaleń strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy (zgodnie z art. 9 ust. 1 i 2).

Dodatkowy cel sporządzenia zmiany studium wynika z art. 24 ust 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami³, w myśl, którego, studium stanowi podstawę do tworzenia gminnych zasobów nieruchomości. Zasoby te, zgodnie z ust. 2, mogą być wykorzystywane na cele rozwojowe gmin i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a w szczególności na cele budownictwa mieszkaniowego i związanych z tym budownictwem urządzeń infrastruktury technicznej, jak również na realizację innych celów publicznych.

Studium pełni trzy podstawowe funkcje:

- jest aktem polityki przestrzennej gminy, przez co określa politykę rozwoju przestrzennego gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego,
- koordynuje ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego i wpływa na ich kształt,
- promuje gminę na zewnątrz - studium to filozofia rozwoju przestrzenno-gospodarczego na przyszłość, mogąca zachęcić do inwestowania, im bardziej wszechstronny i przekonujący jest program rozwoju, tym bardziej atrakcyjna staje się formułowana oferta.

1.4. WYMAGANY ZAKRES USTALEŃ STUDIUM

1.3.1. Zgodnie z art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody krajobrazu kulturowego,
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- 8) stanu prawnego gruntów,
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,

³Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami tekst jednolity (Dz. U. z 2004r. nr 261 poz. 2603)

- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
 - 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
 - 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.
- 1.3.2. W studium określa się w szczególności:
- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
 - 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,
 - 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
 - 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
 - 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
 - 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art.48 ust1,
 - 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej,
 - 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
 - 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
 - 11) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
 - 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
 - 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271),
 - 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
 - 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
 - 16) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

1.3.3. Bezpośrednie odniesienia do studium zawierają następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska Tekst jednolity (Dz. U. z 2008r. nr 25 poz.150),
- 2) Obwieszczenia Marszałka Sejmu RP z dnia 25 sierpnia 2009r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2009r. Nr 151 poz. 1220),

- 3) Ustawa z dnia 23 lipca 2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003r. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.),
- 4) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami- tekst jednolity (Dz. U. z 2004r. nr 261 poz. 2603),
- 5) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. tekst jednolity (Dz. U. z 2005r. Nr 239, poz. 2019),
- 6) Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko” (Dz. U. z 2008r nr 199 poz.1227),
- 7) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa(Dz. U. z 2004r. Nr 125 poz. 1309).

1.3.4. W zapisach studium znajdują miejsce także ustalenia wynikające z innych ustaw i aktów wykonawczych, a w szczególności:

- 1) Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane - (tekst jednolity Dz.U. z 2006r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.),
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2002 r. nr 75 poz.690 z późn. zm),
- 3) Rozporządzenia Ministra Transportu i gospodarki morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. nr 43, poz. 430),
- 3) Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych- tekst jednolity (Dz.U. z 2004r. Nr 121 poz. 1266),
- 4) Ustawa z dnia 19 grudnia 2008r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. nr 237 poz.1657)
- 5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego.(DZ. U. z 2004r. Nr 207, poz. 2109),
- 6) Ustawa z dnia 11 kwietnia 2003r o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. z 2003r. Nr 64 poz.592),
- 7) Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2006r. 123 poz. 858),
- 8) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz.U. z 2003 r. Nr 229, poz. 2273),
- 9) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. Nr 114 poz. 786),
- 10) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013 (Dz.U. Nr 185 poz. 1316),
- 11) Ustawa z 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze- tekst jednolity (Dz. U. z 2005r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.),

- 12) Ustawa z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych – tekst jednolity (Dz. U. z 2007r. Nr 19 poz. 115.),
- 13) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach – tekst jednolity (Dz. U. z 2007r. Nr 39 poz. 251),
- 14) Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach (tekst jednolity Dz.U. z 2005r. Nr 45 poz. 435),
- 15) Ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów- tekst jednolity (Dz. U. z 2003r. Nr 178, poz. 1749).
- 16) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008r. „w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych” (Dz.U. nr 153 poz.955)
- 17) Ustawa z dnia 28 marca 2003r o transporcie kolejowym – (tekst jednolity Dz.U. z 2007r nr 16 poz.94).

2. KONSEKWENCJE OPRACOWANIA STUDIUM

Studium nie jest aktem prawa miejscowego (art.9 ust.5), natomiast wywiera znaczący wpływ na kształt planów miejscowych. Ustalenia studium są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych a wójt musi je uwzględnić w projekcie planu (art.9 ust.4). Uchwalenie studium umożliwia opracowanie i uchwalenie planów miejscowych:

- 2.1.1. obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu, na podstawie przepisów odrębnych,
- 2.1.2. obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić plan.

Uchwalając plan miejscowy rada gminy stwierdza o jego zgodności z ustaleniami studium. **Ewentualna sprzeczność ustaleń planu miejscowego z jakimkolwiek ustaleniem studium powoduje - co do zasady - nieważność planu w myśl art.28 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴.**

Jeżeli w studium wyznaczono obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie m.p.z.p. na podstawie przepisów odrębnych, gmina musi po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały o zatwierdzeniu studium przystąpić do sporządzenia tych planów (art. 10 ust.3).

Obowiązek powyższy dotyczy w szczególności:

- terenów górniczych,
- obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości,
- obszarów przestrzeni publicznej,
- obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m².

Sporządzenie studium weryfikuje również realność w bliskiej perspektywie, założeń polityki władz, obiektywnych potrzeb i wymagań funkcjonalnych oraz oczekiwań mieszkańców, także w zakresie bieżących działań inwestycyjnych.

⁴ komentarz prof. Zygmunta Niewiadomskiego, sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w gazecie „Rzeczpospolita” nr 164 z 16 lipca 2003r.

Umożliwia utworzenie gminnych zasobów nieruchomości niezbędnych do realizacji założonych kierunków polityki przestrzennej oraz celów i priorytetów rozwojowych gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy może również formułować postulaty i wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa, wynikające z ochrony interesu gminy w skali regionalnej.

W sytuacji braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w części przepisów odrębnych wymagane jest zachowanie zgodności z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

3. MATERIAŁY PLANISTYCZNE STUDIUM

Integralne części materiałów planistycznych zmiany studium stanowią:

- 1) materiały planistyczne, sporządzone na potrzeby projektu „Zmiany studium...”, o których mowa w § 3 ust.1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r.

1p.	Wykaz materiałów planistycznych	Wykonawca	Ocena przydatności materiałów planistycznych
1.	2.	3.	4.
1.	Opracowanie ekofizjograficzne gminy Lasowice Wielkie	„SCARBEKO” Sp. z o.o. 2004 rok	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
2.	Dane dotyczące infrastruktury technicznej	Zarządzający sieciami infrastruktury technicznej	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
3.	Wykaz odpowiedzi instytucji złożonych na podstawie art.11 pkt.2 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
4.	Zbiór odpowiedzi instytucji zamieszczonych w wykazie	Instytucje	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
5.	Wykaz wniosków złożonych przed obwieszczeniem o przystąpieniu do zmiany studium uwarunkowań i kierunków	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

	zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie		
6.	Wnioski zamieszczone w wykazie, złożone przed obwieszczeniem	Osoby fizyczne i prawne	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
7.	Wykaz wniosków złożonych na podstawie art.11 pkt.1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
8.	Zbiór wniosków zamieszczonych w wykazie	Osoby fizyczne i prawne	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
9.	Inwentaryzacja urbanistyczna w terenie	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
10.	Materiały robocze z inwentaryzacji w skali 1:2000	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
11.	Plansza „ Stan istniejący” 1:10 000	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
12.	Plansza „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” w skali 1:10 000	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
13.	Plansza „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” w skali 1:10 000	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
14.	Zbiór uzgodnień	Instytucje	Korekta tekstu i rysunku „Studium” zgodnie z wniesionymi uwagami
15.	Wykaz uzgodnień	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Korekta tekstu i rysunku „Studium” zgodnie z wniesionymi uwagami
16.	Opinia GKUA	GKUA	Korekta tekstu i rysunku „Studium” zgodnie z wniesionymi uwagami
17.	Pismo PWIS w Opolu z dnia 7.01.2009r nr NZ/BK-4321-83/08	Instytucje	Ponowne uzgodnienie projektu studium
18.	Pismo Dyrektora Regionalnego RDOŚ z dnia 8.01.2009r nr RDOŚ-16-WPN-6638-098/08/ap	Instytucje	Ponowne uzgodnienie projektu studium

- 2) materiały planistyczne, sporządzone na podstawie przepisów odrębnych, o których mowa w § 3 ust.2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r.

Ip.	Wykaz materiałów planistycznych:	Wykonawca	Ocena przydatności materiałów planistycznych
1.	2.	3.	4.
1	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego przyjęty uchwałą nr XLIX/357/2002 z 24 września 2002r. (Dz.Urz.Woj. Opolskiego Nr 112, poz.1448)	Wojewoda Opolski	<p>W zakresie wskazań dotyczących gminy Lasowice Wielkie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszerzenie obszaru chronionego krajobrazu Lasy Stobrawsko Turawskie, - włączenie lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego do systemu NATURA 2000 i ECONET PL , - w ramach NATURA 2000 wydzielenie ostoi kompleksowej Lasy Stobrawsko - Turawskie z ostojami częściowymi doliny Stobrawy, doliny Budkowiczanki i Grądów Odrzańskich, <u>Uwaga ! Z terenu Gminy Lasowice Wielkie nie włączono żadnych lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego do systemu NATURA 2000 i ECONET PL oraz nie wydzielono ostoi w ramach NATURA 2000;</u> - ochrona zasobów wód podziemnych na terenach głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) i ich stref zasilania oraz czwartorzędowych dolin kopalnych, w tym: <u>GZWP 324 dolina kopalna Kluczborka</u>, obszarów dolin kopalnych: rejonu Kluczbork, Lasowice, - modernizacja i przebudowa istniejącego systemu ochrony przeciwpowodziowej, w tym udrożnienie koryt rzecznych Stobrawy, Budkowiczanki i Bogacicy, - zwiększenie retencji zlewniowej i sztucznej poprzez budowę zbiorników małej retencji: Kluczbork i Trzebiszyn, - zwiększenie retencji naturalnej w drodze realizacji prac dolesieniowych i zwiększania bioróżnorodności terenów rolnych (zakrzaczenia, zadrzewienia, fitomelioracje cieków wodnych, - modernizacja dróg krajowych: nr 11 do pełnych parametrów klasy S, nr 45 do parametrów klasy GP, nr 42 do parametrów klasy G i drogi wojewódzkiej nr 494 do parametrów klasy G, - budowa obwodnic miejscowości: Jasienie, Chudoba, Wędrynia, - modernizacja linii kolejowych: nr 143, nr 175, nr 293 - budowa dwutorowej linii 110kV relacji Dobrzeń – Kluczbork przebiegającej przez obszar gmin: Kluczbork i Lasowice Wielkie, - budowa gazociągu wysokiego ciśnienia łączącego gazociąg Komorzno – Tworzeń z gazociągiem Skałgi - Wołczyn -Namysłów, - gazyfikacja gmin Lasowice Wielkie, - budowa sieci wodociągowej na terenach

			<p>wiejskich nieobjętych zorganizowanym systemem zaopatrzenia w wodę,</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontynuacja budowy kompleksowego systemu kanalizacji sanitarnej, uwzględniającego objęcie grupowymi systemami oczyszczania ścieków terenów zainwestowanych gmin, - budowa oczyszczalni ścieków we wsi Tuły (gm. Lasowice Wielkie), - wdrożenie zintegrowanego systemu zagospodarowania odpadów stałych o charakterze innym niż niebezpieczne, - zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych (wydzielenie specjalnych kwater tzw. gminnych punktów składowania odpadów niebezpiecznych i miejsc zbiorów wydzielonych odpadów niebezpiecznych), - przygotowywanie terenów pod działalność inwestycyjną, - rozwój obszarów turystyczno-rekreacyjnych, bazujących na Stobrowskim Parku Krajobrazowym oraz obszarze chronionego krajobrazu „Lasy Stobrowsko – Turawskie”, - wytyczenie i utrzymanie szlaków turystyki pieszej oraz ścieżek rowerowych, krajoznawczych szlaków tematycznych oraz zaplecza rekreacyjnego, poprawa warunków turystycznych i wypoczynkowych poprzez budowę systemów kanalizacyjnych jak również wprowadzenia proekologicznych form grzewczych, - rozwijanie bazy hotelowo -gastronomicznej o wysokim standardzie oraz usług, - ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego w opracowaniach planistycznych na poziomie regionalnym zgodnie z opracowaniem „Ochrona i Konserwacja Zabytkowego Krajobrazu Kulturowego Województwa Opolskiego” będącego częścią ogólnopolskiego programu Ministerstwa Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego, - wprowadzanie do obiektów zabytkowych funkcji zgodnych z ich pierwotnym przeznaczeniem bądź nie kolidujących z ich zabytkowym charakterem, - ochrona i konserwacja układów ruralistycznych i historycznej zabudowy na terenach wiejskich
2.	Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2000- 2015 uchwalona Uchwałą nr XXXIX/350/2005 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 11 października 2005 r.	Sejmik Województwa Opolskiego	W zakresie diagnozy strategicznej województwa opolskiego oraz wizji rozwoju, priorytetów celów i działań strategii rozwoju
3.	Raport o stanie	Sejmik Województwa	W zakresie aktualnego stanu

	zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, przedstawiony na sesji nr XLIX Sejmiku Województwa Opolskiego w dniu 27 czerwca 2006r.	Opolskiego	zagospodarowania oraz wskazania tendencji rozwoju przestrzennego
4.	Program opieki nad zabytkami województwa opolskiego na lata 2007-2010, załącznik do uchwały nr XIV/158/2007 Sejmiku Województwa Opolskiego z 20 grudnia 2007r.	Sejmik Województwa Opolskiego	W zakresie diagnozy stanu oraz wytycznych konserwatorskich do opieki nad zabytkami
5.	Strategia Rozwoju Powiatu Kluczborskiego na lata 2001-2015 uchwalona 23 sierpnia 2001 r. przez Radę Powiatu	Rada Powiatu Kluczborskiego	W zakresie diagnozy strategicznej powiatu kluczborskiego oraz wizji rozwoju, priorytetów celów i działań strategii rozwoju
6.	Plan rozwoju lokalnego powiatu Kluczborskiego Uchwalony uchwałą nr XXVI/189/05 z dnia 28 lutego 2005r.	Rada Powiatu Kluczborskiego	W zakresie rozwoju lokalnego powiatu kluczborskiego
7.	Plan rozwoju lokalnego gminy Lasowice Wielkie uchwalony uchwałą nr XIX-122/2004r. Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 24 maja 2004r.	Urząd Gminy Lasowice Wielkie	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego, do weryfikacji
8.	„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie” przyjęte Uchwałą nr XI-33/99 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 30.03.1999r.	Zespół autorski pod kierunkiem mgr inż.arch. Stanisława Wagnera	W zakresie uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, do weryfikacji
9.	„Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie” wykonana w roku 2004r. i przyjęta Uchwała nr XXI – 135/2004 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich w dniu 6 września 2004r.	mgr Jacek Tabor	W zakresie uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, do weryfikacji
10.	„Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie” zostały wykonane w 2005r. i	„SCARBKO” Sp. z o.o.	W zakresie uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, do weryfikacji

	uchwalone Uchwałą nr XXVII-171/2005 Rady Gminy Lasowice Wielkie		
11.	Zmiany planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Lasowice Wielkie, Uchwała Nr XIX/75/95 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 19 grudnia 1995r. (Dz.Urz.Woj.Opol. Nr 6 z dnia 5 kwietnia 1996r. poz.35)		Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
12.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie Uchwała Nr II/10/98 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 25 listopada 1998r. (Dz.Urz.Woj.Opol. Nr 34 z dnia 30 grudnia 1998r. poz. 323)	mgr inż. arch. Stanisław Wagner mgr Jacek Tabor	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
13.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Lasowice Wielkie, Uchwała Nr XLVII/187/98 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 27 maja 1998r. (Dz.Urz.Woj.Opol. Nr 21 z dnia 28 lipca 1998r. poz.122)	mgr inż. arch. Stanisław Wagner mgr Jacek Tabor	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
14.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Lasowice Wielkie, Uchwała Nr XXIX/121/2001 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 25 kwietnia 2001r.	mgr inż. arch. Stanisław Wagner mgr Jacek Tabor	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
15.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Lasowice Wielkie, Uchwała Nr XXXIII/140/2001 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 26 września 2001r.	mgr inż. arch. Stanisław Wagner mgr Jacek Tabor	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
16.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Lasowice Wielkie, Uchwała Nr XXI/86/2000 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 28 czerwca 2000r.	mgr inż. arch. Stanisław Wagner mgr Jacek Tabor	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

17.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Lasowice Wielkie Uchwała Nr VI/39/2003 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 26 marca 2003r.	mgr inż. arch. Stanisław Wagner mgr Jacek Tabor	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
18.	UCHWAŁA Nr XLI - 238/06 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 29 maja 2006r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wędrynia	Rada Gminy Lasowice Wielkie	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
19.	UCHWAŁA Nr XLI - 240/06 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 29 maja 2006r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Trzebiszyn	Rada Gminy Lasowice Wielkie	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
20.	UCHWAŁA Nr XLI - 241/06 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 29 maja 2006r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Chudoba	Rada Gminy Lasowice Wielkie	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
21.	UCHWAŁA Nr XLI - 242/06 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 29 maja 2006r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Gronowice	Rada Gminy Lasowice Wielkie	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
22.	UCHWAŁA Nr XLI - 243/06 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 29 maja 2006r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Lasowice Wielkie.	Rada Gminy Lasowice Wielkie	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
23.	UCHWAŁA Nr XLI - 251/06 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 28 czerwca 2006r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Jasienie	Rada Gminy Lasowice Wielkie	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

24.	Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Lasowice Wielkie z października 2006 r.	„SCARBEKO” Sp. z o.o.	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
25.	Zbiór wydanych przez Wójta Gminy Lasowice Wielkie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu	Wójt Gminy Lasowice Wielkie	Materiał wejściowy do uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. POŁOŻENIE I POWIĄZANIA GMINY

1.1. Położenie Gminy

Gmina Lasowice Wielkie leży w północnej części województwa opolskiego, w powiecie kluczborskim. Od północy graniczy z gminą Kluczbork, od wschodu z gminą Olesno, od południa z gminami : Zębowice i Turawa, od południowo-zachodu z gminą Łubniany, a od zachodu z gminą Murów.

Wewnętrzny podział administracyjny wyróżnia 13 sołectw: Chocianowice, Ciarka, Gronowice, Wędrynia, Chudoba, Lasowice Małe, Lasowice Wielkie, Szumirad, Jasienie, Oś, Trzebiszyn, Tuły i Laskowice.

Gmina Lasowice Wielkie zajmuje obszar 211 km², a zamieszkuje ją około 7569 osób.

1.2. Powiązania gminy

1) Powiązania Gminy z układem zewnętrznym wyznaczają drogi:

- krajowe:

- Nr 45 relacji Chałupki - Racibórz - Opole –Kluczbork - Wieluń – Złoczew
- Nr 11 relacji Kołobrzeg – Koszalin – Poła – Poznań – Ostrów Wielkopolski – Kluczbork – Katowice

- wojewódzka:

- Nr 494 relacji Bierdzany – Olesno – Częstochowa

- powiatowe:

- 1315 Wędrynia - Gronowice
- 1316 Kluczbork – Ciarka – droga nr 11
- 1317 Kuniów - Szumirad
- 1319 Ligota Dolna – Bogacica - Jasienie
- 1326 Stare Olesno - Jasienie

1327	Gronowice - Ciarka
1328	Lasowice Małe - Bąków
1329	Oś – droga nr 45
1330	Chudoba - Zagwiździe
1332	droga przez wieś Lasowice Wielkie
1333	Tuły – droga nr 45
1340	Stare Budkowice - Bierdzany

Wewnętrzny system powiązań terenów zainwestowanych tworzą drogi gminne.

2) Uzupelnienie układu komunikacyjnego na terenie gminy stanowią linie kolejowe: nr 175 Fosowskie-Kluczbork, nr 143 Kalety-Wrocław, nr 293 Jełowa-Kluczbork.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ STRATEGII ROZWOJU I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO, RAPORTU O STANIE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO Z CZERWCA 2006r., PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2007-2010, STRATEGII ROZWOJU POWIATU KLUCZBORSKIEGO NA LATA 2001 – 2015, PLANU ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU KLUCZBORSKIEGO ORAZ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY LASOWICE WIELKIE

2.1. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2000-2015 (Uchwała Nr XXXIX/350/2005 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 11 października 2005r.)

2.1.1. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2000- 2015 wyznaczyła dwa strategiczne priorytety rozwojowe:

I . Wzmocnienie konkurencyjności woj. opolskiego

II. Wyrównywanie szans w regionie.

Dla osiągnięcia efektów w obu kierunkach priorytetowych wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Innowacyjny region z dobrze wykształconymi i aktywnymi mieszkańcami.
2. Zapewnienie dogodnych warunków życia w regionie.
3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury regionu.
4. Aktywizacja gospodarcza regionu z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.
5. Rozwój funkcji metropolitalnych aglomeracji opolskiej.
6. Wielofunkcyjne, różnorodne oraz atrakcyjne dla inwestycji i zamieszkania obszary wiejskie.
7. Rozwój wielokulturowej tożsamości oraz międzynarodowej i krajowej współpracy regionalnej.

2.1.2. W ramach tych celów strategicznych wybrano następujące cele operacyjne, które w bezpośredni sposób mogą leżeć w kompetencji gminy Lasowice Wielkie:

Dla celu strategicznego numer 1 następujące cele operacyjne:

1. 1. Efektywna edukacja dla przygotowania społeczeństwa do wymogów rynku pracy.
1. 3. Budowanie społeczeństwa informacyjnego i rozwój bazy technicznej na jego potrzeby.
1. 6. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Dla celu strategicznego nr 2 następujące cele operacyjne:

2. 2. Tworzenie warunków dla zwiększenia zatrudnienia.
2. 3. Aktywizacja zawodowa osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.
2. 4. Korzystne warunki zamieszkania i rozwoju.
2. 7. Tworzenie warunków dla poprawy zdrowia mieszkańców i skutecznej pomocy społecznej.
2. 8. Tworzenie warunków dla realizacji potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa.
2. 9. Zachowanie, popularyzacja i wykorzystanie walorów przyrodniczych Opolszczyzny.

Dla celu strategicznego nr 3 następujące cele operacyjne

3. 1. Podniesienie standardu infrastruktury komunikacyjnej.
3. 4. Pełna dostępność mediów technicznych.
3. 6. Ochrona zasobów i jakości wód podziemnych i powierzchniowych.
3. 7. Ochrona powietrza i ochrona przed hałasem.
3. 8. Systemowa gospodarka odpadami i ściekami.

Dla celu strategicznego nr 4 następujące cele operacyjne:

4. 1. Rozwój sektora MSP.
4. 2. Rozwój sektora usług.
4. 8. Turystyka jako element rozwoju gospodarczego regionu.

Dla celu strategicznego nr 5 następujące cele operacyjne:

5. 4. Harmonijny rozwój przestrzenny i gospodarczy aglomeracji opolskiej.

Dla celu strategicznego nr 6 następujące cele operacyjne:

6. 1. Zachowanie i wykorzystanie zasobów kulturowych i przyrodniczych wsi oraz poprawa stanu środowiska.
6. 2. Poprawa zagospodarowania obszarów wiejskich.
6. 3. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wiejskich i rozwój infrastruktury technicznej.
6. 4. Rozwój turystyki wiejskiej.
6. 7. Poprawa edukacji oraz rozwój kapitału ludzkiego i społecznego wsi.
6. 8. Powszechność odnowy wsi i podejścia typu Leader oraz usprawnienie instrumentów sterowania rozwojem.

Dla celu strategicznego nr 7 następujące cele operacyjne

7. 1. Tworzenie warunków do rozwoju wielokulturowej tożsamości regionalnej.

2.2. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO (Uchwała Sejmiku Województwa Opolskiego Nr XLIX/357/2002 z dnia 24 września 2002r.)

W strukturze hierarchiczno-funkcjonalnej sieci osadniczej województwa opolskiego wyróżniono w planie zagospodarowania cztery poziomy ośrodków, przyjmując jako podstawowe kryterium funkcję obsługi. Gmina Lasowice Wielkie należy do IV poziomu - ośrodki obsługi lokalnej obejmujące pozostałe miasta i siedziby gmin wiejskich, które koncentrować będą obiekty i placówki usług podstawowych w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, kultury, sportu i handlu. Są to ośrodki o możliwościach wielofunkcyjnego rozwoju.

W odniesieniu do gminy Lasowice Wielkie wyznaczono następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

1. W zakresie środowiska przyrodniczego:

- a) proponowane poszerzenie obszaru chronionego krajobrazu Lasy Stobrawsko -Turawskie,
- b) włączenie lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego do systemu przyrodniczego kraju, integrującego elementy europejskich systemów przyrodniczych NATURA 2000 i ECONET PL i zapewnienie powiązań z terenami przyrodniczymi województwa dolnośląskiego,
- c) kształtowanie i wzbogacanie przestrzennego systemu przyrodniczego województwa, stanowiące komplementarny i zintegrowany układ funkcjonalno- przestrzenny obszarów węzłowych, korytarzy ekologicznych sieci ekologicznej ECONET oraz ostoji przyrody sieci NATURA 2000,
- d) w ramach regionalnej koncepcji sieci ekologicznej NATURA 2000 założono wydzielenie jednostki przestrzennej ostoji przyrody - ostoja kompleksowa Lasy Stobrawsko - Turawskie z ostojami częściowymi doliny Stobrawy, doliny Budkowiczanki i Grądów Odrzańskich,
- e) ochronę zasobów wód podziemnych na terenach głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) i ich stref zasilania oraz czwartorzędowych dolin kopalnych, w tym: GZWP 324 dolina kopalna Kluczborka,
- f) ochronę obszarów dolin kopalnych: rejonu Kluczbork, Lasowice,
- g) ograniczenie zagrożenia powodziowego w dolinach Stobrawy,
- h) zahamowanie degradacji terenów leśnych i ich przebudowy, w tym: kompleksów leśnych wymagających zahamowania degradacji i kierunkowej przebudowy drzewostanów, w szczególności na obszarze nadleśnictwa Kluczborka.

2. W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego w wymiarze ponadlokalnym na obszarze gminy Lasowice Wielkie powinny uwzględniać:

- a) konserwację, rewaloryzację i adaptację w odniesieniu do obiektów i terenów zabytkowych w uzgodnieniu z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,

- b) podporządkowanie wytycznym konserwatorskim rewaloryzacji i użytkowania obiektów zabytkowych,
- c) wykonanie dla obiektów zabytkowych prac dokumentacyjnych archiwizujących historię,
- d) przekształcenia i podstawowe historyczne elementy konstrukcyjne wraz z detalami architektonicznymi,
- e) wprowadzanie do obiektów zabytkowych funkcji zgodnych z ich pierwotnym przeznaczeniem bądź nie kolidujących z ich zabytkowym charakterem,
- f) oznaczenie i opisanie obiektów zabytkowych w celu uświadomienia społeczności znaczenia zabytków w historii regionu.

3. W sferze technicznej- „komunikacja drogowa”:

- a) modernizacja dróg krajowych:
 - droga krajowa **nr 11** relacji Kołobrzeg – Bytom do pełnych parametrów klasy **S**,
 - droga krajowa **nr 45** relacji Złoczew – Granica Państwa do pełnych parametrów klasy **GP**,
 - b) budowa obwodnicy miejscowości Jasienie,
 - c) budowa obwodnicy miejscowości: Chudoba, Wędrynia,
 - d) modernizacja drogi wojewódzkiej **nr 494** relacji Bierdzany – Częstochowa do pełnych parametrów klasy **G**,
 - e) modernizacja obiektu mostowego w miejscowości Trzebiszyn.

4. W sferze technicznej „komunikacja kolejowa”:

- a) modernizacja linii kolejowej **nr 143** relacji Kalety – Wrocław,
- b) modernizacja linii kolejowej **nr 175** relacji Strzelce Opolskie – Fosowskie – Kluczbork.

5. W zakresie funkcjonowania infrastruktury technicznej – „energetyka, rozbudowa i modernizacja krajowego systemu elektroenergetycznego”:

- a) adaptacja istniejących linii 400 kV relacji Dobrzeń – Trębaczew,
- b) adaptacja jednotorowej linii wysokiego napięcia 110 kV Kluczbork – Olesno,
- c) adaptacja i modernizacja jednotorowej linii wysokiego napięcia 110 kV Kuniów – Bierdzany – Ozimek,
- d) budowa dwutorowej linii 110kV relacji Dobrzeń – Kluczbork przebiegającej przez obszar gmin: Kluczbork i Lasowice Wielkie,
- e) rozbudowa i modernizacja Głównych Punktów Zasilania 110/15kV, w tym: GPZ: Kluczbork, GPZ Kuniów.

6. W zakresie funkcjonowania infrastruktury technicznej „rozbudowę i modernizację systemu gazociągów wysokiego ciśnienia”, w tym:

- a) budowa gazociągu wysokiego ciśnienia łączącego gazociąg Komorzno – Tworzeń z gazociągiem Skąłagi - Wołczyn - Namysłów o przewidywanym nominalnym ciśnieniu 6,3 MPa i przekroju DN 200,
- b) adaptacja istniejącego gazociągu wysokoprężnego Komorzno – Tworzeń o nominalnym ciśnieniu 6,3 MPa i przekroju DN 2X500.

7. W zakresie funkcjonowania infrastruktury technicznej – „gospodarka wodno-ściekowa”:

- a) Gmina Lasowice Wielkie położona jest w zlewni rzeki Stobrawy. Głównymi dopływami Stobrawy są rzeki: Kluczborska Struga, Bogacica, Oziąbel, Smortawa, Budkowiczanka. Wszystkie wymienione rzeki prowadzą wody pozaklasowe (NON). Wymaganą klasą czystości dla wód tych rzek jest pierwsza klasa czystości. Odpowiednie parametry czystości wód zamierza się uzyskać poprzez realizację następujących przedsięwzięć:
 - budowa oczyszczalni ścieków we wsiach: Domaszowice (gm. Domaszowice), Świerczów (gm. Świerczów) i **Tuły (gm. Lasowice Wielkie)**,
- b) budowa sieci wodociągowej na terenach wiejskich nieobjętych zorganizowanym systemem zaopatrzenia w wodę,
- c) kontynuacja budowy kompleksowego systemu kanalizacji sanitarnej, uwzględniającego objęcie grupowymi systemami oczyszczania ścieków terenów zainwestowanych gmin powiatu kluczborskiego z odprowadzeniem ścieków do istniejących i projektowanych oczyszczalni ścieków,
- d) objęcie siecią kanalizacji sanitarnej wszystkich wiejskich jednostek osadniczych,
- e) występujące niedobory wód powierzchniowych w zlewniach rzek przewiduje się zmniejszyć poprzez budowę zbiornika wodnego małej retencji „Trzebiszyn” na rzece Budkowiczance, ujętego w „Programie budowy zbiorników małej retencji, w województwie opolskim”.

8. W zakresie funkcjonowania infrastruktury technicznej – „telekomunikacja”:

- a) poprawa wskaźnika dostępności do standardowych łączy głównych na całym obszarze województwa, a zwłaszcza w gminach: Buczyna, Izbicko, Jemielnica, **Lasowice Wielkie**, Lubsza, Łambinowice, Olszanka, Rudniki, Zębowice,
- b) modernizacja central telefonicznych, polegająca na ich wymianie na centrale cyfrowe.

9. W zakresie funkcjonowania infrastruktury technicznej- „gospodarka odpadami”:

- a) wdrożenie zintegrowanego systemu zagospodarowania odpadów stałych o charakterze innym niż niebezpieczne, opartego na następujących poziomach organizacyjnych:
 - pierwszy poziom stanowić będą dotychczasowe gminne składowiska odpadów komunalnych w obrębie których powstaną stacje przeładunkowe odpadów (po wyczerpaniu się pojemności dotychczasowych składowisk, konieczne będzie utworzenie na obszarze poszczególnych gmin miejsc do czasowego gromadzenia odpadów lub stacji przeładunkowych),
 - poziom drugi stanowić będzie projektowany rejonowy zakład segregacji i przetwarzania odpadów zlokalizowany poza obszarem powiatu kluczborskiego na terenie miasta Opole,

- trzeci poziom stanowić będzie centralne składowisko rejonowe, na którym składowane będą pozostałości po segregacji, recyklingu i zagospodarowaniu odpadów, zlokalizowane poza obszarem powiatu kluczborskiego na terenie miasta Opole,
- b) zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych w oparciu o istniejące
 - składowiska odpadów komunalnych (wymagane wydzielone specjalnych kwater do składowania tego typu odpadów tzw. gminnych punktów składowania odpadów niebezpiecznych i miejsc zbiórek wydzielonych odpadów niebezpiecznych).

10. W zakresie ochrony przeciwpowodziowej:

- modernizacja i przebudowa istniejącego systemu ochrony przeciwpowodziowej, w tym udrożnienie koryt rzecznych Stobrawy, Budkowiczanki i Bogacicy,
- zwiększenie retencji zlewniowej i sztucznej poprzez budowę zbiorników małej retencji: Kluczbork i Trzebiszyn,
- zwiększenie retencji naturalnej w drodze realizacji prac dolesieniowych i zwiększania bioróżnorodności terenów rolnych (zakrzaczenia, zadrzewienia, fitomelioracje cieków wodnych,
- odtworzenie i rekonstrukcję istniejącej sieci wodno – melioracyjnej.

11. W zakresie aktywizacji gospodarczej:

- realizację programu odnowy wsi, który obejmowałby przede wszystkim rozwój systemów infrastruktury technicznej, głównie kanalizacji, telefonii i gazownictwa, podnoszenie walorów inwestycyjnych oraz tworzenie organizacji społecznych i gospodarczych,
- wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich, w tym: tworzenie alternatywnych miejsc pracy w agroturystyce (wykorzystanie walorów nieskażonego środowiska), przetwórstwie i przechowalnictwie rolno – spożywczym, usługach okołorolniczych, rzemiośle i drobnej wytwórczości,
- rozwój małych i średnich przedsiębiorstw dzięki tworzeniu warunków do pełnego korzystania z instrumentów wpływających na ich wzrost, zwiększenie innowacyjności tych przedsiębiorstw oraz wspieranie obszarów aktywnych gospodarczo, a także przygotowywanie terenów pod działalność inwestycyjną.

12. W zakresie turystyki i rekreacji :

- rozwój obszarów o wysokich walorach i predyspozycjach turystyczno-rekreacyjnych, bazujących na Stobrowskim Parku Krajobrazowym oraz obszarze chronionego krajobrazu „Lasy Stobrowsko – Turawskie”,
- rozwój kwalifikowanych form turystyki i rekreacji, w szczególności wytyczenie i utrzymanie szlaków turystyki pieszej oraz sieci ścieżek rowerowych, krajoznawczych szlaków tematycznych oraz zaplecza rekreacyjnego, poprawa warunków turystycznych i wypoczynkowych poprzez budowę systemów kanalizacyjnych jak również wprowadzenia proekologicznych form grzewczych,
- rozwijanie bazy hotelowo -gastronomicznej o wysokim standardzie oraz usług turystycznych dla zaspokojenia potrzeb turystów,

- wykorzystanie dla potrzeb rozwoju bazy pobytowej licznych w powiecie kluczborskim założeń pałacowo-dworskich,
- poprawę ładu przestrzennego i krajobrazowego, ochrona i konserwacja ukształtowanych układów ruralistycznych i historycznej zabudowy na terenach wiejskich.

13. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego wymagające wprowadzenia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

W ZAKRESIE: ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

1.1^{*}. Ochrona naturalnych ekosystemów, charakterystycznych siedlisk, zbiorowisk i gatunków flory i fauny oraz terenów wodno-błotnych na wydzielonych obszarach proponowanych ostoji przyrodniczych sieci obszarów przyrodniczych NATURA 2000: „Ostoja Lasy Stobrawsko -Turawskie”.

Uwaga ! Z terenu Gminy Lasowice Wielkie nie włączono żadnych lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego do systemu NATURA 2000 i ECONET PL oraz nie wydzielono ostoji w ramach NATURA 2000.

32.32 Realizacja „Wojewódzkiego programu zwiększenia lesistości na lata 2000 – 2020” – zalesienie gruntów o niskiej przydatności rolniczej oraz łączenie rozdrobnionych kompleksów leśnych.

W ZAKRESIE: ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

74.1. Wspieranie realizacji programu „Odnowa Wsi” polegającego na przekazywaniu małych grantów społecznościom lokalnym w celu sfinansowania działań gospodarczych, infrastrukturalnych i społecznych wpływających na poprawę warunków życia na wsi.

W ZAKRESIE: KOMUNIKACJA

76.1 modernizacja drogi krajowej **nr 11** do pełnych parametrów klasy **S**,
83.8 modernizacja drogi krajowej **nr 45** do pełnych parametrów klasy **GP**,
96.21 modernizacja linii kolejowej **nr 143**,
98.23 modernizacja linii kolejowej **nr 175**,
204.57 modernizacja linii kolejowej **nr 293**.

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa:

196/49. Modernizacja drogi wojewódzkiej **nr 494** Bierdzany - Częstochowa do pełnych parametrów klasy **G** / szer. jezdni - 7,0m.; szer. poboczy utwardzonych - 2x2,0m.; szer. korony - 12,5m /. Minimalną szerokość drogi w liniach rozgraniczających określa się na 25 m. Budowa obejść miejscowości: Chudoba, Wędrynia.

204.57 Modernizacja drugorzędnej linii kolejowej **nr 293** relacji Jełowa - Kluczbork do parametrów eksploatacyjnych określonych na prędkość handlową (tj. średnia na

danym odcinku z uwzględnieniem czasu postoju) pociągów pasażerskich co najmniej 40-50 km/h, bez określenia prędkości maksymalnej dla pociągów towarowych Łubniany, Lasowice Wlk., Kluczbork. Zadanie wymaga wprowadzenia do m.p.z.p.

W ZAKRESIE: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa

243.28 Wspieranie budowy zbiornika małej retencji Kluczbork na rzece Stobrawa.

245.30 Wspieranie budowy zbiornika małej retencji Trzebiszyn na rzece Budkowiczance.

W ZAKRESIE: ENERGETYKA

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań rządowych

274.10 Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia Komorno - Tworzeń /trzecia nitka o przewidywanym nominalnym ciśnieniu 6,3 MPa i przekroju DN 700 poprowadzona równoległe do dwóch istniejących/.

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa

276.2 Budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Dobrzeń- Kluczbork.

291.17 Modernizacja jednotorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Ozimek- Kluczbork.

W ZAKRESIE: ŚRODOWISKO KULTUROWE

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa

309.2 Działania inspirujące, koordynujące i wspomagające rewaloryzację układów przestrzennych oraz obiektów zabytkowych w województwie. Dotyczy w szczególności obiektów ważnych dla wizerunku regionu oraz mogących stanowić potencjalną atrakcję turystyczną.

310.3 Ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego w opracowaniach planistycznych na poziomie regionalnym zgodnie z opracowaniem „Ochrona i Konserwacja Zabytkowego Krajobrazu Kulturowego Województwa Opolskiego” będącego częścią ogólnopolskiego programu Ministerstwa Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego.

2.3. RAPORT O STANIE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO z czerwca 2006r.

Dla gminy Lasowice Wielkie z raportu wynikają następujące wnioski:

- 1) W zakresie ochrony przeciwpowodziowej w latach 2002-2005 wykonano szereg zadań melioracyjnych pośrednio wpływających na podwyższenie bezpieczeństwa powodziowego, w tym m.in. remonty i regulacje cieków wodnych oraz odbudowę i modernizację melioracji podstawowych w tym w zlewni rzeki Stobrawy na: Stobrawie, Budkowiczance, Bogacicy, Młynówce,
- 2) W zakresie gospodarki odpadami stopniowa rezygnacja z prowadzenia własnych składowisk odpadów komunalnych z ukierunkowaniem na tworzenie związków ponadgminnych, w tym likwidacja składowiska w Laskowicach,
- 3) W latach 2002 i 2003 wykonano remonty nawierzchni na drogach krajowych nr 11 na odcinku Bąków- Ciarka, nr 45 w miejscowości Trzebiszyn i nr 45 na odcinku Bierdzany –Trzebiszyn oraz w 2005r. na drodze wojewódzkiej nr 494 na odcinku Bierdzany- Chudoba.

2.4. PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2007-2010

Realizacja Programu opieki nad zabytkami wiąże się z określonymi w planie strategicznym celami, priorytetami oraz działaniami. Dla gminy Lasowice Wielkie z przyjętego planu wynikają następujące cele, priorytety oraz działania:

CEL STRATEGICZNY I

UTRZYMANIE I ZARZĄDZANIE ZASOBEM REGIONALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Cel Strategiczny I

Priorytet III: Poprawa stanu zachowania krajobrazu i dziedzictwa regionalnego oraz odnowa wsi

Opis działań:

1. Wspieranie działań w zakresie rewitalizacji wsi przeprowadzanych na podstawie kompleksowych programów, skierowanych także do Unii Europejskiej.
2. Wspieranie działań w zakresie rewaloryzacji historycznych układów ruralistycznych. Kształtowanie kierunków rozwoju zabudowy poszczególnych zespołów wiejskich pod kątem zachowania charakterystycznych cech regionalnych i przeciwdziałanie nadmiernemu rozproszeniu zabudowy.
3. Preferencyjne traktowanie wniosków o dofinansowanie dotyczących zabytków charakterystycznych dla Opolszczyzny.
4. Promocja regionalnej agroturystyki, szczególnie prowadzonej na bazie zabytków.
5. Wsparcie turystyki przez podnoszenie jakości infrastruktury dla spełnienia podstawowych potrzeb turystów: sanitarnych, bytowych i komunikacyjnych.
6. Pomoc w zaopatrzeniu wsi w techniki informatyczne.
7. Działania na rzecz ochrony dziedzictwa niematerialnego:
 - wspieranie przez samorządy lokalne inicjatyw kulturalnych;
 - zwiększenie mecenatu samorządu województwa nad finansową sferą działalności kulturalnej;

- kontynuacja działań zmierzających do integracji młodzieży z różnych grup kulturowych, kształtowanie postaw otwartych, tolerancyjnych poprzez edukację;
 - promocja regionalnego folkloru jako atrakcji turystycznej, z jego tradycyjną gwarą, strojem i haftem ludowym, obrzędkiem religijnym; wspieranie przeglądów sztuki i rzemiosła twórców ludowych; informowanie o unikalnych, charakterystycznych dla regionu wydarzeniach kulturalnych, folklorystycznych i związanych z kultem religijnym;
 - promocja stosowania tradycyjnych nasadzeń w przydomowych ogrodach.
8. Dbłość o rozwój zrównoważony- integrację ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Ochrona środowiska naturalnego poprzez zapewnienie racjonalnej gospodarki odpadami, ochrona lasów, rzek i jezior.
 9. Promocja dobrych praktyk – organizowanie i patronowanie konkursów na najlepiej utrzymany dom, gospodarstwo oraz na realizację wpisujące się w tradycyjny krajobraz i zabudowę wsi opolskiej.
 10. Wspieranie działań ochronnych w stosunku do zabytkowych parków, cmentarzy oraz alei przydrożnych.

Cel Strategiczny I

Priorytet IV: Ochrona dziedzictwa archeologicznego

Opis działań:

1. Wspieranie działań mających na celu ochronę dziedzictwa archeologicznego w połączeniu z ochroną środowiska kulturowego i przyrodniczego.
2. Wspieranie badań zasobów dziedzictwa archeologicznego w województwie opolskim, zwłaszcza polegających na:
 - kontynuacji inwentaryzacji terenowej stanowisk archeologicznych w ramach programu AZP;
 - dokładniejszym rozpoznaniu w zakresie rodzajów i stopnia zagrożeń zniszczeniami, a więc intensyfikacji badań terenowych poprzez inspekcje, sondaże, wykopaliska ratownicze nie tylko na stanowiskach zagrożonych inwestycjami, ale także na obszarach stanowisk niszczonej intensywnymi pracami rolnymi;
 - dokończeniu inwentaryzacji grodzisk i rozpoznaniu terenowym: pracach sondażowych, wykopowych oraz prowadzonych przy wykorzystaniu nieinwazyjnych metod badawczych, wykonaniu planów wysokościowych potwierdzonych grodzisk;
 - rozpoznaniu miejskich nawarstwień kulturowych w ramach badań architektoniczno-archeologicznych nowoczesnymi, nieinwazyjnymi metodami badawczymi i dokumentacyjnymi: zdjęcia lotnicze, stosowanie metod geofizycznych (np. georadarów), chemicznych i biologicznych;
 - badaniach ratowniczych.
3. Dofinansowanie odpowiedniego wyposażenia technicznego potrzebnego do prowadzenia efektywnego zarządzania archeologicznym dziedzictwem kulturowym (środki transportu, sprzęt komputerowy z szerokim oprogramowaniem, funkcjonująca, pełna baza danych).
4. Wspieranie działań dążących do pozyskania i zagospodarowania dodatkowych powierzchni do magazynowania, opracowywania i konserwacji zabytków pochodzących z badanych stanowisk archeologicznych oraz powierzchni do celów ekspozycyjnych.

5. Wspieranie współpracy wszystkich instytucji archeologicznych zlokalizowanych lub działających na obszarze województwa opolskiego: służby konserwatorskiej, archeologów z muzeów i instytutów uniwersyteckich oraz politechnicznych w zakresie badań, ochrony i popularyzacji wiedzy archeologicznej.

CEL STRATEGICZNY II

OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Cel Strategiczny II

Priorytet I: Uznanie dziedzictwa kulturowego za bogactwo stymulujące rozwój gospodarczy

Opis działań:

1. Uwzględnienie w większym stopniu w Strategii Rozwoju Województwa możliwości rozwoju w oparciu o potencjał, jakim jest dziedzictwo kulturowe.
2. Stworzenie we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy programu, który stworzyłby możliwość zatrudniania osób bezrobotnych do prac remontowych i konserwatorskich przy obiektach zabytkowych.
3. Promowanie i wspieranie finansowe działań mających na celu poprawę atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej obiektów i obszarów o dużych walorach krajobrazowych, jak kościoły (w szczególności średniowieczne), założenia klasztorne, założenia pałacowo-folwarczno-parkowe.

Priorytet II: Wstrzymanie procesu degradacji założeń pałacowo-parkowych

Opis działań:

1. Dofinansowanie prac studialnych i projektowych; rozpatrywanie wniosków w drodze konkursu. Przy wyborze wniosków należy wziąć pod uwagę zwłaszcza kwestie:
 - scalania kompozycyjnego założeń parkowo-pałacowych,
 - ochrony terenów parków przed niekontrolowaną wycinką drzew,
 - zachowania i odtwarzania dawnych osi widokowych.
2. Wypracowanie zasad partnerstwa publiczno – prywatnego w celu pomocy właścicielom tych założeń.

Priorytet IV: Wspieranie działania istniejących szlaków oraz inicjatyw na rzecz tworzenia nowych szlaków obejmujących charakterystyczne dla województwa, cenne zespoły i obiekty zabytkowe

Opis działań:

1. Wsparcie istniejących szlaków przez dofinansowanie odpowiedniej promocji, rozbudowy ich oferty merytorycznej oraz infrastruktury turystycznej. Wybrane istniejące szlaki w tym Szlak Drewnianej Architektury Sakralnej Opolszczyzny.
2. Wspieranie inicjatyw na rzecz utworzenia nowych **szlaków turystyczno-kulturowych**.
Postuluje się utworzenie następujących szlaków: **Szlak Architektury Drewnianej Województwa Opolskiego**.
Szlak ten obejmowałby swoim zasięgiem oprócz budownictwa sakralnego również inne drewniane zabytki, jak chałupy, spichlerze, wiatraki itp. Oprócz

opracowania merytorycznego szlaku należy również oznakować szlak w terenie i przygotować wydawnictwa edukacyjne i informacyjne promujące szlak. Prace dotyczące opracowania merytorycznego tego szlaku prowadzone są obecnie w Muzeum Wsi Opolskiej.

3. Wspieranie inicjatyw na rzecz utworzenia nowych **archeologicznych szlaków turystycznych**.

Postuluje się utworzenie następujących szlaków archeologicznych: **Park Stobrawski – obszar leśny nad rzeką Stobrawą i Budkowiczanką**.

Ponadto program wskazuje sposoby finansowania działań związanych z ochroną zabytków w latach 2007-2013.

Ochrona zabytków oraz szeroko pojmowane działania w sektorze kultury mogą być wspierane przez dofinansowanie zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym, m.in. za sprawą Programu Wspólnotowego KULTURA 2007-2013 oraz Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska na lata 2007-2013.

Ze środków państwowych kultura w latach 2007-2013 wspierana będzie, poza 16 Regionalnymi Programami Operacyjnymi, także w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w ramach którego utworzono oddzielny Priorytet XII poświęcony kulturze: „Kultura i dziedzictwo kulturowe”. Realizację projektów z dziedziny kultury ułatwią również programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (www.mkidn.gov.pl).

2.5. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU KLUCZBORSKIEGO na lata 2001 – 2015

Główne kierunki rozwoju powiatu kluczborskiego:

1. Odpowiedni poziom życia i stabilizacja społeczna to cechy Ziemi Kluczborskiej. **(Ludność i osadnictwo)**
2. Ziemia Kluczborska przyjazna człowiekowi. **(Środowisko i przyroda)**
3. Rozwój gospodarczy- szczególnie przetwórstwo rolno- spożywcze szansą ziemi Kluczborskiej. **(Gospodarka i rynek pracy)**
4. Z nowoczesną infrastrukturą Ziemia Kluczborska zawsze w Europie. **(Infrastruktura techniczna i rynek nieruchomości)**
5. Wykształceni, zdrowi i nowoczesnie myślący ludzie źródłem powodzenia Ziemi Kluczborskiej. **(Infrastruktura społeczna)**

Cele rozwojowe w ramach kierunków rozwoju w szczególności mające przełożenie dla gminy Lasowice Wielkie:

Ludność i osadnictwo

- Kształtowanie mentalności społeczeństwa i podnoszenie jego kwalifikacji na gruncie europejskości
- Powstrzymanie emigracji poza Ziemię Kluczborską
- Stałe podnoszenie wzrostu tożsamości regionalnej – integracja ludności rdzennej i osadniczej
- Podnoszenie poziomu wykształcenia ludności
- Opracowanie programów zagospodarowania przestrzennego dla potrzeb ludności i osadnictwa

Środowisko i przyroda

- Rozwój świadomości i kształcenie proekologiczne ludności
- Stała poprawa walorów środowiskowych regionu
- Budowa oczyszczalni ścieków i zagospodarowanie odpadów
- Poprawa stanu w zakresie kanalizacji wsi
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i ochrona wód powierzchniowych
- Zagospodarowanie cieków i zbiorników wodnych oraz budowa nowych
- Wprowadzanie ekologicznego systemu ogrzewania
- Ograniczanie erozji gleb, wodnej i wietrznej

Gospodarka i rynek pracy

- Rozwijanie przemysłu rolno-spożywczego i tworzenie na jego bazie miejsc pracy
- Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw w tworzeniu nowych miejsc pracy
- Stałe podnoszenie kwalifikacji bezrobotnych pod kątem realnych i perspektywicznych miejsc pracy
- Systematyczny rozwój usług dla ludności

Infrastruktura techniczna i rynek nieruchomości

- Modernizacja sieci uliczno-drogowej
- Budowa dróg i wiaduktów, w tym obwodnic miejskich
- Dalszy rozwój telefonizacji – szczególnie wsi
- Uzbieranie terenów komunalnych
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego
- Stworzenie katalogu i rynku nieruchomości
- Konsekwentny rozwój infrastruktury technicznej
- Dokończenie wodociągowania wsi i gazyfikacja terenów wiejskich
- Zagospodarowanie niewykorzystanych obiektów mienia komunalnego

Infrastruktura społeczna

- Modernizacja i budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych
- Rozwój kultury i zaspokajanie potrzeb duchowych społeczeństwa
- Rozwój sportu masowego wśród społeczeństwa
- Poprawa jakości usług świadczonych w sferze infrastruktury społecznej

2.6. PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU KLUCZBORSKIEGO (UCHWAŁA NR XXVI/189/05 Rady Powiatu w Kluczborku z dnia 28 lutego 2005 r.)

Kierunki wynikające z przyjętego planu rozwoju lokalnego powiatu Kluczborskiego:

1. Sfera społeczna

1.1. Poprawa sytuacji na rynku pracy

Zakładane działania w celu pobudzenia rozwoju gospodarki z użyciem szeregu instrumentów prawnych, finansowych i organizacyjnych to między innymi:

- dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy,

- stosowanie preferencji i ulg podatkowych,
- przygotowanie terenów pod inwestycje,
- pomoc w uzyskaniu zewnętrznych środków finansowych z przeznaczeniem na rozwój małej przedsiębiorczości,
- kreowanie miejsc pracy w innych usługach o charakterze specjalistycznym w zakresie obsługi ruchu turystycznego.

1.2. Rozwój oświaty

- modernizacja i wzbogacanie wyposażenia szkół i placówek oświatowych, ze szczególnym uwzględnieniem wyposażenia CKU i szkół zawodowych w sprzęt technodydaktyczny,
- wspieranie działań szkół i placówek oświatowych na rzecz pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych i z innych źródeł,
- wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży w szkołach położonych na terenach wiejskich naszego powiatu poprzez modernizację bazy dydaktycznej i lokalowej.

1.3. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

- oparcie podstawowej opieki zdrowotnej na praktykach lekarzy rodzinnych, współpracujących z pielęgniarstwem środowiskowym oraz pomocą społeczną.

Infrastruktura techniczna

1.3.1. Drogi

Odcinki dróg wymagające najpilniej odnowy na terenie gminy Lasowice Wielkie.

1326 0 Stare Olesno -Jasienie

1330 0 Chudoba - Zagwiździe przez m. Tuł

1333 0 Tuły - DK 45 od. m Laskowice(DP 1340 O)

1.4.2. Poprawa stanu środowiska naturalnego

- opracowanie planów ochrony obszarów chronionych i rezerwatów na terenie powiatu,
- wspieranie gmin w ustanawianiu obszarów chronionych, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenach rolniczych, gdzie występują pozostałości ekosystemów i cennych fragmentów krajobrazu,
- bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych,
- opracowanie planu zabiegów konserwacyjnych i pielęgnacyjnych pomników przyrody,
- wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego gmin zapisów określających sposoby użytkowania cennych elementów przyrodniczych i krajobrazowych (a w szczególności drobnych zbiorników wodnych, torfowisk, tarasów zalewowych, stref brzegowych, jezior i rzek na obszarze gminy),
- inwentaryzacja zdegradowanych ekosystemów wodno-błotnych oraz opracowanie programów ich renaturalizacji,
- przeciwdziałanie rozwojowi budownictwa mieszkalnego i rekreacyjnego na terenach chronionych,

- wdrożenie procedur lokalizacyjnych chroniących tereny cenne przyrodniczo przed przeinwestowaniem,
- ściśle przestrzeganie i wprowadzenie zasad w planach zagospodarowania przestrzennego selektywnego dostępu do terenów wyjątkowo cennych przyrodniczo,
- przygotowanie opracowań ekofizjograficznych gmin z wykorzystaniem dokumentacji dotyczących inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gmin,
- rozwój sieci szlaków turystycznych i przyrodniczych ścieżek dydaktycznych,
- monitoring ruchu turystycznego, a w szczególności na obszarach chronionych,
- systematyczny rozwój rolnictwa ekologicznego agroturystyki,
- kompleksowa gazyfikacja terenów miejskich i wiejskich,
- wdrażanie odnawialnych źródeł energii,
- modernizacja dróg i nawierzchni dróg na terenie powiatu.

1.4.3. Turystyka na obszarach wiejskich

Rozwój turystyki obejmuje następujące elementy: poprawę dostępności usług turystycznych (układ dojazdowy), rozbudowę i modernizację bazy turystycznej, kształcenie kadr turystycznych oraz stworzenie systemu informacji i promocji oferty usług turystycznych. Ważnym elementem w tej dziedzinie jest także budowa sieci lokalnych tras rowerowych, który przyczyni się do wzmożenia ruchu turystycznego w powiecie kluczborskim.

1.4.4. Zadania inwestycyjne zawarte w planie rozwoju lokalnego powiatu kluczborskiego znajdujące się na terenie gminy Lasowice Wielkie

1. Jednostka: Zarząd Dróg Powiatowych
 - a) przebudowa drogi Stare Budkowice – Bierdzany – Laskowice,
 - b) przebudowa drogi Stare Olesno – Jasienie,
 - c) odnowa nawierzchni w miejscowości Jasienie,
 - d) przebudowa drogi Chudoba – Zagwiździe przez Tuły,
 - e) przebudowa drogi DK 45 od miejscowości Laskowice do granicy powiatu,
 - f) przebudowa przepustu w miejscowości Tuły,
 - g) przebudowa przepustu przed miejscowością Lasowice Małe.

2.7. PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY LASOWICE WIELKIE (Uchwała nr XIX-122/2004 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 24 maja 2004 r.)

Planowane przez gminę Lasowice Wielkie zadania inwestycyjne w latach 2004 – 2013 przyjęte w Planie Rozwoju Lokalnego:

Na etapie opracowywania Planu Rozwoju Lokalnego nie było zadań, których rozpoczęcia nastąpiłoby w roku 2006. Jednakże w tym czasie były kontynuowane następujące zadania z lat 2004 – 2005:

- adaptacja budynku administracyjnego na Urząd Gminy w Lasowicach Wielkich,
- opracowanie projektu tras ścieżek rowerowych i jego wdrożenie na terenie gminy,
- budowa drogi osiedlowej w Chudobie,

- budowa dróg zbiorczych transportu rolnego: Lasowice Małe – Lasowice Wielkie – Chocianowice,
- kanalizacja sanitarna w Chocianowicach,
- kanalizacja sanitarna Tuły i Lasowice Wielkie – I etap,
- Centrum Kultury w Laskowicach (program odnowy wsi).

Proponowane inwestycje w latach 2007 – 2013:

1. Kanalizacja sanitarna Trzebiszyn – II etap.
2. Kanalizacja sanitarna Jasienie, Lasowice Małe, Gronowice, Ciarka.
3. Kanalizacja sanitarna Chudoba, Wędrynia, Szumirad – III etap i Laskowice IV etap.
4. Kontynuacja następujących zadań z lat poprzednich:
 - budowa dróg zbiorczych transportu rolnego: Lasowice Małe – Lasowice Wielkie – Chocianowice,
 - kanalizacja sanitarna w Chocianowicach.

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY WYNIKAJĄCE Z ODPOWIEDZI SĄSIEDNICH GMIN.

Na zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie gminy sąsiednie nie odpowiedziały.

III. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

1.1. Stan prawny w zakresie planowania przestrzennego

Podstawowymi dokumentami w oparciu, o które prowadzona jest obecnie gospodarka przestrzenna w gminie Lasowice Wielkie są:

- a) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie” przyjęte uchwałą nr XI-33/99 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 30.03.1999r.,
- b) „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie” przyjęta uchwałą nr XXI – 135/2004 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 6 września 2004r.,
- c) „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie” przyjęte uchwałą nr XXVII-171/2005 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 30.03.2005r.

Ponadto gmina posiada 8 zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie, sporządzonych w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym, które utraciły ważność 1 stycznia 2004r.

Zmiany planu objęły we fragmentach tereny wszystkich wsi wchodzących w skład gminy Lasowice Wielkie i dotyczyły przeznaczenia terenu pod zabudowę mieszkaniową, usługową i zagrodową oraz inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej.

Mimo utraty mocy planów na terenie gminy Lasowice Wielkie występują obszary, na których nadal obowiązują ograniczenia uwzględnione w tych planach, lecz ustanowione innymi, szczególnymi aktami prawnymi i decyzjami, wyszczególnionymi w tabeli:

Obszary szczególne	Podstawa prawna	Cel i zakres regulacji
Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko - Turawskich.	Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu nr XXIV/193/88 z dnia 26 maja 1988	Ochrona krajobrazu oraz zapewnienie powiązań między terenami wartościowymi przyrodniczo w formie korytarzy ekologicznych
Stobrawski Park Krajobrazowy	Rozporządzenie Wojewody opolskiego nr P/11/99 z dnia 28.09.1999r.	Kompleks leśny Borów Stobrawsko -Turawskich
Rezerваты przyrody „Smolnik” „Kamieniec”	Zarządzenie nr 82 Ministra Leśnictwa i przemysłu Drzewnego z dnia 11.02.1958r. Rozporządzenie Wojewody Opolskiego nr P/8/2001 z dnia 19.07.21001r.	Rezerwat leśno- stawowy Zachowanie zbiorowisk leśnych, torfowisk i wodnych
8 pomników przyrody ożywionej	rozporządzenie Wojewody Opolskiego w 2000 roku (Dz.U.Woj.Op. Z dnia 21 stycznia 2000r., Nr 6, poz.23)	11 drzew rosnących w gminie Lasowice Wielkie
Użytki ekologiczne: „Żabieniec” „Kamieniec” „Tuły”	rozporządzenie Wojewody Opolskiego nr P/2/97 z 3.03.1997r.	Ochrona pozostałości ekosystemów
Lasy ochronne	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26.03.1996r. dla Nadleśnictwa Olesno i z dnia 21.06.1996r. dla nadleśnictwa Turawa	Obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje
Strefy ochronne ujęć wód powierzchniowych i podziemnych	Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody w Lasowicach Wielkich o pow. 2375m ² Postanowienie Oś.II-7520-6/58/98 z dnia 8.07.1998r Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Opolu oraz postanowienie Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kluczborku nr NZ/P/50/2000 z dnia 26.01.2000r. (ujęcie wody w Trzebiszynie) Postanowienie Oś.II-7520-6/19/94 z dnia 29.08.1994r Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Opolu(ujęcie wody w Wędryni)	Ochrona sanitarna obszaru w zasięgu strefy ochrony pośredniej ujęć wód wraz z określeniem warunków użytkowania.

1.2 Użytkowanie gruntów

Gmina Lasowice Wielkie zajmuje powierzchnię 21084 ha.

Około 59,6% (9912ha) powierzchni zajmują lasy, około 31,4% (6616 ha) powierzchni zajmują użytki rolne (w tym: 81,6 % grunty orne, 0,1% sady, 19,3% łąki i pastwiska), około 9% (1892 ha) tereny pozostałe (osiedlowe, komunikacyjne, wody, nieużytki itp.).

1.3. Uzbrojenie terenu

Przez teren gminy Lasowice przechodzą trasy napowietrznych linii wysokiego napięcia:

- jednotorowej linii 110kV relacji GPZ Bierdzany – GPZ Kuniów,
- jednotorowej linii 110kV relacji GPZ Kluczbork – GPZ Olesno.

Linie te są elementami systemu sieci rozdzielczej 110kV i nie biorą bezpośredniego udziału w gospodarce energetycznej gminy.

Bezpośrednią obsługę odbiorców gminy zapewnia system sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia, zasilany ze stacji 110/15kV GPZ Bierdzany, GPZ Kuniów i GPZ Kluczbork, zlokalizowanych poza terenem gminy.

Na terenie gminy, w północno-wschodniej jej części, przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia relacji:

- Komorzno- Tworóg nitka I DN 500 PN 6.3 MPa,
- Komorzno – Tworóg nitka II DN 500 PN 6.3 MPa.

Opis stanu infrastruktury przedstawiono w rozdziale 13 – „Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej oraz gospodarki odpadami”.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO.

2.1. Struktura przestrzenna gminy

Struktura przestrzenna gminy wynika z jej rozwoju oraz działań antropogenicznych współczesnych. Szkielet struktury przestrzennej gminy tworzą lasy, użytki rolne, istniejący układ komunikacyjny oraz rzeki: Stobrawa, Bogacica, Budkówka i Budkowiczanka.

Grunty orne występują w północnej i centralnej części gminy, łąki w dolinach rzecznych. Wzdłuż dróg zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa zagrodowa i jednorodzinna, usługowa i produkcyjno-usługowa.

Linie kolejowe będą przez tereny lasów oraz przez sołectwa: Chudobę i Lasowice Małe.

2.2. Ocena ładu przestrzennego

Zabudowa gminy Lasowice Wielkie w zasadzie na całej przestrzeni jest jednorodna. Dominuje tu zabudowa zagrodowa i budynki jednorodzinne w ogrodach. Wśród budynków jednorodzinnych można spotkać zabudowę usługową lub usługowo – mieszkaniową nieuciążliwą dla środowiska.

Sołectwo Lasowice Wielkie tworzy centrum gminy. Występują tu budynki użyteczności publicznej z Urzędem Gminy, Urzędem Pocztowym, Bankiem, Szkołą

Podstawową i Gimnazjum, Przedszkolem, Apteką i Ośrodkiem Zdrowia, budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne (2 – 4 kondygnacje).

Obszary związane z produkcją przemysłową to tereny rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz sprywatyzowane gospodarstwa państwowe (dawne PGR-y) w Gronowicach, Jasieniach, Wędryni, Trzebiszynie i Tułach, tartak w Chudobie, firma produkująca konstrukcje stalowe, stacja paliw w Lasowicach Wielkich, firma produkująca bramy i drzwi w Laskowicach oraz mniejsze zakłady produkcyjno-usługowe, rzemieślnicze, warsztaty, itp.

2.1. Struktura przestrzenna gminy

Struktura przestrzenna gminy wynika z jej rozwoju oraz działań antropogenicznych współczesnych. Szkielet struktury przestrzennej gminy tworzą lasy (ponad 60%), użytki rolne (36%), pozostałe – wody z rzekami: Stobrawą, Bogacicą, Budkowiczanką i Budkówką, istniejący układ komunikacyjny z drogami krajowymi nr 11 i nr 45, wojewódzką nr 494, powiatowymi, gminnymi, wewnętrznymi i liniami kolejowymi: nr 293 Kluczbork- Jełowa, nr 175 Kluczbork- Fosowskie, nr 143 Wrocław- Kalety oraz zabudowania i nieużytki (4%).

Przewaga lasów występuje w południową część gminy. Użytki leśne w zdecydowanej większości objęte są granicami obszaru chronionego krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie. Grunty orne występują w północnej i centralnej części, łąki w dolinach rzecznych. Wzdłuż dróg zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa zagrodowa i jednorodzinna, usługowa i produkcyjno-usługowa. Linie kolejowe biegną przez tereny lasów oraz przez sołectwa: Chudobę i Lasowice Małe.

2.2. Ocena ład przestrzennego

Wartość ład przestrzennego gminy Lasowice Wielkie ogólnie oceniono na poziomie średnim. Analiza walorów struktury przestrzennej wskazuje jednoznacznie, iż obszar gminy posiada duży, jednak jak dotąd słabo wykorzystywany potencjał do rozwoju turystyki na obszarach wiejskich.

Najatrakcyjniejszy krajobraz przyrodniczy gminy obejmuje tereny użytków leśnych, objętych granicami obszaru chronionego krajobrazu Lasy Stobrawsko-Turawskie, pośród którego znajdują się w szczególności: florystyczne rezerваты przyrody Kamieniec i Smolnik w Szumiradzie, pretendujące do tego miana, częściowo podtorfione Jezioro Czarne (Czarny Staw) w Lasowicach Małych, użytki ekologiczne: Tuły w Tułach i Żabiniec w Chudobie, pozostałości założeń parków podworskich oraz drzewa uznane za pomniki przyrody.

Za atrakcyjne należy uznać walory kulturowe poszczególnych wsi i przysiółków gminy (ilość zasobów kulturowych, ich jakość i różnorodność, zachowane historyczne układy przestrzenne itd.).

Gmina Lasowice Wielkie stanowi przykład rozwoju na przestrzeni dziejów wsi opolskiej. Pierwsze ślady osadnictwa na tym terenie pochodzą z młodszej epoki kamiennej. Z tego między innymi okresu pochodzą kamienne narzędzia odnajdywane nad brzegami rzek: Stobrawa, Bogacica, Budkowiczanka i Budkówka. Znalezione przedmioty z tych terenów znajdują się w Muzeum Śląska Opolskiego w Oleśnie. Trwałe osadnictwo pojawia się w okresie brązu (800-650 lat przed Chrystusem) gdy przybywała ludność kultury łużyckiej. Ludność ta wybierała na swoje osady tereny o żyznych, ale lekkich glebach. Uprawiała zboża w miejsce

wypalonego lasu, a na nadbrzeżnych łąkach wypasała bydło. W tym czasie znano już dobrze obróbkę drewna i metali. We wcześniejszym średniowieczu tereny te zasiedlili Słowianie. W X wieku dotarło tu chrześcijaństwo. Ziemie te do 1294 r. należały do książąt wrocławskich, później do książąt opolskich. W 1327 r. książę Bolko II przyjął zwierzchnictwo czeskie i dopiero w 1396 r. ziemie oleskie wraz z Lasowicami wracają ponownie do Polski (za czasów Jagiełły). W latach 1532-1742 ziemia oleska, wchodząca w skład księstwa opolsko-raciborskiego znajdowała się pod zwierzchnictwem Habsburgów. Wg źródeł historycznych w początkach XII wieku istniały już wsie: Chocianowice 1213 r., Laskowice 1239 r., Lasowice Małe 1292 r., Lasowice Wielkie 1292 r. i Chudoba 1297 r. W XIV-XV wieku w gminie ulokowały się następujące: Tuły 1300 r., Wędrynia 1300 r., Ciarka 1416 r., Gronowice 1416 r., Jasienie 1424 r.. Powstałe tu wsie miały charakter rolniczy oraz wykorzystujący zasoby leśne. Stanowiły głównie własność prywatną możnowładców, toteż sytuowane w nich były majątki ziemskie lub ich zabudowa gospodarcza. XVIII-XIX wiek, to okres ostatecznego ukształtowania się dzisiejszej sieci osadniczej gminy: Trzebiszyn 1743 r., Oś 1774 r., Szumirad 1783 r. Spośród zabytków z tamtego okresu znajdujących się na terenie gminy do najcenniejszych, godnych polecenia do zwiedzenia bądź obejrzenia, należą: pałace w Wędryni i Tułach oraz dwór w Lasowicach Małych, czy wreszcie młyn w Tułach oraz kościoły katolickie - drewniane w Chocianowicach, Laskowicach, Lasowicach Małych, Lasowicach Wielkich i Wędryni (do 1995 r. istniał taki jeszcze w Gronowicach) oraz murowane w Chudobie i Tułach, a także kościół ewangelicki w Lasowicach Wielkich i wyróżniająca się skromną formą kaplica ewangelicka w Lasowicach Małych. Wszystkie kościoły drewniane znajdują się na Szlaku Drewnianego Budownictwa Sakralnego. Przeważającym typem genetycznym wsi są ulicówki (Chocianowice, Laskowice, Lasowice Wielkie, Lasowice Małe, Ciarka, Oś). Zdecydowana większość wsi posiada zmodyfikowany typ zabudowy - mniej lub bardziej regularny, zlokalizowany wzdłuż jednej bądź kilku ulic. Na szczególną uwagę zasługuje Kolonia Czerwona z klasycznie zachowanym układem okolicy. W dolinach rzecznych Bogacicy i Budkowiczanki powstały łańcuchówki: Chudoba, Wędrynia i Gronowice. Trzebiszyn stanowi przykład wielodrożnicy, a Tuły wsi folwarcznej.

Gmina wiejska Lasowice Wielkie powstała w 1945 r. wraz z przyjęciem na tzw. Ziemiach Nowych (Odzyskanych) systemu administracji obowiązującego w przedwojennej Polsce. Znajdowała się wówczas w I okręgu administracyjnym Śląsk Opolski, w powiecie oleskim. Obejmowała wówczas miejscowości: Chudoba, Kuźnia (ob. Trzebiszyn), Laskowice, Lasowice Wielkie, Łoś (ob. Oś), Szumirad, Tuły i Wędrynia. Zniesiona wraz z reformą podziału administracyjnego w 1954 r. na rzecz gromady, którą również w międzyczasie zniesiono; reaktywowana z kolejną – w 1973 r., kiedy to wchłonęła wcześniej samodzielną gminę Lasowice Małe, z miejscowościami: Ciarka (wcześniej Ciarki), Chocianowice (wcześniej Kocianowice), Gronowice, Jasienie i Lasowice Małe (przynależące do niej ponadto Stare Olesno włączono wówczas do gminy Olesno). Wobec arbitralnych decyzji politycznych od 1999 r. w powiecie kluczborskim, gdzie jedną z jego czterech gmin (jedyną wiejską), położoną w jego południowej części. Do końca 2005 r. z siedzibą w Lasowicach Małych, od początku 2006 r. w macierzystej miejscowości - Lasowicach Wielkich. Administracyjnie podzielona na 13 sołectw: Chocianowice, Chudoba, Ciarka, Gronowice, Jasienie, Laskowice, Lasowice Małe, Lasowice Wielkie, Oś, Szumirad, Trzebiszyn, Tuły, Wędrynia.

Obecnie zabudowa gminy Lasowice Wielkie w zasadzie na całej przestrzeni jest jednorodna. W przeważającej części składają się na nią zagrody będące składnikiem

średnich i małych indywidualnych gospodarstw rolnych. Uzupełnieniem zabudowy zagrodowej jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna. Wśród budynków jednorodzinnych można spotkać zabudowę usługową lub usługowo – mieszkaniową nieuciążliwą dla środowiska. Obszary związane z produkcją przemysłową to tereny rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz sprywatyzowane gospodarstwa państwowe (dawne PGR-y) w Gronowicach, Jasieniach, Wędryni, Trzebiszynie i Tułach, tartak w Chudobie, firma „Bemed” produkująca konstrukcje stalowe, stacja paliw w Lasowicach Wielkich, firma „Rundum Meir-Polska” produkująca bramy i drzwi w Laskowicach oraz mniejsze zakłady produkcyjno-usługowe, rzemieślnicze, warsztaty, itp. Wieś Lasowice Wielkie tworzy centrum gminy. Występują tu budynki użyteczności publicznej z Urzędem Gminy, Urzędem Poczтовым, Bankiem, Szkołą Podstawową i Gimnazjum, Przedszkolem, Apteką i Ośrodkiem Zdrowia, budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne (2 – 4 kondygnacje).

3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ ORAZ WYMOCI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO⁵

3.1. Położenie w jednostkach fizyczno-geograficznych

Zgodnie z podziałem fizyczno – geograficznym Polski przeważająca część gminy Lasowice Wielkie wchodzi w skład mezoregionu Równina Opolska (318.57), wchodzącego w skład Nizin południowo-zachodnich (317, 318.1-5). Jedynie niewielki fragment we wschodniej części gminy stanowi część mezoregionu – Próg Woźnicki (341.23), wchodzącego w skład Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (341). Granica pomiędzy podprowincjami przebiega w rejonie wsi: Gronowice i Wędrynia.

3.2. Morfologia

Morfologia obszaru gminy cechuje się mało urozmaiconą rzeźbą o charakterze równinnym, miejscami urozmaiconą płaskodennymi dolinami lokalnych cieków wodnych o przebiegu równoleżnikowym.

Największe ogólne obniżanie się terenu gminy przebiega w kierunku zachodnim, do wysokości 180-200 m n.p.m. w strefie Laskowice –Jeżów. Najniższym punktem jest koryto Budkowiczanki w profilu granicznym w części zachodniej – 175,1 m n.p.m. Najwyższy punkt w gminie położony jest w części wschodniej w Wędryni (Zalesie) 238,8 m n.p.m.

Cechą charakterystyczną środkowej i zachodniej części gminy jest występowanie prawie płaskich, lekko falistych i rozległych powierzchni rozwiniętych na terenach objętych zasięgiem zlodowaceń środkowopolskich. W części wschodniej występują początkowe odcinki dolin rzecznych, zaś w części zachodniej charakterystyczne są szerokie powierzchnie terenów prawie płaskich, porozcinanych płaskodennymi, o zmiennej szerokości, dolinami rzecznyymi.

⁵ Wyciąg z opracowania ekofizjograficznego gminy Lasowice Wielkie; SCARBEKO Sp. z o.o., 2004r.

3.3. Warunki klimatyczne

Według podziału rolniczo-klimatycznego R. Gumińskiego obszar gminy Lasowice Wielkie znajduje się w obrębie dwóch dzielnic. Północna jego część należy do dzielnicy łódzkiej, gdzie średnia roczna temperatura wynosi 7-8°C, liczba dni z przymrozkami – 100, pokrywa śnieżna zalega 60-75 dni w roku, a suma roczna opadów wynosi 600mm. Część południowa leży w obrębie dzielnicy częstochowsko-kieleckiej z nieco wyższymi opadami (650-700 mm rocznie) i czasem zalegania pokrywy śnieżnej (70-80 dni w roku). Kierunek i prędkość wiatru na całym obszarze jest kształtowana przez czynniki ogólnocyrkulacyjne. Przeważają zatem wiatry zachodnie (W,NW,SW) i wschodnie (E) o średniej prędkości 3m·s⁻¹.

3.4. Wody podziemne

Obszar gminy Lasowice Wielkie wchodzi w skład kluczborsko-lublinieckiego regionu hydrogeologicznego z głównym poziomem użytkowym wód podziemnych w czwartorzędowych piaskach i żwirach. Poziom ten występuje na głębokości od kilku do 60m. Podrzędny poziom wodonośny występuje w utworach górnego triasu-piaskowcach i wapieniach, na głębokości 5-90m i wydajnościach do 25 m³·h⁻¹. W południowej i północno-zachodniej części obszaru, w miejscach o zredukowanej miąższości utworów czwartorzędowych poziom ten występuje lokalnie jako główny poziom użytkowy.

W świetle regionalizacji hydrogeologicznej B. Paczyńskiego obszar gminy zaliczany jest do regionu XV wrocławskiego, subregionu XV₂ – kluczborskiego.

Czwartorzędowa struktura wodonośna w północnej części gminy spełnia wymogi Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP), stąd na terenie tym wyznaczono GZWP NR 324 Dolina Kopalna Kluczbork. Struktura ta przebiega równoleżnikowo od Olesna w kierunku Wołczyna i zbudowana jest z piaszczysto-żwirowych utworów pochodzenia wodnolodowcowego i rzeczno-żwirowych o miąższości 15-25 m. Zwierciadło wody podziemnej zalega na głębokości 2-3 m. GZWP jest zasilany z opadów atmosferycznych oraz lokalnie w dolinach przez infiltrujące wody rzeczne. GZWP NR 324 traktowany jest jako Obszar Najwyższej Ochrony (ONO) wód podziemnych. Z zasobów GZWP korzysta ujęcie wody w Chocianowicach oraz ujęcia dla Kluczborka.

Druga kopalna struktura wodonośna Knieja - Lasowice przebiega południkowo z Bierdzan w kierunku Borkowic, obejmując swym zasięgiem na terenie gminy: Laskowice, Szumirad, Trzebiszyn i Lasowice Wielkie.

3.5. Wody powierzchniowe

Cały obszar gminy jest fragmentem prawostronnego dorzecza Odry i wchodzi w skład zlewni II rzędu rzeki Stobrawy.

Głównymi ciekami są: Stobrawa, Bogacica, Budkowiczanka wraz z dopływami: Budkówką, Dobrą i Radawką. Są to rzeki o charakterze nizinnym, z deszczowo – śnieżnym reżimem zasilania, o stosunkowo znacznych przyborach wody w okresie roztopów wiosennych i małych przyborach w okresie maksimum opadów letnich. Wylewy w czasie roztopów wiosennych są umiarkowane i nie wywołują większych szkód w rolnictwie ze względu na łatwo przepuszczalne gleby i zmeliorowanie gruntów. W czasie powodzi z lipca 1997 roku zalew powodziowy zaznaczył się w dolinie rzeki Stobrawy, jednak ze względu na brak zagospodarowania terenu siedliskami ludzkimi nie wywołał istotnych zniszczeń.

System hydrograficzny uzupełniają lokalne zbiorniki wód powierzchniowych w postaci stawów hodowlanych, w szczególności w rejonie: Lasowic Małych (Staw Zamkowy, Staw Pilny, Staw Dąbrowiak, Staw Czarny), Gronowic, Chudoby, Starej Chudoby, Szumiradu (rezerwat Smolnik). W większości przypadków są one utrzymane w dobrym stanie i podlegają wykorzystaniu.

3.6. Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna

Na terenie gminy użytki rolne stanowią około 6616 ha, tj. 31,4% powierzchni gminy, z czego 81,6 % wykorzystywane jest jako grunty orne.

Wśród gleb dominują gleby piaszczyste (63%) oraz gliniaste i pylaste. Na podłożu tym wykształciły się gleby bielcowe i pseudobielcowe (65,8% pow. użytków rolnych), gleby brunatne (11,5% pow. użytków rolnych) i gleby bagiennie (5,8% pow. użytków rolnych).

Pod względem bonitacyjnym są to w przewadze gleby słabe i bardzo słabe, V i VI klasy bonitacyjnej (47,6% gruntów ornych), charakterystyczne dla południowej i środkowej części gminy (piaski i żwiry, lokalnie na płatach moreny dennej), gleby średniodobre, IV klasy bonitacyjnej (48,2% gruntów ornych) oraz gleby najlepsze III klasy bonitacyjnej w ilości 4,2% gruntów ornych (występujących w północnej części gminy, na utworach piaszczystych, żwirowych i gliniastych ze znaczącym udziałem glin morenowych).

Pod względem przydatności rolniczej dominuje kompleks żytni bardzo dobry (pszennożytni) – ok.42,2%, żytni dobry, słaby i bardzo słaby – 48,7% oraz pszennożytni i wadliwy – ok. 9,5%. Wśród użytków zielonych dominują użytki zielone średnie (86,2%) oraz słabe (8,5%).

Pod względem bonitacyjnym wśród użytków zielonych dominują użytki najslabszych klas (IV-VI), zajmują ok. 89,4% użytków zielonych (doliny: Stobrawy, Budkowiczanki i Bogacicy), na użytki najlepsze, III klasy (dolina Bogacicy w rejonie Gronowic) przypada ok. 10,6% użytków zielonych.

3.7. Lasy, leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy zajmują około 59,6% (9912 ha) powierzchni całej gminy. Wskaźnik lesistości jest dwukrotnie większy od przeciętnej lesistości województwa opolskiego (25,5%) i całego kraju (27,5%).

W strukturze własności dominują lasy państwowe, które zajmują 98% powierzchni leśnej w gminie. Rozkład tej powierzchni w poszczególnych nadleśnictwach wynosi: Nadleśnictwo Kluczbork – 5826 ha, Nadleśnictwo Olesno – 5421 ha, Nadleśnictwo Turawa – 1260 ha. Własnością osób fizycznych i prawnych są 292 ha lasów.

Wśród zbiorowisk leśnych dominuje kontynentalny bór mieszany, niewielkie powierzchnie zajmują dąbrowy acydofilne, oraz grądy środkowoeuropejskie, małe płaty zajmują suboceaniczny bór świeży, śródlądowy bór wilgotny, sosnowy bór bagienny, bagienny bór trzcinnikowy. Wzdłuż cieków wodnych wykształca się fragmentarycznie łęg jesionowo-olszowy, w terenach bezodpływowych ols, a na glebach żyznych łęg wiązowo-jesionowy.

Na terenie gminy Lasowice Wielkie zlokalizowany jest jeden większy tartak, znajdujący się w sołectwie Chudoba, przy linii kolejowej i drodze wojewódzkiej nr 494.

3.8. Krajobraz

Gmina Lasowice Wielkie, chociaż nie występują tu walory przyrodnicze unikalne w skali kraju i regionu, jest bardzo atrakcyjna pod względem krajobrazowym.

Występuje tu harmonia pomiędzy krajobrazami o charakterze naturalnym i kulturowym. Mamy tu do czynienia z bogactwem lasów (ponad 75% pow. gminy leży w chronionym kompleksie Lasów Stobrawsko-Turawskich) oraz malowniczą mozaiką pól uprawnych i łąk.

Ukształtowanie powierzchni ma charakter równinny urozmaicony płaskodennymi ciekami wodnymi: Stobrawy, Bogacicy i Budkowiczanki o przebiegu równoleżnikowym.

Obszary zabudowane mają z reguły charakter zwarty, wynikający z rozwoju sieci osadniczej terenu. W układach wsi przeważają ulicówki (Chocianowice, Laskowice, Lasowice Wielkie, Lasowice Małe, Ciarka, Oś). Klasyczny układ okolicy posiada Kolonia Czerwona.

Zabudowa gminy jest raczej jednorodna. Dominuje tu zabudowa zagrodowa i budynki jednorodzinne w ogrodach.

Na atrakcyjność gminy wpływają również parki krajobrazowe i założenia pałacowo-dworskie, z których najcenniejsze zlokalizowane są w Jasieniu, Lasowicach Małych, Wędryni i Tułach.

3.9. Wartości przyrodnicze

Możliwości ustanowienia prawnych form ochrony przyrody ożywionej wynikają z Ustawy o ochronie przyrody. Z ustawy tej wynika, że Rada Gminy może podjąć uchwałę o ustanowieniu obszaru chronionego krajobrazu, pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.

Jedną z ważniejszych inicjatyw krajów Wspólnoty Europejskiej, przyczyniającą się do integracji współpracy w dziedzinie ochrony przyrody, jest koncepcja utworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej (ECONET). Sieć ECONET mają stanowić obszary powiązane przestrzennie i funkcjonalnie oraz objęte różnymi, wzajemnie się uzupełniającymi formami ochrony przyrody.

W krajowej sieci ekologicznej **ECONET – PL** niewielki fragment w zachodniej części gminy Lasowice Wielkie leży na obszarze węzłowym o znaczeniu krajowym (10 K – Obszar Borów Stobrawskich), położonym w strefie ujściowej do Odry rzek: Nysy Kłodzkiej, Małej Panwi i Stobrawy.

Obszar 10K objęty jest w dużej części prawną ochroną jako Stobrawski Park Krajobrazowy. Odcinek ten został uznany za obszar ważny dla ptaków – ostoja ptaków o randze międzynarodowej.

Specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) Natura 2000 „Dolina Budkowiczanki” (projekt w fazie konsultacji społecznych).

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych (tj. alpejskiego, atlantyckiego, borealnego, kontynentalnego, panońskiego, makaronezyjskiego, śródziemnomorskiego, stepowego i czarnomorskiego). W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96 % powierzchni kraju) i alpejski (4 % powierzchni kraju). Dla każdego kraju określa się listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne.

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

Podstawą wyznaczania obszarów Natura 2000 są jedynie kryteria naukowe.

Na początku maja 2009 zostały przedstawione propozycje nowych specjalnych obszarów ochrony siedlisk opracowane przez wojewódzkie zespoły specjalistyczne. Propozycje nowych obszarów powstawały w oparciu o prace terenowe mające na celu potwierdzenie lub pozyskanie nowych informacji dotyczących występowania siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000. Eksperti byli zobowiązani do wyznaczenia takich granic obszarów, by objąć ich zasięgiem wyłącznie najcenniejsze tereny, wyłączając, jeśli jest to możliwe, tereny zurbanizowane.

Jednym z nowych proponowanych obszarów jest Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk SOO „Dolina Budkowiczanki” o powierzchni 102,4 ha, położony na terenie gminy Lasowice Wielkie (prace nad jego wyznaczeniem zakończono w kwietniu 2009 r).

„Dolina Budkowiczanki” to niewielki, w większości zalesiony fragment doliny rzeki między miejscowością Szumirad i przysiółkiem Ryczek. Dolina na tym odcinku jest wcięta

w osady polodowcowe i eoliczne, płytko podścielone iłami górnotriasowymi. Jej szerokość waha się od kilkudziesięciu do kilkuset metrów. W dnie dolinki występują tereny torfowiskowe oraz płaskie terasy z madami. W zachodniej części ostoi zlokalizowany jest niewielki, płytki zbiornik zaporowy, na wschodzie podobny zbiornik uległ już zarośnięciu. Tereny przyległe wznoszące się 1-5 m ponad dno doliny zbudowane są z piasków i żwirów wodnolodowcowych z występującymi lokalnie piaskami eolicznymi. Jest to teren o bardzo wysokim stopniu naturalności, z wyjątkowymi w skali regionu zbiorowiskami roślinnymi. Występują tu:

- Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*;
- Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*;
- Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe);
- Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*);

- Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino*;
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*).

Najcenniejszym typem siedlisk są tu różne torfowiska, wśród których występują także na niewielkich płatach zespoły torfowisk wysokich (*Ledo-Sphagnetum magellanici*, *Sphagnetum magellanici*), co jest ewenementem w skali Śląska. Torfowiska oraz zespoły wód płynących i stojących są otoczone głównie antropogenicznymi i młodymi drzewostanami sosnowymi, ale są tu także kilkunastohektarowe fragmenty dobrze wykształconego boru bagiennego *Vaccinio uliginosi-Pinetum*. Zaobserwowano też następujące ważne gatunki roślin:

- *Andromeda polifolia* - populacja nieliczna;
- *Baeothryon alpinum* - ok. 10 osobników;
- *Calla palustris* - populacja liczna;
- *Callitriche stagnalis* - kilkadziesiąt osobników;
- *Carex lasiocarpa* - populacja liczna;
- *Carex limosa* - ok. 10 osobników;
- *Carex pseudocyperus* - populacja liczna;
- *Comarum palustre* - populacja liczna;
- *Diphasiastrum zeilleri* - ok. 30 osobników;
- *Drosera rotundifolia* - populacja liczna;
- *Dryopteris cristata* - kilkanaście osobników;
- *Eriophorum vaginatum* - kilkadziesiąt osobników;
- *Hottonia palustris* - populacja liczna;
- *Juncus bulbosus* - populacja liczna;
- *Ledum palustre* - kilkadziesiąt osobników;
- *Lycopodium annotinum* - 3 m²;
- *Lysimachia thyrsoflora* - populacja liczna;
- *Oxycoccus palustris* - populacja liczna;
- *Potamogeton alpinus* - populacja liczna;
- *Rhynchospora alba* - populacja liczna;
- *Thelypteris palustris* - kilka osobników.

Obszar obejmuje dwa rezerваты przyrody i korytarz ekologiczny wzdłuż wąskiej dolinki Budkowiczanki z siedliskami przyrodniczymi chronionymi.

Jest to cenny obszar dla zachowania zróżnicowania siedliskowego i fitosocjologicznego Śląska Opolskiego, szczególnie istotny dla ochrony siedlisk wilgotnych, zwłaszcza leśnych. Teren ten jest także ostoją wielu ginących w skali Śląska i Polski roślin naczyniowych oraz mszaków.

Obszar w części zachodniej objęty jest ochroną w rezerwacie „Smolnik” (utworzony w 1958 r, 26,15 ha) - 20% ostoi, a w części wschodniej w rezerwacie „Kamieniec” (utworzony w 2001 r, 41,31 ha) - 50% ostoi. Zatem 70% obszaru podlega już prawnej ochronie. Kolejne proponowane do ochrony 30% obszaru, to wąski, niezabudowany i położony na terenach leśnych korytarz ekologiczny łączący oba chronione dotychczas obszary.

Wśród zagrożeń obszaru, do najważniejszych należy zaliczyć potencjalne zmiany stosunków wodnych. Gospodarka leśna nie jest tu istotnym czynnikiem zagrażającym, gdyż większość obszaru objęta jest ochroną rezerwatową.

Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu nr XXIV/193/88 z dnia 26 maja 1988 roku powołano **Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko - Turawskich**. Obszar ten zajmuje północną część województwa opolskiego i obejmuje rozległy, rozczłonkowany kompleks leśny.

Na terenie gminy Lasowice Wielkie jego powierzchnia wynosi 198 km² co stanowi blisko 94 % ogólnej powierzchni gminy. „Lasy Stobrawsko – Turawskie” objęto ochroną ze względu na znaczące walory przyrodnicze i krajobrazowe, atrakcyjność turystyczną i słabe zurbanizowanie. Duża ilość cieków wodnych, silnie rozwinięta granica lasu, polodowcowa rzeźba terenu, występowanie wielu chronionych gatunków roślin i zwierząt stanowi o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych tego terenu. Obszary chronionego krajobrazu powoływane są także dla zapewnienia ludności miejskiej terenów do rekreacji i wypoczynku. Tutejsze drzewostany to przeważnie siedliska borowe, a więc sprzyjające penetracji ludzkiej oraz mające walory bioterapeutyczne. Bliskie sąsiedztwo ośrodków miejskich (Opole, Kluczbork) i dobrze rozwinięta sieć dróg stwarzają dogodne warunki dla rozwoju turystyki rekreacyjno – wypoczynkowej.

Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego w 1999 roku (Dz.U.Woj.Op. z dnia 19 października 1999r., Nr 38, poz.2550 powołany został **Stobrawski Park Krajobrazowy**. Park ten ma powierzchnię 52 636,5 ha i obejmuje teren 12 gmin: Dobrzeń Wielki, Dąbrowa, Kluczbork, Lasowice Wielkie, Lewin Brzeski, Lubszę, Łubniany, Murów, Pokój, Popielawę, Świerczową i Wołczyn. Kompleksy leśne stanowią niemal 80 % powierzchni parku. Na terenie parku występuje 50 gatunków roślin chronionych oraz około 140 gatunków roślin rzadkich. Występują tu storczyki, długosz królewski, kotewka orzech wodny, lilia złotogłów, wawrzynek wilczelyko, a także rosiczka okrągłolistna. W parku żyje ponad 220 gatunków chronionych zwierząt (w tym 140 gatunków ptaków, wśród nich 21 gatunków globalnie zagrożonych) np.: wydra, bóbr, kormoran, bielik i zimorodek. Występuje tu największa ważka europejska – husarz władca.

Na terenie gminy Lasowice Wielkie znajduje się rezerwat częściowy „Smolnik” o powierzchni 26,15 ha. Został on utworzony w 1958 roku. Jest to rezerwat leśno – stawowy. Dla potrzeb naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych objęto ochroną staw ze stanowiskiem kotewki orzecha wodnego – *Trapa natans* oraz przylegający do zbiornika las o charakterze naturalnym. Na terenie leśnym wyodrębniono następujące zbiorowiska, zbliżone do: suboceanicznego boru świeżego – *Leucobryo* – *Pinetum*, śródładowego boru wilgotnego – *Molinio* – *Pinetum* i kontynentalnego boru bagiennego – *Vaccinio uliginosi* – *Pinetum*. Fragmentarycznie występuje tutaj także zespół olsu – *Alnetum Glutinosae*. Ponadto w rezerwacie znaleziono 85 gatunków roślin naczyniowych, a wśród nich 9 gatunków objętych ochroną prawną. Są to:

- Widłak goździsty – *Lycopodium clavatum*;
- Widłak jałowcowaty – *Lycopodium aulonitum*;
- Grzybień białe – *Nymphaea alba*;
- Grąźel żółty – *Nuphar lutea*;
- Wawrzynek wilczelyko – *Daphne mezereum*;
- Rosiczka okrągłolistna – *Drosera rotundifolia*;
- Kruszyna pospolita – *Frangula alnus*;
- Bagno zwyczajne – *Ledum palustre*;
- Bobrek trójlistkowy – *Menyanthes trifoliata*.

Zagrożeniem dla istnienia wielu gatunków w rezerwacie może być ogólne zanieczyszczenie i eutrofizacja rzeki Budkowiczanki, a także stawu, między innymi poprzez niefrasobliwe użytkowanie rekreacyjne.

Na terenie gminy Lasowice Wielkie znajdują się 3 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 25,31 ha. Są to obszary bagienne, powołane dla ochrony pozostałości ekosystemów, które mają znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Użytki ekologiczne zostały ustanowione rozporządzeniem Wojewody Opolskiego w 1997 roku. Są to:

➤ Użytek ekologiczny „Kamieniec” – o powierzchni 2,67 ha:

Przedmiotem ochrony jest bagno – teren podmokły i niedostępny, porośnięty trzciną, tatarakiem, kępami olch i wierzby. Celem ochrony jest zachowanie tego obszaru ze względu na ciekawy zespół roślinny oraz miejsce bytowania i żerowania zwierzyny łownej. Użytek ekologiczny „**Kamieniec**” **został przemianowany na rezerwat przyrody** na mocy rozporządzenia Wojewody Opolskiego nr P/8/2001 z dnia 19 lipca 2001 roku.

➤ Użytek ekologiczny „Tuły” – o powierzchni 22,41 ha:

Przedmiotem ochrony jest bagno śródleśne, częściowo z otwartym lustrem wody. Występują tutaj rośliny terenów podmokłych takie jak: kosaciec żółty, wełnianka szerokolistna, mech torfowiec, pływacz, olcha i wiele innych. Jednak przede wszystkim teren jest ostoją zwierząt. Stwierdzono tutaj występowanie 6 gatunków płazów i wielu bezkręgowców wodnych, w tym rzadkiego gatunku pająka – bagnika przybrzeżnego – *Dolomedes fimbriatus*. Celem ochrony jest również zachowanie tego terenu jako miejsca gniazdowania ptaków chronionych: żurawia i samotnika oraz innych gatunków ptactwa wodnego i śpiewającego, które nie występują w sąsiednich monokulturach sosnowych.

➤ Użytek ekologiczny „Żabiniec” – o powierzchni 0,23 ha:

Także na jego terenie celem ochrony jest bagno. Przez cały rok, dzięki stojącej wodzie, znajduje się tutaj naturalny wodopój dla zwierzyny. Występują tutaj również typowe rośliny terenów podmokłych.

Na terenie gminy znajduje się 21 obiektów objętych ochroną w formie pomników przyrody ożywionej.

8 pomników przyrody ustanowionych zostało rozporządzeniem Wojewody Opolskiego w 2000 roku (Dz.U.Woj.Op. Z dnia 21 stycznia 2000r., Nr 6, poz.23) i są to: jeden pojedynczy okaz dębu szypułkowego – *Quercus robur* w Szumiradzie, jeden pojedynczy okaz dębu szypułkowego – *Quercus robur* w Ciarce, jeden pojedynczy okaz dębu szypułkowego – *Quercus robur* w Lasowicach Małych, jeden pojedynczy okaz i grupa trzech okazów dębu szypułkowego – *Quercus robur* w Gronowicach, dwa pojedyncze okazy dębu szypułkowego - *Quercus robur* w Laskowicach oraz jeden pojedynczy okaz buka zwyczajnego – *Fagus sylvatica*.

13 pomników przyrody, przedstawionych w poniższej tabeli, ustanowiono rozporządzeniem Wojewody Opolskiego w 2008 roku (Dz.U.Woj.Op.z dnia 28 lutego 2008 r., Nr 15, poz. 427).

Lp	Nazwa	Położenie				
		administracyjne		ALP		
		Gmina	Miejscowości	Nadleśnictwo	Obręb	Oddział
1.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Chudoba	Kluczbork	Lasowice	191 d
2.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Chudoba	Kluczbork	Lasowice	191 d
3.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Chudoba	Kluczbork	Lasowice	191 d
4.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Wędrynia	Kluczbork	Lasowice	181 b
5.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Wędrynia	Kluczbork	Lasowice	181 b
6.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Wędrynia	Kluczbork	Lasowice	182 k
7.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Wędrynia	Kluczbork	Lasowice	180 f
8.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Wędrynia	Kluczbork	Lasowice	180 a
9.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Wędrynia	Kluczbork	Lasowice	209 a
10.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy Quercus robur	Lasowice Wielkie	Gronowice	Kluczbork	Lasowice	151 d
11.	Pojedynczy okaz z gatunku buk zwyczajny Fagus sylvatica	Lasowice Wielkie	Wędrynia	Kluczbork	Lasowice	209 a

12.	Pojedynczy okaz z gatunku buk zwyczajny Fagus sylvatica	Lasowice Wielkie	Lasowice Małe	Kluczbork	Lasowice	46 lx
13.	Pojedynczy okaz z gatunku buk zwyczajny Fagus sylvatica	Lasowice Wielkie	Tuły	Kluczbork	Lasowice	199 f

Parki podworskie nie są szczególną formą ochrony przyrody. Podlegają ochronie konserwatorskiej jako zabytki kultury. Jednak duże walory przyrodnicze ich terenów, a także bezpośrednie sąsiedztwo terenów zurbanizowanych dla których pełnią ogromną rolę środowiskotwórczą i biocenotyczną, predysponują do przedstawienia tych obszarów w rozdziale dotyczącym ochrony środowiska.

Na terenie gminy Lasowice Wielkie jest 6 parków o łącznej powierzchni około 15 ha. Występują one w miejscowościach:

➤ Lasowice Wielkie – 3,0 ha:

Park został założony w 2 połowie XVIII wieku. Wiek najstarszych drzew określono na 250 lat. Znajduje się tutaj także 150 – letnia aleja bukowo – grabowa, lipy i jesiony. Pod koniec XIX wieku posadzono tu: daglezje, świerki, sosny i cyprysiki. Park zajmuje siedlisko lasu świeżego. Występują tutaj łącznie 24 gatunki drzew i 5 gatunków krzewów. Park w 1986 roku wpisano do rejestru zabytków.

➤ Tuły – 2,0 ha:

Park w Tułach jest parkiem przypałacowym. Znajduje się on w środkowej części miejscowości, przy drodze z Laskowic do Kluczborka. Pierwsze założenia parkowe miały miejsce w połowie XVIII wieku, o czym świadczą najstarsze dęby znajdujące się w parku. Następne nasadzenia miały miejsce w XIX wieku. Z tego okresu pochodzi sosna wejmutka, jawor, jesion, brzoza, osika, topola biała, akacja i sosna. Do roku 1937 powierzchnia parku wynosiła 4 ha. Park w 1986 roku wpisano do rejestru zabytków.

➤ Szumirad – 2,0 ha:

Jest to park wiejski i położony jest w sąsiedztwie rezerwatu „Smolnik”, przylegając do drogi Opole – Olesno. Rosną tutaj stosunkowo młode drzewa takie jak: dęby, lipy, klony, cis, sosna czy świerk. Jedynymi wyróżniającymi się okazami są drzewa rosnące w południowej części parku: 2 klony oraz dąb szypułkowy. Obecnie park pełni funkcję wypoczynkową. W jego wschodniej części znajduje się sezonowy ośrodek kolonijny.

➤ Jasienie – 0,6 ha:

Park powstał w 1 połowie XIX wieku jako park przydworski krajobrazowy. Stan zachowania parku jest zły. Został on już częściowo zniszczony w czasie wojny, a obecnie na jego terenie znajdują się hałdy tłuczni. Mimo tego rośnie tutaj jeszcze 9 gatunków drzew: brzoza brodawkowata, grab pospolity, buk zwyczajny, świerk pospolity, sosna wejmutka, daglezja zielona, dąb szypułkowy, akacja biała i lipa drobnolistna.

➤ Lasowice Małe:

Park powstał prawdopodobnie w XIX wieku przy okazji modernizacji i przebudowy dworu. Świadczą o tym rosnące tutaj okazałe olchy, dęby, klony i graby. Teren parku od południa graniczy ze stawem, od północy z zabudowaniami byłego GS-u, od wschodu z polem uprawnym, a od zachodu z zabudowaniami dawnego PGR-u i gorzelni.

➤ Wędrynia – 5,0 ha:

Park położony jest przy drodze Opole – Olesno i sąsiaduje z zabudowaniami wsi, polem uprawnym i stawem. Jest to park podworski krajobrazowy założony w XIX wieku. Jego północną część przekształcono w ogródki działkowe. Zachowały się tutaj 3 dęby szypułkowe kwalifikujące się do objęcia ochroną. Południowa część parku z zachowanym drzewostanem (dęby, olchy, buki, graby, brzozy i akacje) jest zaniedbana i wymaga uporządkowania.

Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lasowice Wielkie proponowało rozszerzenie sieci obszarów objętych ochroną prawną, przez utworzenie rezerwatu przyrody oraz 5 pomników przyrody.

- proponowany rezerwat przyrody „Czarne Jezioro”:

Teren proponowany do objęcia ochroną to staw leśny, częściowo zarośnięty trzcina. Przy brzegach w części północnej i wschodniej jest wypłycony i podtorfiony. Celem ochrony jest zachowanie stawu jako miejsca bytowania i żerowania zwierzyny oraz ze względu na ciekawy zespół roślinny. Obszar przylegający do stawu zajęty jest przez monokultury sosnowe. Na terenie proponowanego rezerwatu stwierdzono występowanie wielu roślin chronionych i rzadkich. Są to między innymi: widłak jałowcowaty, rosiczka okrągłolistna, wełnianka pochwowata, pływacz większy, turzyca nitkowata, borówka bagienna, jeżogłówka mniejsza. Teren ten jest również interesujący pod względem faunistycznym. Na proponowanym do objęcia ochroną prawną obszarze korzystne warunki bytowania znajdują przedstawiciele płazów i gadów. Gniazdują i żerują tutaj ptaki wodno – błotne, w tym żuraw. Stwierdzono tutaj także występowanie rzadkiego ssaka – wydry.

- proponowane pomniki przyrody:

Proponuje się objęcie ochroną prawną w formie pomników przyrody innych drzew na terenie gminy wymienionych w tabeli 14 Opracowania ekofizjograficznego gminy Lasowice Wielkie, 2004r.

Pomniki przyrody	Położenie		Parametry		
	Nadleśnictwo	Obręb	Wiek (lata)	Obwód (cm)	Wysokość (m)
Dąb szypułkowy	Kluczbork	Lasowice Małe	300	422	22
Dąb szypułkowy	Kluczbork	Lasowice Małe	300	436	22
Dąb szypułkowy	Kluczbork	Lasowice	300	376	21

		Małe			
Dąb szypułkowy	Olesno	Szumirad	250	390	24
Buk zwyczajny	Turawa	Jełowa	250	410	28

3.10. Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia

Reasumując na obszarze gminy ochronie przyrodniczo – rolniczej podlegają:

- Obszar chronionego krajobrazu „Lasy Stobrawsko – Turawskie”;
- Stobrawski Park Krajobrazowy;
- Rezerwat przyrody „Kamieniec”;
- Rezerwat przyrody „Smolnik”;
- Użytki ekologiczne: „Kamieniec”, „Tuły”, „Żabiniec”;
- cały areal gruntów rolnych zaliczanych do I – IV klasy bonitacyjnej;
- grupy śródpolnej zieleni wysokiej;
- istniejące ciągi zadrzewione;
- tereny leśne;
- ciągi ekosystemów wodno – łąkowych wzdłuż cieków;
- parki podworskie i wiejskie;
- aleje drzew;
- pomniki przyrody;
- gatunki roślin i zwierząt prawnie chronionych;
- ujęcia wód podziemnych.

Tym samym niemal 100 % powierzchni gminy podlega różnym formom prawnej ochrony. Prawne zabezpieczenie w zakresie polityki ekologicznej powoduje, że walory naturalne północnej części województwa opolskiego, w tym gminy Lasowice Wielkie pozostaną pod ochroną. Jednocześnie istniejące zasoby przyrodnicze mogą być głównym źródłem rozwoju turystyki i rekreacji w gminie.

3.10.1. Na obszarze gminy Lasowice Wielkie nie obserwuje się dużych zmian w strukturze krajobrazu.

Do podstawowych dziedzin aktywności gospodarczej należy rolnictwo i związane z nim usługi. Ponadto występują drobne zakłady produkcyjno-usługowe i rzemieślnicze oraz inne usługi.

Aktualnie rozwój gminy nastawiony jest na wykorzystanie istniejących atrakcyjnych terenów w kierunku rekreacji oraz stworzenia dogodnych warunków do osiedlania się.

Takie zainwestowanie terenów jest zgodne z cechami i uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

3.10.2. Lokalizacja zasadniczych konfliktów występujących na terenie gminy:

Droga krajowa nr 45 Kluczbork-Opole

projektowana modernizacja drogi na całym odcinku w granicach gminy przebiega przez obszar chronionego krajobrazu i częściowo kopalne struktury wodonośne (klasa konfliktu duża),

Droga krajowa nr 11 Kluczbork – Olesno

projektowana modernizacja drogi na całym odcinku przebiegającej przez obszar chronionego krajobrazu i GZWP Nr 324 Dolina Kopalna Kluczbork (klasa konfliktu duża),

Szumirad

Ośrodek Wypoczynkowy i droga wojewódzka nr 494 w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Smolnik” (klasa konfliktu duża),

Trzebiszyn-Lasowice Wielkie- Szumirad

projektowany zbiornik wodny o funkcji rekreacyjnej na Budkowiczance (klasa konfliktu duża),

Gronowice-Lasowice Małe

postępująca urbanizacja doliny Bogacicy, pełniącej funkcję lokalnego korytarza ekologicznego (klasa konfliktu średnia),

Oś-Szumirad

projektowane budownictwo na obszarze chronionego krajobrazu (klasa konfliktu średnia),

Projektowana linia energetyczna 110 kV Dobrzeń- Lasowice Wielkie- Kuniów

linia prowadzona na obszarze chronionego krajobrazu (klasa konfliktu średnia),

Chocianowice

postępująca urbanizacja strefy ochronnej ujęcia wody (klasa konfliktu średnia),
cmentarz w strefie ochronnej ujęcia wody (klasa konfliktu średnia),

Wędrynia

postępująca urbanizacja doliny lokalnego ciek (dopływu Budkowiczanki), pełniącego funkcję korytarza ekologicznego (klasa konfliktu niska),

Lasowice Wielkie

cmentarz w strefie ochronnej ujęcia wody (klasa konfliktu średnia).

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Na terenie gminy Lasowice Wielkie zlokalizowane są następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego:

Chocianowice - drewniany kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP z 1662 roku, nr rejestru 76/54 z 14.01.1954r. , 857/64 z 09.05.1964r.,

Jasienie - spichlerz dworski z XIX w., nr rejestru 1723/66 z 04.10.1966r.,

Laskowice - drewniany kościół filialny p.w. św. Wawrzyńca z 1686 roku, nr rejestru 859/54 z 09.05.1964r.,

Lasowice Małe - drewniany kościół filialny p.w. Wniebowzięcia NMP z 1688/

- 1735 roku, nr rejestru 82/53 z 30.12.1953r.,
- Lasowice Małe - dwór z XVI/XVII,XIX w., nr rejestru 1031/65 z 09.06.1965r.,
- Lasowice Małe - spichlerz dworski z poł. XIX w., nr rejestru 1031/65 z 09.06.1965r.,
- Lasowice Małe - dom nr 70 z XIX w., nr rejestru 1728/66 z 04.10.1966r.,
- Lasowice Małe - dom nr 97 z XIX w., nr rejestru 1729/66 z 04.10.1966r.,
- Lasowice Wielkie - drewniany kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych z 1599 roku, nr rejestru 19/50 z 30.12.1953r.,
- Lasowice Wielkie - park dworski z 1 poł. XIX w., nr rejestru 141/86 z 04.07.1986r.,
- Tuły - zespół kościoła parafialnego p.w. MB Bolesnej z 1853 roku, nr rejestru 862/64 z 09.05.1964r.,
- Tuły - zespół pałacowy: pałac z XVIII,XIX w., nr rejestru 1034/65, z 10.06.1965r.,
- Tuły - zespół pałacowy: spichlerz z 1 poł. XIX w., nr rejestru 1034/65, z 10.06.1965r.,
- Tuły - zespół pałacowy: stodoła z 1 poł. XIX w., nr rejestru 1034/65, z 10.06.1965r.,
- Tuły - park krajobrazowy z poł. XVIII w., nr rejestru 140/86 z 11.06.1986r.,
- Wędrynia - drewniany kościół filialny wraz z wnętrzem p.w. św. Jana Chrzciciela z 1818 roku, nr rejestru 87/54 z 17.02.1954r.,
- Wędrynia - założenie pałacowo-parkowe: pałac z 1860 roku, nr rejestru 12/2002 z 16.12.2002r.,
- Wędrynia - założenie pałacowo-parkowe: wozownia z 2poł.XIX, pocz.XXw., nr rejestru 12/2002 z 16.12.2002r.,
- Wędrynia - założenie pałacowo-parkowe: park krajobrazowy z XIXw., nr rejestru 12/2002 z 16.12.2002r.,
- Szumirad - budynek nr 39, wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wpisania zabytku do rejestru zabytków.

4.2. Gminę Lasowice Wielkie zaliczyć można do terenów bogatych w zasoby dziedzictwa kulturowego. Świadczą o tym liczne stanowiska archeologiczne z różnych epok oraz zachowane zabytkowe obiekty.

Ślady osadnictwa prehistorycznego udokumentowane są 109-cioma znaleziskami o ściśle określonej lokalizacji. Spośród wszystkich zlokalizowanych stanowisk 24 wpisanych zostało do rejestru zabytków województwa opolskiego.

Wszystkie udokumentowane i zaznaczone na rysunku zmiany studium znaleziska archeologiczne z terenu gminy Lasowice Wielkie:

- stanowisko nr4 Chocianowice - osada przeworska – faza D, osada średniowieczna z XIV-XVw.;
- stanowisko nr5 Chocianowice - ślad osadnictwa – epoka kamienia, punkt osadniczy –pradzieje, osada wczesnośredniowieczna – XI – XIIw., osada średniowieczna – XIV – XVw.;
- stanowisko nr6 Chocianowice - ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze, osada średniowieczna – XIV – XVw., osada średniowieczna;
- stanowisko nr7 Chocianowice - osada średniowieczna – XIV – XVw.;
- stanowisko nr8 Chocianowice - osada średniowieczna – XIV – XVw.;
- stanowisko nr1 Chudoba - osada średniowieczna, wpisana do rejestru zabytków pod nr A-518/79;
- stanowisko nr2 Chudoba - osada średniowieczna – 2 poł. XIV-XVw.;
- stanowisko nr3 Ciarka - osada średniowieczna – XIV-XVw.;
- stanowisko nr4 Ciarka - punkt osadniczy, średniowiecze – XIV-XVw.;
- stanowisko nr5 Ciarka - młyn wodny, wzmianka, że funkcjonował do 1593r., brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr1 Jasienie - ślad osadnictwa – mezolit, ślad osady – neolit, ślad osadnictwa-epoka brązu, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-149/68;
- stanowisko nr2 Jasienie - osada łużycka – V ok.EB – okres halsztycki, ślad osadnictwa- XIV-XVw., część wpisana do rejestru pod nr A-151/68;
- stanowisko nr3 Jasienie - ślad osadnictwa nieokreślonego typu, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-154/68;
- stanowisko nr4 Jasienie - punkt osadniczy – pradzieje, punkt osadniczy kultury łużyckiej - III ok. –V ok. EB, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-150/68;

- stanowisko nr5 Jasienie - ślad osadnictwa – epoka kamienia, ślad osadnictwa– pradzieje, ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze, ślad osadnictwa - średniowiecze, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-153/68;
- stanowisko nr6 Jasienie - ślad osadnictwa - epoka kamienia, ślad osadnictwa nieokreślonego typu, punkt osadniczy – średniowiecze, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-148/68;
- stanowisko nr7 Jasienie - ślad osadnictwa - epoka kamienia, ślad osadnictwa wpisana do rejestru zabytków pod nr A-157/68;
- stanowisko nr8 Jasienie - osada średniowieczna – XIII – XIVw.;
- stanowisko nr9 Jasienie - osada średniowieczna – XIII – XIVw., wpisana do rejestru zabytków pod nr A-572/80;
- stanowisko nr10 Jasienie - ślad osadnictwa - kultura przeworska, punkt osadniczy – średniowiecze – XIV – XVw.;
- stanowisko nr11 Jasienie - punkt osadniczy – średniowiecze – XIII – XIVw.;
- stanowisko nr12 Jasienie - ślad osadnictwa nieokreślonego typu, ślad osadnictwa - średniowiecze – XIV – XVw.;
- stanowisko nr13 Jasienie - ślad osadnictwa – średniowiecze, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-566/80;
- stanowisko nr14 Jasienie - ślad osadnictwa - epoka kamienia, ślad osadnictwa - średniowiecze;
- stanowisko nr15 Jasienie - ślad osadnictwa – średniowiecze – XIV – XVw.;
- stanowisko nr16 Jasienie - obozowisko – epoka kamienia;
- stanowisko nr17 Jasienie - skarb monet – XIV – XVw., brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr18 Jasienie - ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze, osada łużycka - V okres epoki brązu, punkt osadniczy - średniowiecze – XIV – XVw.;
- stanowisko nr19 Jasienie - osada – wczesne średniowiecze, osada – średniowiecze, osada łużycka - V okres epoki brązu, osada przeworska, osada – pradzieje, punkt osadniczy – wczesne średniowiecze –X – XIIw., wpisane do rejestru zabytków pod nr A567/80;

- stanowisko nr20 - ślad osadnictwa – pradzieje;
Jasienie

- stanowisko nr21 - ślad osadnictwa – średniowiecze – XIV – XVw.;
Jasienie

- stanowisko nr1 - ślad osadnictwa – pradzieje;
Gronowice

- stanowisko nr2 - ślad osadnictwa – kultura łużycka,
Gronowice

- stanowisko nr3 - osada łużycka, punkt osadniczy –średniowiecze –
Gronowice XIV – XVw.;

- stanowisko nr4 - osada średniowieczna – XIII - XIVw.;

- stanowisko nr5 - punkt osadniczy – kultura przeworska, osada – wczesne
Gronowice średniowiecze, osada – wczesne średniowiecze - XI – XIIIw.,
punkt osadniczy – średniowiecze –XIV – XVw.;

- stanowisko nr6 - osada łużycka, osada przeworska – faza D, osada - wczesne
Gronowice średniowiecze, XI – XIIIw., punkt osadniczy – pradzieje, punkt
osadniczy – średniowiecze –XIV – XVw., stanowisko wpisane do
rejestrów zabytków pod nr A-590/81;

- stanowisko nr7 - punkt osadniczy – epoka kamienia, punkt osadniczy
Gronowice nieokreślonego typu, osada łużycka, osada łużycka, punkt
osadniczy – średniowiecze –XIV – XVw., stanowisko wpisane do
rejestrów zabytków pod nr A-592/81;

- stanowisko nr8 - ślad osadnictwa – epoka kamienia, brak danych o bliższej
Gronowice lokalizacji;

- stanowisko nr9 - ślad osadnictwa – średniowiecze – XIII – XIVw., ślad
Gronowice osadnictwa – średniowiecze – XIV – XVw.;

- stanowisko nr10 - punkt osadniczy – średniowiecze – XIII – XIVw., osada
Gronowice produkcyjna - średniowiecze –XIV – XVw.;

- stanowisko nr11 - osada średniowieczna – XIII - XIVw., ślad osadnictwa –
Gronowice pradzieje;

- stanowisko nr12 - osada średniowieczna – XIII - XIVw.;

- stanowisko nr13 - punkt osadniczy – pradzieje, osada średniowieczna -

- Gronowice XIII – XIVw.;
- stanowisko nr14 Gronowice - osada średniowieczna - XIII – XIVw., punkt osadniczy – pradzieje, osada średniowieczna – XIV - XVw.;
 - stanowisko nr15 Gronowice - osada średniowieczna;
 - stanowisko nr16 Gronowice - osada średniowieczna – XIV - XVw.;
 - stanowisko nr17 Gronowice - osada średniowieczna – XIII - XIVw.;
 - stanowisko nr18 Gronowice - osada średniowieczna – XIII - XIVw., osada późnośredniowieczna i nowożytna – XV – XVIw.;
 - stanowisko nr19 Gronowice - ślad osadnictwa - średniowiecze – XII - XIVw.;
 - stanowisko nr20 Gronowice - osada średniowieczna – XIII – pocz. XIVw., osada średniowieczna – XIV - XVw.;
 - stanowisko nr21 Gronowice - osada średniowieczna – XIII - XIVw., osada średniowieczna – XIV - XVw.;
 - stanowisko nr22 Gronowice - osada wczesnośredniowieczna – XII – 1poł.XIIIw., osada średniowieczna – XIII - XIVw., osada średniowieczna – XIV - XVw.;
 - stanowisko nr23 Gronowice - osada średniowieczna – XIII - XIVw., osada średniowieczna – XIV - XVw.;
 - stanowisko nr24 Gronowice - punkt osadniczy wczesnośredniowieczny, osada średniowieczna - XIV - XVw., osada średniowieczna;
 - stanowisko nr25 Gronowice - obozowisko – epoka kamienia;
 - stanowisko nr26 Gronowice - osada łużycka;
 - stanowisko nr27 Gronowice - ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze – XII - XIIIw., osada średniowieczna – XIII - XIVw., osada średniowieczna – XIV - XVw.;
 - stanowisko nr28 Gronowice - osada średniowieczna – XIII - XIVw., osada łużycka;
 - stanowisko nr29 - ślad osadnictwa – średniowiecze – XVw.;

Gronowice

- stanowisko nr30 Gronowice - ślad osadnictwa – średniowiecze – XIV - XVw.;
- stanowisko nr31 Gronowice - ślad osadnictwa – kultura łużycka, ślad osadnictwa - średniowiecze – XIV - XVw.;
- stanowisko nr32 Gronowice - punkt osadniczy – średniowiecze – XVw.;
- stanowisko nr33 Gronowice - skarb monet – średniowiecze, brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr1 Laskowice - ślad osadnictwa – pradzieje;
- stanowisko nr2 Laskowice - osada łużycka – V okr. epoki brązu, punkt osadnictwa - średniowiecze – XIV – XVw., wpisane do rejestru zabytków pod nr A-524/80;
- stanowisko nr3 Laskowice - ślad osadnictwa – pradzieje;
- stanowisko nr4 Laskowice - osada wczesnośredniowieczna – X- XIw., punkt osadniczy – średniowiecze – XIV - XVw.;
- stanowisko nr5 Laskowice - punkt osadniczy – średniowiecze – XIV - XVw.;
- stanowisko nr6 Laskowice - osada wczesnośredniowieczna;
- stanowisko nr7 Laskowice - punkt osadniczy – wczesne średniowiecze, punkt osadniczy – średniowiecze, punkt osadniczy – średniowiecze – XIV - XVw.;
- stanowisko nr1 Lasowice Małe - obozowisko – epoka kamienia – mezolit, cmentarzysko ciałopalne i szkieletowe – kultura łużycka – okres halsztycki, punkt osadniczy – średniowiecze – XIV – XVw., wpisane do rejestru zabytków pod nr A-8/65;
- stanowisko nr2 Lasowice Małe - ślad osadnictwa – epoka kamienia, ślad osadnictwa - średniowiecze – XIV - XVw., wpisane do rejestru zabytków pod nr A-160/68;
- stanowisko nr3 Lasowice Małe - ślad osadnictwa –pradzieje, ślad osadnictwa – średniowiecze, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-155/68;

- stanowisko nr4 Lasowice Małe - osada łużycka, osada średniowieczna, osada średniowieczna - XIV-XV w., punkt osadniczy – pradzieje;
- stanowisko nr5 Lasowice Małe - osada – okres rzymski, osada – wczesne średniowiecze, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-146/68;
- stanowisko nr6 Lasowice Małe - ślad osadnictwa – epoka kamienia, osada łużycka, osada - wczesne średniowiecze, ślad osadnictwa – pradzieje, ślad osadnictwa – średniowiecze – XIV – XV w., wpisane do rejestru zabytków pod nr A-162/68;
- stanowisko nr7 Lasowice Małe - ślad osadnictwa – epoka kamienia, osada łużycka, ślad osadnictwa – pradzieje, osada- wczesne średniowiecze, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-161/68;
- stanowisko nr8 Lasowice Małe - osada średniowieczna – XIII - XIV w.;
- stanowisko nr9 Lasowice Małe - osada średniowieczna, osada średniowieczna – XIV - XV w.;
- stanowisko nr10 Lasowice Małe - punkt osadniczy – pradzieje, osada średniowieczna, osada średniowieczna – XIV-XVw., punkt osadniczy – okres nowożytny – XVI-XVIIIw.;
- stanowisko nr11 Lasowice Małe - ślad osadnictwa – kultura łużycka, osada średniowieczna - XIV-XVw.;
- stanowisko nr12 Lasowice Małe - osada hutnicza – kultura przeworska, punkt osadniczy – średniowiecze - XIV-XVw.;
- stanowisko nr13 Lasowice Małe - ślad osadnictwa – średniowiecze - XIV-XVw.;
- stanowisko nr14 Lasowice Małe - ślad osadnictwa – pradzieje, ślad osadnictwa – okres nowożytny – XVI-XVIIw.;
- stanowisko nr15 Lasowice Małe - punkt osadniczy – kultura nieokreślona, brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr16 Lasowice Małe - punkt osadniczy – pradzieje, brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr17 Lasowice Małe - osada – epoka kamienia – neolit, brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr18 Lasowice Małe - groby szkieletowe – kultura nieokreślona, brak danych o bliższej lokalizacji;

- stanowisko nr19 Lasowice Małe - krąg kamienny - kultura nieokreślona, brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr20 Lasowice Małe - punkt osadniczy – pradzieje, punkt osadniczy - kultura przeworska, punkt osadniczy – średniowiecze, ślad osadnictwa - kultura przeworska, ślad osadnictwa – średniowiecze – XIV-XVw.;
- stanowisko nr1 Lasowice Wielkie - punkt osadniczy- kultura nieokreślona;
- stanowisko nr2 Lasowice Wielkie - osada – wczesne średniowiecze, punkt osadniczy – późny rzym, punkt osadniczy – średniowiecze – XIV –pocz.XVw., wpisane do rejestru zabytków pod nr A-152/68;
- stanowisko nr3 Lasowice Wielkie - punkt osadniczy- kultura łużycka – okres rzymski, punkt osadniczy – wczesne średniowiecze, punkt osadniczy – pradzieje, wpisane do rejestru zabytków pod nr A-147/68;
- stanowisko nr4 Lasowice Wielkie - punkt osadniczy- epoka kamienia – mezolit, punkt osadniczy- pradzieje, punkt osadniczy – epoka kamienia;
- stanowisko nr5 Lasowice Wielkie - osada – wczesne średniowiecze – po Xw., ślad osadnictwa - epoka kamienia, punkt osadniczy – pradzieje, punkt osadniczy - średniowiecze – XIV-XVw., wpisane do rejestru zabytków pod nr A-531/80;
- stanowisko nr7 Lasowice Wielkie - punkt osadniczy- średniowiecze;
- stanowisko nr8 Lasowice Wielkie - punkt osadniczy- wczesne średniowiecze, punkt osadniczy- średniowiecze, punkt osadniczy- średniowiecze- XIV-XVw.;
- stanowisko nr9 Lasowice Wielkie - ślad osadnictwa- pradzieje, punkt osadniczy- średniowiecze- XIV-XVw.;
- stanowisko nr10 Lasowice Wielkie - ślad osadnictwa- epoka kamienia;
- stanowisko nr11 Lasowice Wielkie - domniemane grodzisko, brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr1 Szumirad - ślad osadnictwa – epoka kamienia – neolit, brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr2 Szumirad - ślad osadnictwa – epoka kamienia;
- stanowisko nr3 Szumirad - ślad osadnictwa – epoka kamienia – neolit, brak danych o bliższej lokalizacji;

- stanowisko nr1 Trzebiszyn - ślad osadnictwa – pradzieje, ślad osadnictwa – średniowiecze - XIV-XVw.;
- stanowisko nr2 Trzebiszyn - ślad osadnictwa – średniowiecze - XIV-XVw.;
- stanowisko nr1 Tuły - punkt osadniczy- epoka kamienia – neolit, ślad osadnictwa – pradzieje, osada - średniowiecze- XIV-XVw.;
- stanowisko nr2 Tuły - punkt osadniczy- pradzieje, osada – wczesne średniowiecze, punkt osadniczy - średniowiecze- XIV-XVw., wpisane do rejestru zabytków pod nr A-533/80;
- stanowisko nr3 Tuły - osada produkcyjna- średniowiecze – XIV – XVw., punkt osadniczy – wczesne średniowiecze;
- stanowisko nr4 Tuły - punkt osadniczy- średniowiecze - XIV – XVw.;
- stanowisko nr5 Tuły - punkt osadniczy- średniowiecze - XIV – XVw.;
- stanowisko nr6 Tuły - ślad osadnictwa – pradzieje – kultura łużycka, punkt osadniczy- średniowiecze - XIV – XVw.;
- stanowisko nr1 Wędrynia - ślad osadnictwa – okres rzymski;
- stanowisko nr2 Wędrynia - punkt osadniczy – kultura nieokreślona
- stanowisko nr3 Wędrynia - ślad osadnictwa – epoka kamienia, brak danych o bliższej lokalizacji;
- stanowisko nr4 Wędrynia - osada łużycka, osada – wczesne średniowiecze, ślad osadnictwa – pradzieje, punkt osadniczy – średniowiecze;
- stanowisko nr5 Wędrynia - osada łużycka;
- stanowisko nr6 Wędrynia - osada – średniowiecze, ślad osadnictwa – pradzieje, punkt osadniczy – średniowiecze;
- stanowisko nr7 Wędrynia - osada – średniowiecze;
- stanowisko nr8 Wędrynia - osada – wczesne średniowiecze, osada – średniowiecze;
- stanowisko nr9 Wędrynia - osada – średniowiecze;

- stanowisko nr10 - ślad osadnictwa – średniowiecze – 2 poł.XIIIw.-1poł.XIVw.; Wędrynia.

4.2. Na obszarze gminy Lasowice Wielkie zaleca się następujące ustalenia dla m.p.z.p.:

- wszystkie stanowiska archeologiczne (wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w ewidencji) stanowią strefę ochrony „W”.
- wszelkie prace ziemne w obrębie stanowisk lub ich bezpośrednim otoczeniu muszą być uzgadniane z OWKZ

4.3. Budynki ujęte w gminnej ewidencji chronione są przepisami prawa miejscowego i wszelkie roboty budowlane zmieniające ich wygląd zewnętrzny wymagają uzgodnienia z OWKZ

4.4. W gminie Lasowice Wielkie nie ma prawnie usankcjonowanych stref ochrony konserwatorskiej, niemniej występują tu zasoby kulturowo – krajobrazowe środowiska, które proponuje się objąć ochroną konserwatorską.

W celu zachowania lokalnej tożsamości kulturowej miejsca, jego wartości historycznych i krajobrazowych proponuje się ustanowienie stref ochrony konserwatorskiej obejmujących tereny, na których elementy dawnego układu przestrzennego uległy naruszeniu. W obrębie strefy znajdują się obiekty ujęte w rejestrze i ewidencji zabytków, parki podworskie i cmentarze podlegające ochronie konserwatorskiej. Jest to obszar podległy rygorom ochrony układu przestrzennego w zakresie rozplanowania, skali i gabarytów zabudowy oraz ochronie zachowanych elementów zabytkowych wzniesionych do 1939r. posiadających widoczne wartości stylowe i artystyczne.

Strefy proponuje się dla następujących miejsc:

- Chocianowice obszar w otoczeniu kościoła p.w. Narodzenia NMP;
- Chudoba obszar w otoczeniu kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa;
- Gronowice cmentarz;
- Jasienie obszar w otoczeniu kościoła p.w. Świętej Rodziny, zespół dworski z parkiem krajobrazowym;
- Laskowice obszar w otoczeniu kościoła p.w. św. Wawrzyńca;
- Lasowice Małe obszar w otoczeniu kościoła p.w. Wniebowzięcia NMP, zespół dworski z parkiem;
- Lasowice Wielkie obszar w otoczeniu kościoła p.w. Wszystkich Świętych, park podworski
- Oś cmentarz;
- Szumirad park podworski;

- Tuły obszar w otoczeniu kościoła p.w. MB Bolesnej, zespół pałacowy z parkiem;
- Wędrynia obszar w otoczeniu kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela, zespół pałacowy z parkiem krajobrazowym;
- Kolonia Czerwona typ genetyczny układu osadniczego (okolnica).

Zaleca się następujące ustalenia do m.p.z.p.:

W zakres działań podstawowych – obligatoryjnych wchodzi:

- zachowanie i ochrona obiektów i zespołów przestrzennych wraz z elementami środowiska przyrodniczego;
- rewaloryzacja obiektów zagrożonych dekapitalizacją.

W przypadku Kolonii Czerwona:

- zachowanie zasad podziału na parcele, a także zasad sytuowania zabudowy szczytem do ulicy oraz gabarytów, kształtów i pokrycia dachu, materiałów wykończeniowych i detali architektonicznych,
- realizację nowej zabudowy przy zachowaniu istniejących zasad.

W zakres działań dopuszczalnych wchodzi:

- adaptacja obiektów do funkcji publicznych lub mieszkaniowych.

Zakres działań preferowanych:

- zaleca się lokalizowanie poniższych funkcji:
 - dla obiektów mieszkaniowych – funkcję mieszkaniowo-usługową;
 - dla zabudowań gospodarczych (obór, stajni, stodół, spichlerzy) – funkcję gospodarczo-magazynową;
 - dla obiektów użyteczności publicznej – funkcję usługową, mieszkaniową;
 - dla parków zakłada się utrzymanie funkcji pierwotnej bez możliwości wprowadzenia funkcji degradującej zieleni.

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.1. Ludność i demografia

1) Ludność

W gminie Lasowice Wielkie na koniec 2006 roku zamieszkiwało 7159 osób. Struktura wiekowa ludności gminy według trzech grup ekonomicznych przedstawiała się następująco: ludność w wieku przedprodukcyjnym 1362 osób stanowiła 19,1% ludności ogółem, w wieku produkcyjnym - 4523, tj. 63,5% i w wieku poprodukcyjnym-1235, tj. 17,3%.

Wskaźnik obciążenia demograficznego liczony jako iloraz ludności w wieku nieprodukcyjnym (przed i poprodukcyjnym) na 100 osób ludności w wieku produkcyjnym wynosił 57,4.

Tab.1 Stan ludności gminy

Lata	Ludność	Przyrost naturalny	Ludność w wieku		
	Osoby		osoby	przedprodukcyjnym	produkcyjnym
2000	7 392	-17	1858	4397	1111
2002	7 301	-2	1697	4425	1178
2006	7 159	-17	1 362	4523	1235

Dane: www.stat.gov.pl/bdr/

Tab.2. Wskaźniki modułu gminnego

Cechy	2002	2006
Liczba ludności ogółem	7301	7159
2002= 100		
ludność na 1km ²	35	34
kobiety na 100 mężczyzn	104	104
małżeństwa na 1000 ludności	3,7	5,3
urodzenia żywe na 1000 ludności	6,7	6,0
zgony na 1000 ludności	7,0	8,3
przyrost naturalny ogółem/1000M	-0,3	-2,4
Saldo migracji /1000M	-7,9	-4,7
Wskaźnik obciążenia demograficznego/100M	65,0	57,4

Dane: www.stat.gov.pl/bdr/ i obliczenia własne

2) Charakterystyka zmian demograficznych

W prognozie ludności gminy Lasowice Wielkie sporządzonej na podstawie prognozy GUS dla ludności Powiatu Kluczborskiego na okres 2010 - 2030, przyjęto rok 2006 jako stan wyjściowy oraz kolejne okresy: 2010, 2015, 2020, 2025, 2030 jako etapy perspektywiczne. Prognoza podaje przewidywane stany ludności faktycznie zamieszkałej na danym terenie (mieszkańcy stali oraz przebywający czasowo powyżej dwóch miesięcy) w dniu 31 grudnia każdego roku w podziale administracyjnym z dnia 1 stycznia 2003 r. Stan wyjściowy jest zweryfikowany przez wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2002r.

Wnioski wynikające z prognozy demograficznej dla gminy Lasowice Wielkie wskazują na:

- spadek liczby ludności gminy od 7159 w roku 2006 do 5307 w roku 2030 tj. o 1852 osoby,
- potencjał demograficzny gminy wytracany jest przez ujemne saldo przyrostu naturalnego oraz ujemne saldo migracji,
- w pierwszych etapach perspektywicznych będzie występowała mniejsza liczba urodzeń, mimo że, liczba kobiet w wieku 19-24 będzie większa natomiast nastąpić może przesunięcie granicy wieku kobiet rodzących pierwsze dziecko,
- w ostatnich etapach perspektywicznych na prognozowany spadek liczby ludności, znaczący wpływ będzie miała migracja wewnętrzna (zmiany miejsca zamieszkania w kraju na pobyt stały) oraz wzrastająca w najbliższych latach skala migracji zagranicznych.

5.2. Gospodarstwa domowe

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2002r. w gminie Lasowice Wielkie funkcjonowało 2354 gospodarstwa domowe. Przeciętne gospodarstwo domowe liczyło 3,11 osób. Rodzinne gospodarstwa domowe stanowiły 74,7% ogólnej liczby gospodarstw. Udział jednoosobowych gospodarstw domowych wynosił 23,2%.

Równorzędnymi źródłami utrzymania gospodarstw domowych w Lasowicach były dochody z pracy – 46,4% oraz dochody z pozostałych źródeł dochodów - 46,2%, w tym 78,6 % z emerytury i renty.

5.3. Rynek pracy

Pracujący i bezrobotni

Gmina ma charakter rolniczy toteż większość mieszkańców pracuje we własnych gospodarstwach rolnych, których na koniec 2002r. było 866.⁶

Ogólna liczba pracujących w gminie Lasowice zmniejszyła się z 439 osób w 2002r do 324 osób w 2006r. Obecnie na 1000 mieszkańców w Lasowicach pracuje około 45 osób. Ogólna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w gminie na koniec 2006r. wynosiła 201osób z tego 126 kobiet (63%) i 75mężczyzn.

Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 4%, a w ludności pracującej ogółem 62%.

5.4. Przedsiębiorczość

W Lasowicach w 2006 roku zarejestrowanych w systemie REGON było 334 podmioty gospodarcze. Jednostki osób fizycznych (264) z sektora prywatnego stanowią 79% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych działających w gminie. W sektorze publicznym prowadziły działalność 22 podmioty gospodarcze.

Najwięcej podmiotów prowadzi działalność w sekcjach:

- handel detaliczny i naprawy – 77,
- budownictwo – 55,
- rolnictwo i leśnictwo- 45 ,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę – 37,
- działalność finansowa i ubezpieczenia – 24,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 19,
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 17,
- administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne – 16.

W 2006r poziom aktywności gospodarczej ludności gminy mierzony liczbą osób fizycznych prowadzących działalność na 1000 mieszkańców wynosił – 37, a podmiotów gospodarczych ogółem zarejestrowanych w systemie REGON na 1000 mieszkańców wynosił – 47.

⁶ Dane z Programu Rozwoju Lokalnego

5.5. Mieszkalnictwo

1) Zasoby i standardy zabudowy mieszkaniowej gminy

Według danych statystycznych zasoby mieszkaniowe w gminie na koniec 2006r. łącznie obejmowały:

- 2019 mieszkań,
- 192 290 m² powierzchni użytkowej.

Charakteryzowały je następujące standardy:

- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania – 95,2 m²
- przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkańca – 27,0m²,
- gospodarstwa domowe – 2354,
- przeciętna liczba gospodarstw domowych w 1 mieszkaniu – 3,11.

Niedobór mieszkań rozumiany jako różnica między liczbą mieszkań i liczbą gospodarstw domowych szacowany jest na około 335 mieszkań.

Na koniec 2006 roku zasoby mieszkaniowe gminy kształtowały się w następujący sposób:

- 2019 mieszkań, z tego gminy - 20 mieszkań, zakładów pracy 72, osób fizycznych - 1847 mieszkań,
- 9473 izby,
- 192 290 m² powierzchni użytkowej.

Charakteryzowały je następujące standardy:

- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania – 87,5m² pow. użytkowej,
- przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę– 28,3 m²,
- wyposażone w instalacje wodociagową- 94,6%,
- wyposażone w łazienkę 984,3%,
- wyposażone w centralne ogrzewanie – 64,7%.

Powyższe wskaźniki statystyczne dotyczące gminy Lasowice Wielkie są charakterystyczne dla gmin wiejskich, zwłaszcza w zakresie wielkości przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkańca, mniej korzystniejszymi w kontekście przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie. Powodem tego stanu jest z jednej strony znacznie większa kubatura przeciętnego zabudowania na wsi niż w mieście, zaś z drugiej większa liczba osób składających się na 1 gospodarstwo domowe w gminach wiejskich.

2) Potrzeby mieszkaniowe.

Tab.3. Wskaźniki zabudowy mieszkaniowej

Wyszczególnienie	Wskaźnik dostępności mieszkań - liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² na 1 osobę
Lasowice Wielkie (2006)	282,0	95,2	27,0
Polska -2006	327,6	69,5	23,5
Niemcy- 2000	467	84,6	39,5

Wskaźnik dostępności mieszkań wynosił w Lasowicach Wielkich w końcu 2006 roku- 282 mieszkania /1000 mieszkańców. Szacuje się deficyt na około 150 –350 mieszkań w zależności od przyjętego wskaźnika dostępności.

W roku 2006 na 1000 mieszkańców gminy przypadało 282 mieszkania (mniej niż w rozwiniętych krajach europejskich). Przeciętna wielkość mieszkania wynosi 95,2 m² i jest wyższa od średniej krajowej (69,5m²) o ponad 25,7 m².

Perspektywiczne potrzeby mieszkaniowe są ściśle powiązane ze skalą rozwoju ludności, istniejącym deficytem mieszkań samodzielnie zamieszkiwanych, jakością zasobów mieszkaniowych (wiek i stopień zużycia technicznego) oraz aspektami ekonomicznymi wynikającymi z polityki społeczno – gospodarczej państwa (zamożność społeczeństwa, dostępność do tanich kredytów hipotecznych, itp.).

W przypadku gminy Lasowice Wielkie czynnikami decydującymi o potrzebie wyznaczenia terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej, pomimo prognozowanej malejącej liczby ludności, będącej konsekwencją dotychczasowych procesów demograficznych są:

- przewidywane dążenie do modelu gospodarstw rodzinnych mieszkających samodzielnie – szacowany deficyt wynosi około 150 -350 mieszkań,
- konieczność wymiany zużytej technicznie zabudowy na nową.

Rozwój osadnictwa w gminie może sprowadzać się do:

- uzupełniania istniejących luk w zabudowie,
- podnoszenia wartości użytkowych istniejącej zasobów mieszkaniowych poprzez wykonywanie remontów, modernizacji oraz rozbudowę,
- wymianę zużytej zabudowy w obrębie dotychczasowego siedliska,
- realizację zabudowy na nowych działkach budowlanych.

Za jednostki rozwojowe w gminie Lasowice Wielkie uznano miejscowości największe i zarazem koncentrujące już wykształcone funkcje usługowe. Są to:

- *Chocianowice;*
- *Chudoba;*
- *Jasienie;*
- *Ciarka;*
- *Gronowice;*
- *Laskowice;*
- *Lasowice Wielkie;*
- *Lasowice Małe;*
- *Trzebiszyn.*

5.6. Edukacja

Na terenie gminy działają: dwa Zespoły Gimnazjalno - Szkolno - Przedszkolne w Chocianowicach i w Lasowicach Wielkich.

Zespół Gimnazjalno – Szkolno – Przedszkolny w Chocianowicach obejmuje:

- Gimnazjum w Chocianowicach;

- Szkoła Podstawowa w Chocianowicach;
- Szkoła Podstawowa w Gronowicach;
- Szkoła Podstawowa w Jasieniach;
- Przedszkole w Chocianowicach;
- Przedszkole w Gronowicach;
- Przedszkole w Jasieniu;

Zespół Gimnazjalno – Szkolno – Przedszkolny w Lasowicach Wielkich obejmuje:

- Gimnazjum w Lasowicach Wielkich;
- Szkoła Podstawowa w Lasowicach Wielkich;
- Szkoła Podstawowa w Laskowicach;
- Szkoła Podstawowa w Chudobie;
- Przedszkole w Lasowicach Wielkich;
- Przedszkole w Laskowicach;
- Przedszkole w Chudobie;
- Przedszkole w Wędryni.

5.7. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Całość infrastruktury służby zdrowia w gminie reprezentowana jest przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej zlokalizowany w Lasowicach Wielkich oraz prywatne praktyki lekarskie.

Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej świadczą tylko podstawowe usługi medyczne. Mieszkańcy samorządu korzystają ze specjalistycznych usług medycznych w placówkach zlokalizowanych poza granicami gminy, głównie w: Kluczborku oraz Opolu. Na terenie gminy są 3 apteki 2 w Lasowicach Wielkich i punkt apteczny w Lasowicach Małych. Nie ma żłobków.

5.8. Usługi kultury, rekreacji i sportu

Na terenie gminy obiektem pełniącym rolę domu kultury jest Lasowicki Dom Tolerancji i Kultury w Lasowicach Małych.

Infrastrukturę kulturalną tworzą także ogólnodostępne świetlice wiejskie, pozostające w zarządzie gminy, zlokalizowane w miejscowościach:

- Laskowice;
- Trzebiszyn;
- Wędrynia;
- oraz 1 remiza strażacka, pełniąca również rolę świetlicy we wsi Ciarka.

Ponadto w 3 miejscowościach funkcjonuje 6 świetlic wiejskich będących w zarządzie Towarzystwa Kulturalno – Społecznego Niemców na Śląsku Opolskim. Zlokalizowane są w:

- Gronowicach;
- Jasieniach;
- Tułach.

Na terenie gminy organizowane są liczne imprezy kulturalno – sportowe o randze lokalnej.

Infrastrukturę kulturalną uzupełnia Gminna Biblioteka Publiczna w Lasowicach Wielkich, z filiami w: Chocianowicach i Laskowicach

Z usług kultury wyższego rzędu (np.: kina, teatry, galerie, muzea, wystawy, itp.) mieszkańcy gminy korzystają poza jej granicami, głównie w Opolu i Kluczborku.

Działania klubów i licznych sekcji sportowych oraz urozmaicona infrastruktura sportowa to podstawowa możliwość rozwoju kultury fizycznej wśród mieszkańców gminy, szczególnie dzieci i młodzieży. Organizacją aktywności związanych ze sportem zajmuje się Urząd Gminy. Do gminnych obiektów sportowych należy zaliczyć przede wszystkim 7 boisk sportowych w miejscowościach:

- Chocianowice;
- Gronowice;
- Jasienie;
- Laskowice;
- Lasowice Wielkie;
- Lasowice Małe;
- Wędrynia;
 - hala sportowa przy Zespole Gimnazjalno – Szkolno – Przedszkolnym w Chocianowicach;
 - 3 sale gimnastyczne przy szkołach w: Laskowicach, Jasieniach i Lasowicach Wielkich.

Na terenie gminy funkcjonuje Gminne Zrzeszenie „Ludowych Zespołów Sportowych” (LZS) w ramach którego działają 3 zespoły piłki nożnej (Chocianowice, Gronowice, Lasowice Wielkie) oraz zespół tenisa stołowego w Trzebiszynie.

6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

6.1. Zagrożenie powodziowe⁷.

Powołując się na pismo Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu⁸, na terenie gminy Lasowice Wielkie nie ma wyznaczonych terenów bezpośrednio zagrożonych powodzią.

Na podstawie wywiadów terenowych i danych Powiatowego Wydziału Zarządzania Kryzysowego, sugerowane tereny zagrożone zalaniem wodami powodziowymi $Q_{1\%}$ (woda stuletnia lub największa powódź historyczna zbliżona do $Q_{1\%}$) od rzek: Stobrawy, Bogacicy, Budkówki i Budkowiczanki oraz pozostałych cieków występujących na terenie gminy.

6.2. Skążenia wód powierzchniowych

Na obszarze gminy zinwentaryzowano 1 ważniejszy punkt zrzutu ścieków. Oczyszczone w mechaniczno-biologicznej oczyszczalni w Trzebiszynie ścieki trafiają

⁷ powódź- rozumie się przez to takie wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach lub na morzu, podczas którego woda po przekroczeniu stanu brzegowego zalewa doliny rzeczne albo tereny depresyjne i powoduje zagrożenie dla ludności lub mienia. Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz.U. z 2001r. nr 115, poz. 1229)

⁸ pismo RZGW z dnia 16.05.2007r. nr DW-412/667/WU-371/2007, z dnia 23.09.2008r nr DN-NU-412/1054/2008

otwartym rowem do Budkowiczanki. Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia posiada nominalną przepustowość 120 m³/dobę. Pozwolenie wodnoprawne nr OŚII-7211/17/86 z 23.10.1986r. pozwala na odprowadzenie oczyszczonych ścieków do rzeki Budkowiczanki w km 41+100. Kanalizacja sanitarna obsługuje jedynie osiedle mieszkaniowe we wsi Lasowice Wielkie. W najbliższym czasie planuje się rozbudowę i modernizację oczyszczalni oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnej.

Ponadto na zanieczyszczenie wód powierzchniowych wpływa Gorzelnia w Lasowicach Małych, która posiada jedynie urządzenie podczyszczające – ścieki oczyszczone na osadnikach odprowadzane są do rowu melioracyjnego.

W pozostałej części gminy większość gospodarstw gromadzi ścieki w zbiornikach bezodpływowych, z których ścieki wywożone są do oczyszczalni.

Analizy jakości wód powierzchniowych dokonano w oparciu o raporty WIOŚ dla rzek przepływających przez teren gminy lub stanowiących jej granicę. Ocenę oparto o punkty kontrolno-pomiarowe położone najbliżej terenu gminy (na terenie gminy Lasowice Wielkie brak punktów monitoringu wód powierzchniowych).

Stobrawa

Najbliższym profilem kontrolno-pomiarowym na Stobrawie jest Stare Olesno. Rzeka była objęta monitoringiem regionalnym WIOŚ w Opolu w roku 1998 i 2000. Wody w tym profilu są nadmiernie zanieczyszczone i nie spełniają wymagań nawet dla III klasy czystości. W zakresie wartości przeciętnych w 2000 roku wartości dopuszczalne dla klasy III zostały przekroczone dla: azot azotynowy, fosforany, fosfor ogólny i miano Coli. Dla wartości ekstremalnych przekroczenia objęły dodatkowo: BZT5 i azot amonowy.

Bogacica

Jedynym profilem kontrolno-pomiarowym jest Domaradz, położony w ujściowym odcinku. Rzeka była objęta monitoringiem regionalnym WIOŚ w Opolu w roku 1996 i 2000. Wody Bogacicy należą do czystych, gdyż większość wskaźników odpowiada I i II klasie czystości. W 2000 roku stwierdzono, że jedynie zawartość żelaza ogólnego przekracza wartości dopuszczalne dla III klasy czystości. Incydentalnie przekraczane były także wartości dopuszczalne dla: tlenu rozpuszczonego, zawiesiny i miano Coli.

Budkowiczanka

Najbliższym profilem kontrolno-pomiarowym jest Zagwiździe, położone w środkowym biegu. Rzeka była objęta monitoringiem regionalnym WIOŚ w Opolu w roku 1996 i 2000. Wody Budkowiczanki należą do najczystszych w województwie opolskim, gdyż żaden ze wskaźników nie przekracza wartości dopuszczalnych dla III klasy czystości, a większość odpowiada I i II.

7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

7.1. Potrzeby gminy

Potrzeby gminy w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz wzrostu zamożności gminy zostały przedstawione **Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Lasowice Wielkie przyjętym** uchwałą nr XIX-122/2004 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 24 maja 2004 r.) i opisane w rozdziale II w pkt 2.5

7.2. Potrzeby mieszkańców

7.2.1. Wnioski mieszkańców

Po ogłoszeniu w prasie o przystąpieniu do „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” złożono 25 wniosków osób prywatnych i instytucji, natomiast przed ogłoszeniem w prasie złożono 13 wniosków. Wnioski dotyczyły głównie zmiany przeznaczenia terenu z gruntu rolnego na budowlany mieszkaniowy lub usługowy. Wszystkie wnioski zostały uwzględnione.

7.2.2. Wnioski instytucji

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Olesno wskazało tereny, które w przyszłości planuje się pod zalesienia.

Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział terenowy w Opolu zwróciła się z prośbą o zmianę przeznaczenia ich działek na obszar upraw polowych.

Referat Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa złożył wnioski o przeznaczenie wskazanych działek pod zabudowę jednorodziną, pod inwestycje planowane do realizacji w czasie podwyższonej gotowości obrony państwa, pod plac zabaw i pod boisko sportowe oraz wniosek o zakazie lokalizacji wież bazowych telefonii komórkowej w odległości mniejszej niż 300m od zabudowy mieszkaniowej.

Rzymsko-Katolicka Parafia p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa wniosowała o przeznaczenie wskazanej działki pod parking.

7.2.3. Wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu w latach 1999 - 2007

W latach 1999- 2007 wydano w gminie Lasowice Wielkie ogółem 376 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ogółem najwięcej podjętych inwestycji dotyczyło:

- Przebudowy, remontów itp. budynków mieszkalnych- **92**
- Budowa, rozbudowa, itp. budynków gospodarczych- **75**
- Budowy nowych budynków mieszkalnych- **46**
- Budowy, przebudowy, rozbudowy obiektów usługowych- **34**
- Sieci i urządzeń wodno- kanalizacyjnych- **35**
- Sieci i urządzeń elektroenergetycznych i oświetleniowych- **20**
- Budowy, rozbudowy, itp. budynków garażowych- **17**
- Podziału nieruchomości- **18**

7.3 Możliwości rozwoju gminy

Możliwości rozwoju gminy wynikają przede wszystkim z:

- atrakcyjnych krajobrazowo i urbanistycznie terenów mieszkaniowych z preferencją zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej o niskiej intensywności,
- dobrej komunikacji wewnątrz gminnej, przebiegu dróg krajowych oraz drogi wojewódzkiej,
- terenów do rozwoju funkcji sportowo- rekreacyjnej,
- terenów do rozwoju funkcji produkcyjno – usługowej.

8. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Obszar Gminy Lasowice Wielkie obejmuje 21084 ha.

Gmina Lasowice Wielkie jest właścicielem około 220ha (tj. ok. 1%) powierzchni administrowanej z tego:

- grunty komunalne – 37,51ha,
- drogi gminne – 161,04 ha,
- rowy melioracyjne – 21,22ha.

9. WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

9.1. Na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody na terenie gminy występują objęte ochroną prawną obszary oraz obiekty przyrodnicze i pomniki przyrody opisane w rozdziale III pkt 3.9.

9.2 Przez gminę przebiegają linie kolejowe ustalone jako tereny zamknięte oraz w części południowej obszar wojskowy ustalony jako teren zamknięty.

10. WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy nie występują warunki do tworzenia się osuwisk (osuwania się mas ziemnych) .

11. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH

11.1. ZŁOŻA KOPALIN

Na terenie gminy występują udokumentowane złoża piasków „Kluczbork” – w północnej części gminy⁹.

11.2. Wody podziemne¹⁰

Czwartorzędowa struktura wodonośna w północnej części gminy spełnia wymogi Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP), stąd na terenie tym wyznaczono GZWP nr 324 Dolina Kopalna Kluczborka.

Struktura ta przebiega równoleżnikowo od Olesna w kierunku Wołczyzna i zbudowana jest z piaszczysto-żwirowych utworów pochodzenia wodnolodowcowego i rzeczno-jeziornego o miąższości 15-25 m. Zwierciadło wody podziemnej zalega na głębokości 2-3 m. GZWP jest zasilany z opadów atmosferycznych oraz lokalnie w dolinach przez infiltrujące wody rzeczne.

GZWP nr 324 traktowany jest jako Obszar Najwyższej Ochrony (ONO) wód podziemnych. Z zasobów GZWP korzysta ujęcie wody w Chocianowicach oraz ujęcia dla Kluczborka.

⁹ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego Nr XLIX/357/2002 z dnia 24 września 2002r.)

¹⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych Dz.U. nr 126 z 14 lipca 2006 poz.878

Druga kopalna struktura wodonośna Knieja - Lasowice przebiega południkowo z Bierdzan w kierunku Borkowic, obejmując swym zasięgiem na terenie gminy: Laskowice, Szumirad, Trzebiszyn i Lasowice Wielkie, wydzielona na mapach hydrogeologicznych nie została wymieniona w w/w Rozporządzeniu.

12. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Obszar gminy Lasowice Wielkie położony jest poza terenami górniczymi.

13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

13.1. Komunikacja drogowa i kolejowa

Gmina Lasowice Wielkie zlokalizowana jest w obrębie ponadlokalnego węzła komunikacyjnego, w skład którego wchodzi:

- droga krajowa nr 11 relacji Kołobrzeg – Koszalin – Poła – Poznań – Ostrów Wielkopolski – Kluczbork – Katowice,
- droga krajowa nr 45 relacji Chałupki - Racibórz - Opole –Kluczbork - Wieluń – Złoczew,
- droga wojewódzka nr 494 relacji Bierdzany – Olesno – Częstochowa.

Sieć dróg uzupełniają drogi powiatowe:

- 1315 Wędrynia – Gronowice,
- 1316 Kluczbork – Ciarka,
- Kuniów – Szumirad,
- Ligota Dolna – Bogacica – Jasienie,
- 1326 Stare Olesno – Jasienie,
- 1327Gronowice – Ciarka,
- 1328Lasowice Małe – Bąków,
- 1329 Oś – droga nr 45,
- 1330Chudoba – Zagwiździe,
- droga przez wieś Lasowice Wielkie,
- Tuły – droga nr 45,
- 1340 Stare Budkowice – Bierdzany

oraz drogi gminne, pełniące funkcje dróg lokalnych oraz drogi dojazdowe.

Przez teren gminy przebiegają również linie kolejowe: nr 175 Fosowskie-Kluczbork, nr 143 Kalety-Wrocław, nr 293 Jełowa-Kluczbork.

13.2. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Lasowice Wielkie jest zaopatrywana w wodę z ujęcia w Chocianowicach. Ujęcie wody stanowią trzy studnie wiercone. Woda ujmowana jest z poziomów wodonośnych utworów czwartorzędowych i poddawana procesowi odżelazienia na filtrach stacji uzdatniania wody.

Przepustowość stacji uzdatniania wody wynosi 1020 m³/d.

Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę z wodociągu gminnego. Wodociąg przechodzący przez Gronowice, Laskowice Małe, Jasienie, Laskowice Wielkie,

Chudobę, Wędrynię tworzy układ pierścieniowy. Sieci rozdzielcze są wymienione na rurociągi z tworzyw sztucznych.

Kolonia Jasienie jest zaopatrywana w wodę z sieci wodociągowej gminy Bogacice. Dotychczasowe ujęcia wody w poszczególnych wsiach gminy Laskowice Wielkie zostały zamknięte.

Istniejące ujęcia wody dla gminy Laskowice Wielkie (trzy studnie) i ujęcia wody dla miasta Kluczborka: ujęcie „Bąków” (sześć studni) i ujęcie „Chocianowice” (trzy studnie) wymagają zachowania stref ochrony bezpośredniej i pośredniej.

13.3. Odprowadzenie ścieków

Odbiornikiem ścieków komunalnych jest przebudowana oczyszczalnia ścieków w Trzebiszynie o przepustowości $Q = 200 \text{ m}^3/\text{d}$ z możliwością rozbudowy do przepustowości $Q = 400 \text{ m}^3/\text{d}$.

Na oczyszczalnię odprowadzane są ścieki z zabudowy mieszkaniowej we wsi Laskowice Wielkie. W trakcie budowy jest kanalizacja wsi Tuły i włączenie do systemu kanalizacji oczyszczalni ścieków.

Planowana jest kanalizacja wsi Laskowice, Chudoba, Wędrynia (zlewnia rzeki Budkowiczanki) i włączenia do oczyszczalni ścieków w Trzebiszynie.

Tereny zabudowy północnej części gminy wymagają opracowania koncepcji odprowadzenia ścieków.

Chocianowice, położone nad rzeką Stobrawą, ciążą do zlewni oczyszczalni w Ligocie Dolnej. Dla pozostałych wsi, przy dużych odległościach od budowanego systemu kanalizacji gminy i niewielkich ilościach ścieków (mała liczba mieszkańców) do przetransportowania, nie został przyjęty przez gminę sposób kanalizowania tych terenów.

Ścieki komunalne z gospodarstw domowych odprowadzane są do osadników okresowo opróżnianych.

Odbiornikiem wód opadowych i roztopowych jest zlewnia rzeki Stobrawy, jej dopływy: rzeki Budkowiczanka i Bogacica oraz liczne ciek i rowy melioracyjne.

Kanały kanalizacji deszczowej występują fragmentarycznie w zlewni rzeki Budkowiczanki. Ich przebiegi nie zostały zinwentaryzowane.

13.4. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy przebiegają dwa gazociągi wysokiego ciśnienia relacji Komorzno – Tworóg o średnicy DN 500 CN 6,3 MPa.

Planowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy DN700 i ciśnieniu CN 6,3 MPa, wzdłuż przebiegu istniejących gazociągów DN 500 wysokiego ciśnienia.

Gmina Lasowice Wielkie nie jest zgazyfikowana.

Gazociągi istniejące DN500 wysokiego ciśnienia wymagają zachowania odległości podstawowej 35,0 m od budynków mieszkalnych zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej

Dla planowanego gazociągu DN700 szerokość strefy kontrolowanej wynosić będzie 12,0 m.

13.5. Zaopatrzenie w ciepło

Gmina Laskowice Wielkie nie posiada na swoim terenie systemu grzewczego. Mieszkańcy korzystają z indywidualnych źródeł ciepła. Obiekty użyteczności publicznej posiadają własne kotłownie.

Gmina nie przewiduje budowy systemu grzewczego.

13.6. Gospodarka odpadami

Gmina Lasowice Wielkie posiadała własne składowisko odpadów komunalnych położone w rejonie Laskowic. Aktualnie składowisko to przeznaczone jest do likwidacji, a teren do rekultywacji. Gmina Lasowice Wielkie korzysta ze składowiska w Gotardowie w gminie Kluczbork.

Nie przewiduje się lokalizacji zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie gminy.

Gospodarka odpadami na terenie gminy opiera się o uchwalony „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lasowice Wielkie”.

Zorganizowanym wywozem odpadów komunalnych objęci są wszyscy mieszkańcy gminy.

Ze strumienia odpadów komunalnych wydziela się odpady :szklane, tworzywa sztuczne, metale, papier.

Prowadzona jest zbiórka odpadów niebezpiecznych w postaci przeterminowanych leków oraz odpadów wielkogabarytowych.

Na terenie gminy nie przeprowadzono badań dotyczących ilości odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych.

Odpady z remontów są zbierane w sposób selektywny.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych obejmować będzie:

surowce wtórne, odpady niebezpieczne, odpady wielkogabarytowe, odpady poremontowe, odpady paleniskowe, odpady opakowaniowe.

Ze strumienia odpadów komunalnych wydzielone zostaną odpady niebezpieczne – segregacja u źródła.

Większość odpadów innych niż niebezpieczne, wytwarzanych w sektorze gospodarczym, przekazywana jest podmiotom zajmującym się transportem lub odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów poza terenem gminy.

Problemem gospodarki odpadami pozostają „dzikie wysypiska”, usuwane na bieżąco.

13.7. Elektroenergetyka

Przez teren gminy Laskowice Wielkie przechodzą trasy napowietrznych linii wysokiego napięcia:

- jednotorowej linii 110kV relacji GPZ Bierdzany – GPZ Kuniów,
- jednotorowej linii 110kV relacji GPZ Kluczbork – GPZ Olesno.

Linie te są elementami systemu sieci rozdzielczej 110kV i nie biorą bezpośredniego udziału w gospodarce energetycznej gminy.

Bezpośrednią obsługę odbiorców gminy zapewnia system sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia, zasilany ze stacji 110/15kV GPZ Bierdzany, GPZ Kuniów i GPZ Kluczbork, zlokalizowanych poza terenem gminy.

System sieci średniego i niskiego napięcia tworzą napowietrzne linie zasilające 15kV i 0,4kV, oraz stacje transformatorowe 15/0,4kV, głównie w wykonaniu słupowym a także murowane i wieżowe. Istnieją możliwości rozbudowy systemu o nowe stacje transformatorowe i linie zasilające SN i nN dla pokrycia zwiększonego zapotrzebowania mocy przez odbiorców.

Linie i urządzenia sieci elektroenergetycznych stanowią własność firmy EnergiaPro Koncern Energetyczny S.A., Oddział w Opolu, który planuje w najbliższych latach na terenie gminy Laskowice Wielkie:

- modernizację linii 0,4kV w miejscowościach Lasowice Małe, Kamieniec, Lipiny,

- modernizację linii 15kV w miejscowościach Szumirad, Oś, Chocianowice, Lipiny, Wędrynia,
- sukcesywną wymianę w liniach napowietrznych 0,4kV przewodów gołych na izolowane,
- budowę stacji transformatorowych 15/0,4kV wraz z powiązaniem po stronie 15kV i 0,4kV w miejscowościach Ciarka, Gronowice, Jasienie, Laskowice, Lasowice Małe, Szumirad, Trzebiszyn, Wędrynia.

Realizacja wymienionych zamierzeń inwestycyjnych poprawi stan techniczny sieci i warunki napięciowe u istniejących odbiorców.

13.8. Telekomunikacja

Obsługę telekomunikacyjną mieszkańców gminy Laskowice Wielkie zapewnia system sieci i urządzeń teletechnicznych Telekomunikacji Polskiej S.A.

Istnieją możliwości zwiększenia zasięgu obsługi, stosownie do występującego zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne, poprzez rozbudowę istniejącego systemu infrastruktury telekomunikacyjnej.

Na terenie gminy Laskowice Wielkie, w Jasieniu i Chudobie, zlokalizowane są 2 stacje bazowe telefonii komórkowej, będące własnością firmy Polkomtel S.A.

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zarząd Województwa Opolskiego¹¹ poinformował, że na obszarze gminy występują następujące zadania o znaczeniu ponadlokalnym pod nazwą:

1) w zakresie komunikacji:

- modernizacja drogi krajowej nr 11 do pełnych parametrów klasy S,
- modernizacja drogi krajowej nr 45 do pełnych parametrów klasy GP wraz z obejściem miejscowości Jasienie oraz obwodnicy Kluczborka,
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 494 do pełnych parametrów klasy G wraz z obejściem miejscowości Chudoba,
- modernizacja linii kolejowych nr 143 relacji Kalety-Wrocław i nr 175 relacji Strzelce Opolskie – Fosowskie - Kluczbork,

2) w zakresie infrastruktury technicznej:

- modernizacja jednotorowej linii wysokiego napięcia 110 kV Kuniów – Bierdzany - Ozimek
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia Komorno-Tworzeń o przewidywanym nominalnym ciśnieniu 6,3 MPa i przekroju DN 700,

3) w zakresie ochrony przeciwpowodziowej:

- realizacja inwestycji związanych z ochroną przeciwpowodziową (zbiornik „Trzebiszyn” i „Kluczbork”)

¹¹Uchwała Nr 463/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie zgłoszenia wniosków do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie

IV. LISTA PROBLEMÓW PRZESTRZENNYCH GMINY

Problemy wymagające rozwiązania na terenie gminy różnią się między sobą, co do:

- sfery funkcjonowania, w której się pojawiają,
- źródeł (przyczyn) ich powstawania,
- przestrzennego zasięgu ich występowania,
- charakteru lokalizacji i długotrwałości wywoływanych przez nie skutków,
- sposobu postrzegania ich ważności (stopnia pilności ich rozwiązania) przez różne grupy podmiotowe wewnątrz gminy.

Za problemy¹² przestrzenne gminy uznano takie, które związane są z:

- niedostatkami funkcji w strukturze zagospodarowania przestrzennego,
- wzajemną kolizyjnością funkcji i elementów zagospodarowania przestrzennego,
- niską sprawnością funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej,
- występowaniem terenów, wywołujących dysharmonię krajobrazu,
- dekapitalizacją i degradacją zabudowy,
- barierami technicznymi, wynikającymi z zaopatrzenia w wodę, utylizacją ścieków, dostępnością komunikacyjną, zasilaniem w energię elektryczną.

W zagospodarowaniu przestrzennym gminy wyłaniają się następujące problemy:

Problem:	brak ukształtowanych przestrzeni publicznych
<i>Istota i skutki nie rozwiązania problemu:</i>	<ul style="list-style-type: none">• niedostatek przestrzeni publicznych• rozproszenie miejsc świadczenia usług administracyjnych kulturowych, edukacyjnych i handlowych
<i>Główny obszar występowania problemu:</i>	<ul style="list-style-type: none">• wszystkie sołectwa w gminie
<i>Wizja rozwiązań:</i>	<ul style="list-style-type: none">• wskazanie obszarów przestrzeni publicznych oraz określenie ich funkcji np. administracyjno- usługowo- handlowych, lokalizacji sezonowych obiektów rozrywkowych oraz targowych

Problem:	uciążliwości ruchu tranzytowego
<i>Istota i skutki nie rozwiązania problemu:</i>	<ul style="list-style-type: none">• występowanie odcinkowo ulic nieodpowiadających wymaganym parametrom technicznym• brak zaplecza technicznego – stacji paliw, parkingów itp.
<i>Główny obszar występowania problemu:</i>	<ul style="list-style-type: none">• DK45 – sołectwo Jasienie• DK 11 – kolonia Ciarka• DW 494 – sołectwa Wędrynia i Chudoba• charakter obszaru przylegającego – przewaga zabudowy mieszkaniowej
<i>Wizja rozwiązań:</i>	<ul style="list-style-type: none">• południowa obwodnica Wędryni i Chudoby• południowa obwodnica koloni Ciarka• zachodnia obwodnica Jasieni

¹²problem- poważne zagadnienie, zadanie wymagające rozwiązania, rozstrzygnięcia, sprawa trudna do rozwiązania. Słownik Wyrządów Obcych, PWN, 1980r

- konieczność uzyskania wysokiej koncentracji środków finansowych na budowę dróg

Problem: **rozproszenie sieci osadniczej i tendencje do dalszego jej rozpraszania**

Istota i skutki nie rozwiązania problemu:

- dysharmonia krajobrazu
- rozdrobnienie struktury ekologicznej
- niska sprawność funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej
- wysokie koszty funkcjonowania gminy
- wszystkie sołectwa

Główny obszar występowania problemu:

Wizja rozwiązań:

- koncentrowanie zabudowy drogą administracyjną
- wyznaczenie terenów wyłączonych z zabudowy
- ochrona gruntów niezabudowanych
- elastyczne przepisy dotyczące ochrony dziedzictwa narodowego
- pełniejsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury w celu obniżenia kosztów jej eksploatacji
- ustanawianie stref ekspozycji krajobrazowej, chronionych przed zabudową

Problem: **zabudowania pałacowe i dworskie oraz parki podworskie wymagające rehabilitacji technicznej, estetycznej i społecznej**

Istota i skutki nie rozwiązania problemu:

- postępująca dewastacja przestrzeni dawnych pałaców i dworów, obiektów małej architektury obniżająca ich walory funkcjonalne i utrwalająca tendencję utrzymywania się przestrzeni publicznych o niskim standardzie
- poszerzanie się dezintegracji społeczności lokalnej

Główny obszar występowania problemu:

- Lasowice Wielkie, Tuły, Szumirad, Jasienie, Lasowice Małe, Wędrynia

Wizja rozwiązań:

- objęcie zabudowań pałacowych i dworskich wraz z parkami programem rehabilitacji zabudowy

Problem: **wymagająca uporządkowania gospodarka wodno- ściekowa**

Istota i skutki nie rozwiązania problemu:

- brak kanalizacji w niektórych jednostkach,
- awaryjność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- zanieczyszczenie wód potoków i rzek

Główny obszar występowania problemu:

- cała gmina

Wizja rozwiązań:

- budowa oczyszczalni ścieków i systemu kanalizacji

*Problem:
Istota i skutki
nie rozwiązania
problemu:*

kolizyjność występujących na określonym obszarze funkcji

- swoboda lokalizacji działalności a zachowanie walorów dobra wspólnego, w terenach mieszkaniowych i zabudowy zagrodowej lub z nią sąsiadujących
- lokalizacje funkcji, dla których uciążliwość jest trudna do udowodnienia oraz generujące ruch samochodowy i osobowy, m.in.:
 - stacje telefonii komórkowej
 - warsztaty i serwisy samochodowe
 - autosalony i autozłomy
 - myjnie
 - składy budowlane
 - obiekty gastronomiczne
- postępujące procesy dekapitalizacji i degradacji zabudowy a współczesne wymagania ładu przestrzennego, polegające na prowadzeniu drobnych inwestycji niewymagających pozwoleń na budowę, m.in.:
 - termomodernizacje budynków
 - ogrodzenia
 - reklamy
- brak jednoznacznych instrumentów prawnych umożliwiających utrzymanie ładu przestrzennego na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego i o ustaleniu warunków zabudowy nie są objęte wymogiem zachowania zgodności z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
- tereny ukształtowanej, projektowanej i rezerwowej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo- usługowej
- przyjęcie w planach zagospodarowania przestrzennego zasady zapewniającej wzajemną niekonfliktowość lokalizowanych funkcji
- lokalizacja nieuciążliwych funkcji usługowych i produkcyjnych, na odpowiednio dużych wydzielonych działkach, umożliwiających izolację od podstawowego i sąsiadującego z działką przeznaczenia mieszkaniowego oraz na eliminację ewentualnych uciążliwości

*Główny obszar
występowania
problemu:*

*Wizja
rozwiązań:*

V. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki rozwoju przestrzennego

W oparciu o przeprowadzone analizy uwarunkowań i dokumentów strategicznych proponuje się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

- 1) ochrona środowiska i jego zasobów poprzez:
 - a) ochronę wód powierzchniowych i podziemnych,
 - b) ochronę lasów i zadrzewień śródpolnych oraz dolesienia z zachowaniem na całym obszarze gminy funkcji lasów ochronnych,
 - c) ochronę złóż surowców mineralnych,
 - d) ochronę areалу rolnego o I - III klasie bonitacji,
 - e) uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej.
- 2) budowa i przebudowa układu komunikacyjnego gminy, poprzez:
 - a) budowę nowych ulic i ciągów pieszo- jezdnych dla obsługi istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej,
 - b) budowę układu tras rowerowych komunikacyjnych i rekreacyjnych.
- 3) budowa i przebudowa systemów infrastruktury technicznej, poprzez:
 - a) remonty i rozbudowę sieci wodociągowej,
 - b) kontynuację budowy kanalizacji sanitarnej w obszarach skoncentrowanej zabudowy,
 - c) budowę kompleksowego systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych dla całej gminy,
 - d) rozbudowę sieci zaopatrzenia w gaz,
 - e) rozbudowę sieci i urządzeń telekomunikacji, stacjonarnej i komórkowej.
- 4) wzrost atrakcyjności gminy, poprzez:
 - a) wyznaczenie terenów pod budownictwo mieszkaniowo -usługowe
 - b) wyznaczenie terenów pod działalność produkcyjne i usługowe,
 - c) wyznaczenie terenów usług turystyki i sportu,
 - d) wyznaczenie przestrzeni publicznych.

2. Struktura przestrzenna

Realizacja kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz programów i zadań ponadlokalnych wiąże się ze zmianami w strukturze przestrzennej gminy:

- 1) utrzymuje się **tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej** oraz wyznacza się **nowe tereny zabudowy mieszkaniowo- usługowej** stanowiące kontynuację oraz uzupełnienie istniejącej zabudowy ukształtowanej jako tradycyjne ulice z zabudową mieszkaniową, zagrodową i mieszkaniowo-usługową,
- 2) utrzymuje się istniejące i wyznacza się **nowe tereny zabudowy usługowej** oraz **tereny zabudowy produkcyjnej, składów, magazynów i usług**,
- 3) utrzymuje się podstawowy układ linii komunikacyjnych gminy wzbogacony o projektowane obwodnice gminy w sołectwach: Jasienie, Ciarka, Chudoba z Wędrynią,
- 4) utrzymuje się istniejące i wyznacza się projektowane tereny sportu i turystyki,
- 5) utrzymuje się ogólnodostępne tereny zieleni urządzonej w formie parków,

- 6) utrzymuje się i chroni przed zainwestowaniem niezabudowane tereny stanowiące elementy systemu przyrodniczego gminy oraz obiekty ekspozycji widokowej.

3. Przeznaczenie terenów oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

3.1. Dla realizacji kierunków i celów polityki przestrzennej, wyznaczono ukształtowane i projektowane tereny o dominującym zagospodarowaniu oraz przeznaczeniu, obejmujące:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej ukształtowane; MN, MR
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej i zagrodowej projektowane; MU, MR,
- 3) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; MW,
- 4) tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług ukształtowane i projektowane; PU,
- 5) tereny zabudowy usługowej ukształtowane i projektowane; U,
- 6) tereny sportu i turystyki ukształtowane i projektowane,
- 7) tereny urzędzeń i obiektów specjalnych projektowane; IS,
- 8) tereny ogródków działkowych; ZD
- 9) tereny lasów; ZL, lasów ochronnych; ZL, dolesienia; ZLd i tereny ośrodków obsługi leśnictwa; RL,
- 10) tereny zieleni parkowej; ZP
- 11) tereny rolnicze; RP (uprawy polowe, uprawy ogrodnicze), łąki i pastwiska: RŁ, tereny zadrzewień i zakrzewień śródpolnych; ZLs,
- 12) tereny cmentarzy; ZC,
- 13) tereny wód powierzchniowych, zbiorniki wodne projektowane; WS,
- 14) tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych; RU
- 15) tereny infrastruktury technicznej, składowania odpadów; O, oczyszczalni ścieków; K, urzędzeń elektroenergetycznych; E, urzędzeń wodociągowych; W, urzędzeń gazownictwa; G, urzędzeń teletechnicznych T,
- 16) tereny komunikacji,
- 17) tereny obsługi komunikacji samochodowej istniejące i projektowane; KS,
- 18) tereny wyłączone z zabudowy.

3.2. W celu uniknięcia obciążenia budżetu gminy nieefektywnymi ekonomicznie wydatkami związanymi z realizacją dróg publicznych i infrastruktury technicznej przewiduje się, że gmina dążyć będzie do zdyscyplinowanego i ograniczonego uruchamiania projektowanych terenów mieszkaniowych.

3.3. Przyjmuje się następujące zasady i możliwości rozwoju zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego:

- a) kierując się zasadą koncentracji zabudowy i przeciwdziałając jej rozproszeniu należy realizować zabudowę mieszkaniową sąsiadującą z istniejącą zabudową oraz uzupełniać istniejące luki budowlane,
- b) terenami pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe przewidzianymi do uruchomienia w pierwszej kolejności powinny być tereny, które mają opracowane m.p.z.p. oraz które posiadają zgodę na zmianę przeznaczenia

gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne oraz nie powodują rozproszenia zabudowy.

3.4. Zaleca się dla terenów wyznaczonych w studium następujące wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, które można skonkretyzować w m.p.z.p. z uwzględnieniem warunków terenowych, prawnych, technicznych oraz przepisów odrębnych.

W odniesieniu do poszczególnych terenów oraz kierunków i wskaźników podanych w niniejszym rozdziale warunki zachowania zgodności m.p.z.p. z ustaleniami studium przedstawiają się następująco:

1) tereny wyznaczone w studium

- a) przeznaczenie terenów oraz ograniczenia ich zagospodarowania są obowiązujące,
- b) dopuszczalne zagospodarowanie oraz wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów mogą być skorygowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- c) dopuszcza się tolerancję do 10% („+” lub „-”) minimalnej wielkości powierzchni działek, a w przypadkach szczególnych, uzasadnionych gabarytami zabudowy sąsiedniej, dopuszcza się stosowanie parametrów wynikających z analizy parametrów zabudowy istniejącej w otoczeniu,
- d) granice wyznaczonych terenów mogą być skorygowane wyłącznie ze względu na granice własności nieruchomości oraz uwarunkowania miejscowe wynikające ze skali planu,
- e) przeznaczenie i użytkowanie jednostkowych nieruchomości może być doprecyzowane w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych w sposób nie kolidujący z ogólnym przeznaczeniem terenu wyznaczonym w Studium, np. na pojedynczej nieruchomości można zlikwidować istniejąca funkcję mieszkaniową bądź usługową a zastąpić ją dopuszczalnym sposobem zagospodarowania lub utrzymać istniejące użytkowanie,
- f) przeznaczenie ogólne może być nie do zrealizowania w przypadkach:
 - braku zgody na przeznaczenie terenów rolnych lub leśnych na cele nierolne lub nieleśne,
 - braku środków budżetowych na realizację dróg publicznych układu podstawowego dla obsługi projektowanych terenów,
 - występowania lokalnych czynników fizjograficznych uniemożliwiających realizację przeznaczenia podstawowego,
 - występowania enklaw pojedynczej zabudowy ustalonej w studium jako ukształtowane tereny zabudowy mieszkaniowo- usługowej, a faktycznie powstałej jako zabudowa zagrodowa,

2) tereny dróg i tereny kolejowe:

- a) przebieg, potrzeby modernizacji i przebudowy oraz wyznaczenie nowych ulic dojazdowych i dróg wewnętrznych pieszo - jezdnych obsługujących istniejącą i projektowaną zabudowę powinien zostać rozwiązany w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - linie rozgraniczające projektowanych ulic, dróg zgodne z przepisami odrębnymi,
 - projektowane ulice w formie sięgacza należy zakończyć placami do zawracania zgodnie z wymaganiami dla dróg pożarowych,

- projektowane ulice równoległe do ulic istniejących należy łączyć prostokątami przewiązkami odległymi od siebie maksimum 400 m,
 - dopuszcza się odstępstwo od obowiązujących przepisów dotyczących szerokości linii rozgraniczających dla modernizowanych istniejących ulic w zabudowie ukształtowanej, szczególnie na terenach objętych ochroną konserwatorską¹³,
 - w przypadku odstępstwa należy ustalić zasady prowadzenia infrastruktury technicznej oraz wprowadzić „szykany” ograniczające prędkość,
 - należy ograniczyć obsługę komunikacyjną poszczególnych działek na zasadzie służebności przejazdu do sytuacji absolutnie wyjątkowych,
- b) na terenach dróg i ulic wyznaczonych w studium dopuszcza się realizację obiektów obsługi komunikacyjnej (np. miejsc postojowych, stacji paliw, itp.), zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - c) na terenach dróg i ulic przechodzących przez lasy i tereny zieleni urządzonej oraz tereny rolnicze należy wykonać przepusty i przejścia umożliwiające swobodną migrację zwierząt,
 - d) propozycje linii przebiegów dróg i ulic wrysowanych na planszach ustaleń studium są propozycją studium, przebieg projektowanych i modernizowanych ulic od klasy D do klasy G należy skonkretyzować w ustaleniach m.p.z.p. z uwzględnieniem uwarunkowań terenowych, prawnych i technicznych oraz przepisów odrębnych, na terenach produkcyjno- usługowych projektowanych dopuszcza się w m.p.z.p. uzupełnienie projektowanego układu komunikacyjnego o dodatkowe drogi klasy L,
 - e) potrzeby i wskaźniki bilansowania miejsc postojowych mogą być skorygowane w zależności od uwarunkowań i zamierzeń lokalnych,
 - f) proponowane w Studium trasy rowerowe mogą być uzupełnione ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w sposób nie naruszający podstawowego przeznaczenia terenów oraz przepisów odrębnych,
 - g) granice terenów zamkniętych można zmienić tylko w trybie ich ustanowienia,
- 3) tereny wyłączone z zabudowy:
 - a) na terenach wyłączonych z zabudowy utrzymuje się zabudowę ukształtowaną bez możliwości rozbudowy,
 - b) na terenach stref technologicznych przewidywanych inwestycji z zakresu sieci i urządzeń wysokich napięć, w przypadku odstąpienia od ich budowy dopuszcza się zagospodarowanie terenów zgodnie z ustaleniami studium,
 - 4) tereny infrastruktury technicznej:
 - a) dopuszcza się budowę nowych, rozbudowę i przebudowę urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej,
 - b) dopuszcza się lokalizację nowych stacji bazowych telefonii komórkowej - wież i masztów wolnostojących realizowanych jako konstrukcje wsporcze pod urządzenia i maszty radiokomunikacyjne na zasadach określonych w przepisach odrębnych, a szczególnie w prawie ochrony środowiska i prawie budowlanym,
 - c) dopuszcza się możliwość realizacji instalacji radiokomunikacyjnych na obiektach budowlanych na zasadach określonych w m.p.z.p.
 - 5) ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

¹³ Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz.U. z 1999r nr 43 poz. 430)

- a) uszczegółowienie ogólnych wytycznych konserwatorskich w odniesieniu do poszczególnych terenów i obiektów powinno nastąpić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w zależności od uwarunkowań lokalnych w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
 - b) granice i zasady zagospodarowania stref ochrony konserwatorskiej mogą być skonkretyzowane i uszczegółowione w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
 - c) jeżeli m.p.z.p. wykażą konieczność utworzenia stref ochrony konserwatorskiej bądź objęcia ochroną poszczególnych obiektów, które nie były wyznaczone w studium dopuszcza się ich ustalenie w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- 6) obszary ochrony przyrody i krajobrazu:
- a) wprowadzenie ochrony prawnej do miejscowego planu i uchwalenie planu nie skutkuje wejściem w życie form ochrony przewidzianych ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (Dz. U. z 2004r. nr 92 poz. 880); niezbędne jest przeprowadzenie odrębnego postępowania na mocy tej ustawy,
 - b) jeżeli wojewoda nie wyznaczył obszaru i obiektu przyrodniczego oraz formy ich ochrony prawnej, rada gminy w drodze uchwały może określić nazwę, położenie, obszar i formę ochrony, a także ustalenia i zakazy dotyczące czynnej ochrony ekosystemów,
 - c) prawnymi formami ochrony przyrody mogą być objęte także inne obszary, obiekty przyrodnicze i pomniki przyrody oprócz wymienionych w studium w zależności od potrzeb i uwarunkowań lokalnych przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych.

Tereny wyznaczone w studium:

3.4.1. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej ukształtowane - MN, MR

- 1) utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie na poziomie co najmniej 30%, zalecane 40% powierzchni działki oraz istniejącej wysokości zabudowy,
- 2) utrzymanie istniejącej zabudowy zagrodowej z możliwością przebudowy, rozbudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania na inne funkcje usługowe bądź mieszkaniowe, przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie na poziomie co najmniej 30%, wysokości zabudowy do dwu kondygnacji nadziemnych plus poddasze użytkowe oraz jednokondygnacyjnych budynków gospodarczo-inwentarskich,
- 3) utrzymanie istniejących budynków usługowych z możliwością przebudowy, rozbudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania na inne funkcje usługowe bądź mieszkaniowe, przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie na poziomie 30%, zalecane 40% powierzchni działki oraz nie przekraczanie wysokości zabudowy powyżej dwu kondygnacji nadziemnych plus poddasze użytkowe,
- 4) dopuszczenie na pojedynczych, wydzielonych działkach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej socjalnej, nie tworzącej kompleksów zabudowy, przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie na poziomie co najmniej 30%, zalecane 40% powierzchni działki oraz wysokości zabudowy dwie kondygnacje nadziemne plus poddasze użytkowe,

- 5) wyposażenie terenów w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej i telekomunikacyjnej, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 6) utrzymanie dostępności do terenów z istniejących ulic publicznych, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 7) wyposażenie terenów w miejsca postojowe niezbędne do obsługi zabudowy, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych (proponowane wskaźniki w rozdziale 5 pkt. 1.3.),
- 8) ustalenie w m.p.z.p. warunków kształtowania form zabudowy oraz ograniczeń zagospodarowania terenów.

3.4.2. tereny zabudowy mieszkaniowo- usługowej i zagrodowej projektowane MN, MR

- 1) dla zabudowy mieszkaniowo - usługowej teren czynny biologicznie na poziomie co najmniej 30%, zalecane 40% powierzchni działki oraz wysokość zabudowy dwie kondygnacje nadziemne plus poddasze użytkowe,
- 2) dla zabudowy zagrodowej - teren czynny biologicznie na poziomie co najmniej 30% powierzchni działki oraz wysokość zabudowy dwie kondygnacje nadziemne plus poddasze użytkowe oraz jednokondygnacyjne budynki gospodarczo – inwentarskie,
- 3) dopuszczenie na pojedynczych, wydzielonych działkach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej socjalnej, nie tworzącej kompleksów zabudowy, przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie na poziomie co najmniej 30%, zalecane 40% powierzchni działki oraz wysokości zabudowy dwie kondygnacje nadziemne plus poddasze użytkowe,
- 4) wyposażenie terenów w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej i telekomunikacyjnej, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 5) utrzymanie dostępności do terenów z istniejących ulic publicznych, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 6) wyposażenie terenów w miejsca postojowe niezbędne do obsługi zabudowy, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych (proponowane wskaźniki w rozdziale 5 pkt. 1.3.),
- 7) miejsca postojowe należy zapewnić w granicach realizacji inwestycji,
- 8) ustalenie w m.p.z.p. warunków kształtowania form zabudowy oraz ograniczeń zagospodarowania terenów.

3.4.3. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - MW

- 1) utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie na poziomie co najmniej 30% powierzchni działki oraz istniejącej wysokości zabudowy,
- 2) utrzymanie istniejących budynków usługowych z możliwością przebudowy, rozbudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania na inne funkcje usługowe bądź mieszkaniowe, przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie na poziomie co najmniej 30% powierzchni działki,
- 3) wyposażenie terenów w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej i telekomunikacyjnej, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,

- 4) utrzymanie dostępności do terenów z istniejących ulic publicznych, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 5) wyposażenie terenów w miejsca postojowe niezbędne do obsługi zabudowy, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych (proponowane wskaźniki w rozdziale 5 pkt. 1.3.),
- 6) ustalenie w m.p.z.p. warunków kształtowania form zabudowy oraz ograniczeń zagospodarowania terenów.

3.4.4. tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług - PU oraz tereny zabudowy usługowej ukształtowane i projektowane - U

- 1) utrzymanie istniejącej zabudowy produkcyjnej oraz zabudowy usługowej przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie na poziomie co najmniej 25% powierzchni działki oraz istniejącej wysokości zabudowy,
- 2) dla projektowanej zabudowy obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług oraz zabudowy usługowej terenu czynny biologicznie na poziomie co najmniej 25% powierzchni działki oraz wysokość zabudowy dwie kondygnacje nadziemne plus poddasze użytkowe,
- 3) wyposażenie terenów w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej i telekomunikacyjnej, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 4) utrzymanie dostępności do terenów z istniejących ulic publicznych, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 5) wyposażenie terenów w miejsca postojowe niezbędne do obsługi zabudowy, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych (proponowane wskaźniki w rozdziale 5 pkt. 1.3.),
- 6) miejsca postojowe należy zapewnić w granicach realizacji inwestycji,
- 7) ustalenie w m.p.z.p. warunków kształtowania form zabudowy oraz ograniczeń zagospodarowania terenów.

3.4.5. tereny sportu i turystyki ukształtowane i projektowane - US

- 1) dla istniejących i projektowanych obiektów usług sportu i turystyki teren czynny biologicznie na poziomie co najmniej 40% powierzchni działki oraz wysokość zabudowy wynikająca z funkcji obiektu, zalecana wysokość zabudowy dwie kondygnacje nadziemne plus poddasze użytkowe,
- 2) jako dopuszczalne zagospodarowanie ustala się obiekty usługowe (w tym rozrywkowe, kulturalne, handlowo-gastronomiczne) uzupełniające i wzbogacające podstawowe przeznaczenie terenu,
- 3) wyposażenie terenów w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej i telekomunikacyjnej, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 4) utrzymanie dostępności do terenów z istniejących ulic publicznych, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 5) wyposażenie terenów w miejsca postojowe niezbędne do obsługi zabudowy, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych (proponowane wskaźniki w rozdziale 5 pkt. 1.3.),
- 6) miejsca postojowe należy zapewnić w granicach realizacji inwestycji,
- 7) ustalenie w m.p.z.p. warunków kształtowania form zabudowy oraz ograniczeń zagospodarowania terenów.

3.4.6. tereny urzędzeń i obiektów specjalnych projektowane – IS

Realizacja inwestycji planowanych w czasie podwyższenia gotowości obronnej państwa zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.4.7. tereny ogródków działkowych - ZD

- 1) utrzymanie istniejących terenów zieleni urządzonej w formie ogrodów użytkowanych indywidualnie,
- 2) jako dopuszczalne zagospodarowanie ustala się ogólnodostępne tereny urzędzeń sportowo-rekreacyjnych, place zabaw, obiekty administracyjno - usługowo – socjalne uzupełniające i wzbogacające podstawowe przeznaczenie,
- 3) wyposażenie terenów w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej i telekomunikacyjnej, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 4) utrzymanie dostępności do terenów z istniejących ulic publicznych, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 5) wyposażenie terenów w miejsca postojowe niezbędne do obsługi terenów przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych (proponowane wskaźniki w rozdziale 5 pkt. 1.3.),
- 6) miejsca postojowe należy zapewnić w granicach własności
- 7) ustalenie w m.p.z.p. warunków kształtowania form zabudowy oraz ograniczeń zagospodarowania terenów.

3.4.8. tereny lasów – ZL, lasów ochronnych - ZL, dolesienia- ZLd i tereny ośrodków obsługi leśnictwa - RL

- 1) utrzymuje się istniejące tereny lasów i lasów ochronnych,
- 2) utrzymuje się istniejące tereny ośrodków obsługi leśnictwa,
- 3) wyznacza się tereny do dolesień,
- 4) jako dopuszczalne zagospodarowanie ustala się:
 - a) budynki i budowle służące obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu,
 - b) urządzenia służące turystyce, w tym ścieżki piesze i rowerowe,
 - c) sieci i obiekty infrastruktury technicznej oraz drogi - w sytuacjach uzasadnionych funkcjonalnie i przestrzennie,
 - d) obiekty i urządzenia hydrotechniczne związane z ochroną przeciwpowodziową,
 - e) dopuszcza się utrzymanie istniejącego zainwestowania z wykorzystaniem na cele usługowe i turystyczne,
- 5) zakaz innej zabudowy, niż wymieniona w dopuszczalnym zagospodarowaniu.

3.4.9. tereny cmentarzy - ZC

- 1) utrzymuje się istniejące tereny cmentarzy z zielenią urządzoną i obiektami małej architektury,
- 2) jako dopuszczalne zagospodarowanie ustala się:
 - a) obiekty uzupełniające i wzbogacające podstawowe użytkowanie (domy pogrzebowe, kaplice, obiekty administracyjno-usługowe i gospodarcze),
 - b) sieci oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
 - c) ulice wewnętrzne i miejsca postojowe.

3.4.10. tereny zieleni parkowej - ZP

- 1) utrzymuje się istniejące tereny zieleni parkowej,
- 2) jako dopuszczalne zagospodarowanie ustala się:
 - a) obiekty małej architektury,
 - b) obiekty i urządzenia sportowo- rekreacyjne (place gier i zabaw),
 - c) sieci oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
 - d) ulice wewnętrzne i miejsca postojowe,
 - e) ścieżki piesze i pieszo- rowerowe,
 - f) obiekty usługowo-turystyczno-gastronomiczne uzupełniające podstawowe przeznaczenie terenu,
- 3) powierzchnia trwałego zainwestowania związanego z zagospodarowaniem dopuszczalnym nie może przekroczyć 20% powierzchni terenu,
- 4) na terenach objętych ochroną dziedzictwa kulturowego i zabytków kształtowanie zabudowy zgodnie z wymogami konserwatorskimi.

3.4.11. tereny wód powierzchniowych, zbiorniki wodne projektowane - WS

- 1) tereny wód powierzchniowych rzek: Stobrawa, Bogacica, Budkowiczanka z dopływami,
- 2) tereny wód powierzchniowych zbiorników wodnych istniejących i projektowanych,
- 3) tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie cieków zgodnie z ustalonym przeznaczeniem,
- 4) przeprawy mostowe, kładki dla ruchu pieszego i rowerowego zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 5) ciągi piesze i ścieżki rowerowe, urządzenia rekreacyjne oraz obiekty małej architektury tylko jeśli wykorzystują one naturalne ukształtowanie terenu
- 6) zakaz zabudowy,
- 7) zakaz urządzania parkingów oraz innych utwardzonych placów,
- 8) przebieg liniowych obiektów infrastruktury technicznej tylko w przypadku jeśli inny jej przebieg nie jest możliwy w uzgodnieniu z zarządcą cieku,
- 9) zakaz grodzenia nieruchomości w odległości 1,5m od krawędzi cieków,
- 10) wyznacza się pasy ochronne wzdłuż potoków i rzek o szerokości min. 5,0m od brzegów cieków w celu umożliwienia administratorowi prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach rzek i potoków, a także dla ochrony otuliny biologicznej cieków,
- 11) ustalenie w m.p.z.p. warunków kształtowania form zabudowy oraz ograniczeń zagospodarowania terenów.

3.4.12. tereny rolnicze - RP (uprawy polowe, uprawy ogrodnicze), łąki i pastwiska - RŁ, tereny zakrzewień i zadrzewień śródpolnych - ZLs

- 1) utrzymuje się istniejące tereny upraw polowych, łąk i pastwisk, upraw ogrodniczych i sadowniczych z możliwością zmiany profilu produkcji rolnej oraz jej intensyfikacji,
- 2) utrzymuje się budynki i urządzenia służące prowadzeniu działalności rolniczej z możliwością budowy nowych, przebudowy i rozbudowy oraz remontu na zasadach określonych w m.p.z.p.,
- 3) jako dopuszczalne zagospodarowanie ustala się pasy wiatrochronne w celu ochrony gleby oraz zieleni izolacyjną, w formie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, z przewagą zieleni zimozielonej dostosowanej do siedliska, z wykluczeniem nasadzeń i zalesień obszarów dna dolin oraz leśne,

- 4) silosy rolnicze,
- 5) infrastruktura techniczna oraz drogi niezbędne do obsługi terenów rolnych,
- 6) ścieżki piesze i rowerowe,
- 7) obiekty i urządzenia hydrotechniczne związane z ochroną przeciwpowodziową,
- 8) ustalenie w m.p.z.p. warunków kształtowania form zabudowy oraz ograniczeń, zagospodarowania terenów.
- 9) dopuszcza się na zasadach określonych w m.p.z.p. przeznaczenie terenów rolniczych do dolesienia, na gruntach o niekorzystnych warunkach dla produkcji rolnej spełniających warunki określone w przepisach odrębnych.

3.4.13. tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych- RU

- 1) utrzymuje się istniejące budynki i urządzenia służące prowadzeniu działalności rolniczej, hodowlanej, ogrodniczej i sadowniczej z możliwością przebudowy rozbudowy i remontu na zasadach określonych w decyzji lub m.p.z.p przy zachowaniu terenu czynnego biologicznie na poziomie co najmniej 25% powierzchni działki oraz zachowanie istniejącej wysokości zabudowy,
- 2) jako dopuszczalne zagospodarowanie dla w/w terenów w sołectwach: Wędrynia, Jasienie, Tuły ustala się usługi użyteczności publicznej. Ze względu na turystyczny charakter gminy pożądane byłyby usługi turystyki i rekreacji z wykorzystaniem dawnych założeń dworskich i pałacowych oraz podworskich parków. Dla pozostałych terenów dopuszczalne są: usługi, produkcja i handel w zakresie przeznaczenia podstawowego,
- 3) wyposażenie terenów w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej i telekomunikacyjnej, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 4) utrzymanie dostępności do terenów z istniejących ulic publicznych, przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych,
- 5) wyposażenie terenów w miejsca postojowe niezbędne do obsługi terenów przy zachowaniu obowiązujących przepisów odrębnych (proponowane wskaźniki w rozdziale 5 pkt. 1.3.),
- 6) miejsca postojowe należy zapewnić w granicach własności terenu.

3.4.14. tereny obsługi komunikacji samochodowej istniejące i projektowane - KS

- 1) utrzymuje się istniejące i wyznacza się nowe tereny obsługi komunikacji samochodowej z towarzyszącymi obiektami i urządzeniami,
- 2) jako dopuszczalne zagospodarowanie ustala się:
 - a) sieci oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
 - b) ulice wewnętrzne i miejsca postojowe,
 - c) ścieżki piesze i pieszo- rowerowe,
 - d) obiekty usługowo- turystyczno - gastronomiczne uzupełniające podstawowe przeznaczenie terenu,
 - e) zielen izolacyjną,
 - f) przestrzenie handlowe o charakterze targowiska (stragany targowe) w dni ustalone jako targowe.

3.4.15. tereny infrastruktury technicznej -

- 1) utrzymuje się istniejące:
 - a) teren składowiska odpadów do likwidacji i rekultywacji – O,

- b) teren oczyszczalni ścieków – K,
 - c) tereny urządzeń elektroenergetycznych i stacje transformatorowe- E,
 - d) tereny urządzeń wodociągowych – W,
 - e) tereny urządzeń gazownictwa – G,
 - f) terenu urządzeń teletechnicznych – T,
- 2) dopuszcza się budowę nowych, rozbudowę i przebudowę urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej,
 - 3) dopuszcza się lokalizację nowych stacji bazowych telefonii komórkowej - wież i masztów wolnostojących realizowanych jako konstrukcje wsporcze pod urządzenia i maszty radiokomunikacyjne na zasadach określonych w przepisach odrębnych, a szczególnie w prawie ochrony środowiska i prawie budowlanym,
 - 4) dopuszcza się możliwość realizacji instalacji radiokomunikacyjnych na obiektach budowlanych na zasadach określonych w m.p.z.p.

3.4.16. tereny komunikacji

- 1) utrzymuje się istniejące tereny dróg publicznych krajowych, wojewódzkiej, powiatowych, gminnych oraz dróg wewnętrznych
- 2) ustala się projektowane obwodnice sołectw: Chudoba z Wędrynią, kolonii Ciarka oraz Jasieni,
- 3) utrzymuje się istniejące korytarze linii kolejowych,
- 4) utrzymuje się istniejące i proponuje nowe trasy i ścieżki rowerowe komunikacyjne i rekreacyjne,
- 5) utrzymuje się szlaki turystyczne.

3.4.17. tereny wyłączone z zabudowy

- 1) na podstawie przepisów odrębnych wyłącza się z zabudowy tereny rolnicze,
- 2) na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska wyłącza się z zabudowy:
 - a) tereny dolin rzek Stobrawy, Bogacicy, Budkówki i Budkowiczanki wraz z dopływami i wyznacza się pasy ochronne wzdłuż potoków i rzek o szerokości min. 5,0m od brzegów cieków w celu umożliwienia administratorowi prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach rzek i potoków, a także dla ochrony otuliny biologicznej cieków, zakazuje się również grodzenia nieruchomości w odległości 1,5m od krawędzi cieków,
 - b) objęte ochroną tereny bilansowe złoża kruszywa naturalnego „Kluczbork – zbiornik”,
 - c) tereny występowania gleb pochodzenia organicznego,
- 3) na podstawie przepisów odrębnych w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać sieci elektroenergetyczne, wyłącza się z zabudowy strefy technologiczne napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokich i średnich napięć.

VI. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

- 1) Na terenie gminy Lasowice Wielkie utrzymuje się ochronę obszarów rdzeniowych o znaczeniu ponadregionalnym – Biocentrum Borów Stobrawsko-Lublinieckich ujęte w krajowej sieci ECONET z obszarem węzłowym 10K Bory Stobrawskie o znaczeniu krajowym.
- 2) **Dopuszcza się objęcie ochroną i utworzenie na terenie gminy Lasowice Wielkie projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 „Dolina Budkowiczanki”.** „Dolina Budkowiczanki” to niewielki, w większości zalesiony fragment doliny rzeki między miejscowością Szumirad i przysiółkiem Ryczek. Obszar w części zachodniej objęty jest ochroną w rezerwacie „Smolnik”, a w części wschodniej w rezerwacie „Kamieniec”. Propozycja utworzenia SOO „Dolina Budkowiczanki” w chwili obecnej jest w fazie konsultacji społecznych.
- 3) Na terenie gminy Lasowice Wielkie utrzymuje się ochronę prawną pozostałych istniejących obiektów i obszarów przyrodniczych oraz proponuje się objęcie ochroną nowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi¹⁴ wymienionych w rozdziale 3 pkt 3.9. obszar chronionego krajobrazu, rezerwy przyrody, użytki ekologiczne, pomniki przyrody ożywionej).
- 4) Ponadto obejmuje się ochroną:
 - a) parki zabytkowe wyznaczone w oparciu o ustawę o ochronie dóbr kultury i o zabytkach,
 - b) lasy ochronne wyznaczone zgodnie z ustawą o lasach,
 - c) gleby chronione, wyznaczone w oparciu o ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
 - d) źródła, ciek i zbiorniki wodne wskazane do utrzymania wysokiej jakości wód wraz z biologiczną strefą ochronną.

2. OCHRONA ŚRODOWISKA

Ustala się nakaz uwzględnienia w m.p.z.p. następujących ogólnych zasad ochrony środowiska:

- a) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których wymagany jest obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, za wyjątkiem instalacji radiokomunikacyjnych,
- b) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, za wyjątkiem:
 - dróg publicznych o nawierzchni utwardzonej,
 - sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
 - instalacji radiokomunikacyjnych,

¹⁴

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2004r. Nr 92 poz. 880 z późn. zm.)

- garaży lub parkingów samochodowych, lub zespołów parkingów, dla nie mniej niż 300 samochodów osobowych.

3. OCHRONA ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH

3.1. Utrzymuje się ochronę zasobów wód podziemnych - Obszar Najwyższej Ochrony (ONO) GZWP nr 324 Dolina Kopalna Kluczbork oraz strefy ochronne ujęć wód podziemnych.

3.2. Utrzymuje się ochronę drugiej kopalnej struktury wodonośnej Knieja – Lasowice.

3.3. Sposób zagospodarowania obszarów zasilania powinien uwzględniać następujące zasady ochrony:

- 1) w obrębie zbiornika powinny być lokalizowane jedynie przedsięwzięcia, dla których raport wykaże brak oddziaływania w zakresie zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych,
- 2) w obrębie zbiornika nie należy lokalizować wysypisk i składowisk odpadów,
- 3) uzupełnić kanalizację na terenach występujących w obszarze zbiornika,
- 4) ograniczyć stosowanie indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków bez wcześniejszego wykonania dokumentacji hydrogeologicznej; do czasu wybudowania kanalizacji nieczystości powinny być gromadzone w szczelnych, okresowo opróżnianych zbiornikach przydomowych,
- 5) zakazać wprowadzania ścieków do wód i gruntu,
- 6) zachować rygory uniemożliwiające infiltrację zanieczyszczeń do podłoża, a co za tym idzie ewentualne skażenie środowiska gruntowo-wodnego.

3.4. Przyjmuje się, dla ochrony zasobów wód powierzchniowych:

- 1) zachowanie stref buforowych (lasy i zarośla łąkowe, mokradła, łąki) przy dnach dolin lub łóżyskach rzek i potoków w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych,
- 2) systematyczne ograniczanie dopływu zanieczyszczeń z terenów nieskanalizowanych poprzez:
 - a) rozbudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenach zabudowanych,
 - b) instalację urządzeń podczyszczających na wylotach kanalizacji deszczowej,
 - c) konserwację i odbudowę rowów melioracyjnych,
 - d) budowę szczelnych zbiorników do czasowego gromadzenia nieczystości na terenach o rozproszonej zabudowie,
 - e) wypełnianie przez inwestorów nowych lub modernizowanych obiektów czy instalacji wymagań z zakresu ochrony wód,
- 3) zakaz odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków bytowych, komunalnych i wód opadowych,
- 4) uzgadnianie jakiegokolwiek ingerencji w koryto, kolizji z ciekami lub zbliżenie inwestycji do koryta cieku z zarządzającym tym ciekiem.
- 5) zakaz grodzienia nieruchomości w odległości 1,5m od krawędzi cieków.
- 6) wyznacza się pasy ochronne wzdłuż potoków i rzek o szerokości min. 5,0m od brzegów cieków w celu umożliwienia administratorowi prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach rzek i potoków, a także dla ochrony otuliny biologicznej cieków.

3.5. ustala się pozostawienie swobodnego dostępu do powierzchniowych wód publicznych dla powszechnego korzystania z wód i wykonywania robót przez ich administratora.

4. OCHRONA ZŁÓŻ KOPALIN

Obejmuje się ochroną występujące w północnej części gminy udokumentowane złoża piasków „Kluczbork”¹⁵.

5. OCHRONA POWIETRZA

Na terenie gminy przyjmuje się, dla ochrony powietrza:

- 1) realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska,
- 2) termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- 3) ograniczanie wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych do powietrza, poprzez optymalizację ruchu drogowego,
- 4) wprowadzenie zasady, używania do ogrzewania pomieszczeń, urządzeń o sprawności energetycznej min 80% i paliw proekologicznych dla przeciwdziałania powstawaniu niskiej emisji; zasada ta powinna być wprowadzona w formie nakazu dla obiektów użyteczności publicznej i produkcyjnych oraz przy stosowaniu zbiorowego ogrzewania.

6. OCHRONA PRZED HAŁASEM, WIBRACJAMI I PROMIENIOWANIEM NIEJONIZUJĄCYM

Na terenie gminy przyjmuje się dla ochrony środowiska przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym:

- 1) poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych,
- 2) sprostanie wymogom aktualnych unormowań prawnych oraz dyrektyw Unii Europejskiej w zakresie ochrony przed wibracjami,
- 3) doskonalenie systemu komunikacji zbiorowej oraz systemu transportowego z punktu widzenia ograniczenia emisji wibracji, obejmujących poprawę stanu infrastruktury komunikacyjnej,
- 4) ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
- 5) uwzględnienie zagadnień promieniowania niejonizującego na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji lokalizacyjnych dla procesów inwestycyjnych związanych z obiektami będącymi źródłem tego promieniowania, dopuszcza się możliwość realizacji instalacji radiokomunikacyjnych na obiektach budowlanych na zasadach określonych w m.p.z.p.,
- 6) dopuszcza się lokalizację nowych stacji bazowych telefonii komórkowej - wież i masztów wolnostojących realizowanych jako konstrukcje wsporcze pod urządzenia i maszty radiokomunikacyjne na zasadach określonych w przepisach odrębnych, a szczególnie w prawie ochrony środowiska i prawie budowlanym,
- 7) w obrębie projektowanej zabudowy mieszkaniowej stosowanie rozwiązań zapewniających ochronę klimatu akustycznego.

¹⁵Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego Nr XLIX/357/2002 z dnia 24 września 2002r.)

VII. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie gminy utrzymuje się obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003r. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) opisane w rozdziale 4.

VIII. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. KOMUNIKACJA DROGOWA

1.1. Układ zewnętrzny

Utrzymuje się powiązania Gminy z komunikacyjnym układem zewnętrznym, który wyznaczają drogi publiczne:

a) krajowe:

- Nr 45 relacji Chałupki - Racibórz - Opole –Kluczbork - Wieluń – Złoczew
- Nr 11 relacji Kołobrzeg – Koszalin – Poła – Poznań – Ostrów Wielkopolski – Kluczbork – Katowice,

b) wojewódzka:

- Nr 494 relacji Bierdzany – Olesno – Częstochowa,

b) powiatowe:

- 1315 Wędrynia – Gronowice,
- 1316 Kluczbork – Ciarka – droga nr 11,
- 1317 Kuniów – Szumirad,
- 1319 Ligota Dolna – Bogacica – Jasienie,
- 1326 Stare Olesno – Jasienie,
- 1327 Gronowice – Ciarka,
- 1328 Lasowice Małe – Bąków,
- 1329 Oś – droga nr 45 ,
- 1330 Chudoba – Zagwiździe,
- 1332 droga przez wieś Lasowice Wielkie,
- 1333 Tuły – droga nr 45,
- 1341 Stare Budkowice – Bierdzany.

1.2. Powiązania wewnątrz gminne

1) Utrzymuje się układ publicznych dróg wewnątrz gminnych oparty na podstawowym układzie, który tworzą drogi krajowe, wojewódzka i drogi powiatowe.

2) Wyznacza się obwodnice sołectw:

- a) Kolonia Ciarka w ciągu drogi DK11,
- b) Jasienie w ciągu drogi DK 45,
- c) Chudoba – Wędrynia w ciągu DW 494, klasy technicznej G wraz z rezerwą terenu w rejonie skrzyżowań, w celu ich ewentualnej przebudowy

3) Utrzymuje się pozostałe istniejące drogi jako ulice dojazdowe i ulice wewnętrzne.

4) Dopuszcza się wyznaczenie w m.p.z.p. nowych ulic dojazdowych i wewnętrznych pieszo- jezdnych przy uwzględnieniu następujących zasad:

- a) linie rozgraniczające projektowanych ulic zgodne są z przepisami odrębnymi,
 - b) projektowane ulice w formie sięgacza należy zakończyć placami do zawracania zgodnie z wymaganiami dla dróg pożarowych, a jeżeli takie nie będą konieczne to zapewnienie możliwości zawracania,
 - c) dopuszcza się odstępstwo od obowiązujących przepisów dotyczących szerokości linii rozgraniczających dla modernizowanych istniejących ulic w zabudowie ukształtowanej,
 - d) w przypadku odstępstwa należy ustalić zasady prowadzenia infrastruktury technicznej oraz wprowadzić „szykany” ograniczające prędkość,
 - e) należy ograniczyć obsługę komunikacyjną poszczególnych działek na zasadzie służebności przejazdu do sytuacji absolutnie wyjątkowych.
- 5) Przebieg projektowanych i modernizowanych dróg i ulic można skonkretyzować w ustaleniach m.p.z.p. z uwzględnieniem uwarunkowań terenowych, prawnych i technicznych oraz przepisów odrębnych.
- 6) W liniach rozgraniczających tereny komunikacji drogowej dopuszcza się możliwość lokalizacji inwestycji związanych z infrastrukturą drogową i techniczną, miejsc postojowych, wiat przystankowych zintegrowanych z punktami sprzedaży detalicznej, wolnostojących kabin telefonicznych, chodników, ścieżek rowerowych, zieleni izolacyjnej, obiektów małej architektury nośników reklamowych itp., oraz ustaleń pkt. 1.4. pod warunkiem uzyskania zgody zarządcy drogi.
- 7) Dopuszcza się możliwość prowadzenia remontów i przebudowy urządzeń w liniach rozgraniczających dróg i ulic.

1.3. Proponowane wskaźniki miejsc postojowych

Proponuje się następujące wskaźniki warunkujące zaspokojenie potrzeb według przyjętych kategorii terenów:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo- usługowej i zabudowy zagrodowej – 2 miejsca postojowe i garażowe łącznie na 1 działkę, w przypadku prowadzenia działalności usługowej na działce – dodatkowo 2 miejsca postojowe,
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - 1 – 1,5 miejsca postojowego i parkingowego łącznie na jedno mieszkanie,
- 3) tereny zabudowy usługowej, zabudowy usług turystyki i sportu, itp. oraz tereny obiektów produkcyjno-usługowych i tereny urządzeń obsługi gospodarki leśnej – 30 miejsc postojowych na 100m² powierzchni użytkowej + 40 miejsc postojowych na 100 zatrudnionych,

Powyższe wskaźniki mogą być skorygowane w trakcie opracowywania m.p.z.p

1.4. Ustalenia szczególne

- 1) Nakazuje się dostosowanie rozwiązań komunikacyjnych (podjazdy, zjazdy z chodników, sygnalizacja itp.) i technicznych (dotyczących budynków użyteczności publicznej i mieszkalnictwa wielorodzinnego) do korzystania przez osoby niepełnosprawne, a w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich.
- 2) Sieci infrastruktury technicznej niezwiązane z potrzebami zarządzania drogą lub potrzebami ruchu drogowego należy realizować poza pasem drogowym drogi istniejącej lub projektowanej. Dopuszcza się możliwość, w uzasadnionych

przypadkach lokalizacji w/w sieci w pasie drogowym pod warunkiem uzyskania zgody zarządcy drogi.

2. LINIE KOLEJOWE

- 1) Utrzymuje się przebiegające przez teren gminy dwutorowe, zelektryfikowane linie kolejowe PKP nr 175 Fosowskie - Kluczbork, nr 143 Kalety-Wrocław, nr 293 Jełowa - Kluczbork.
- 2) Tereny kolejowe w myśl przepisów odrębnych są terenami zamkniętymi.

3. TRASY ROWEROWE

- 1) Proponowane trasy rowerowe zaznaczono na planszy „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.
- 2) Wyznaczone w Studium trasy rowerowe mogą być uzupełnione ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4. ZAOPATRZENIE W WODĘ

- 1) Utrzymuje się dotychczasowe kierunki zaopatrzenia w wodę gminy realizowane przez ujęcia wód podziemnych.
- 2) Utrzymuje się zaopatrzenie w wodę gminy z 3 studni głębinowych i rozprowadzanych siecią rozdzielczą ze stacją uzdatniania wody w Chocianowicach.
- 3) Utrzymuje się zaopatrzenie w wodę Koloni Jasienie z wodociągu gminy Bogacice.
- 4) Utrzymuje się ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych do wykorzystania rolniczego.
- 5) Przewiduje się modernizację rozdzielczej sieci wodociągowej i budowę urządzeń wpływających na prawidłową pracę układu wodociągowego.
- 6) Przewiduje się rozbudowę sieci wodociągowej dla zaopatrzenia w wodę potencjalnych odbiorców.
- 7) Utrzymuje się strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej istniejących ujęć wody: dla gminy Lasowice Wielkie (trzy studnie) i dla miasta Kluczborka – ujęcie „Baków” (sześć studni) i ujęcie „Chocianowice” (trzy studnie).

5. ODPROWADZENIE ŚCIEKÓW

- 1) Utrzymuje się odprowadzenie ścieków komunalnych do oczyszczalni ścieków w Trzebiszynie o przepustowości $Q = 200 \text{ m}^3/\text{d}$ z możliwością rozbudowy do przepustowości $Q = 400 \text{ m}^3/\text{d}$.
- 2) Ustala się rozbudowę kanalizacji gminy w systemie kanalizacji rozdzielczej.
- 3) Ustala się budowę systemu kanalizacji gminy z systemem transportu do oczyszczalni przyjętą w koncepcji rozbudowy systemu oczyszczania ścieków komunalnych.
- 4) Tereny zabudowy północnej części gminy (Chocianowice, Ciarka, Lasowice Małe, Gronowice, Jasienie i Oś) wymagają opracowania koncepcji odprowadzenia ścieków.
- 5) Do czasu opracowania koncepcji ustala się możliwość odprowadzania ścieków komunalnych z gospodarstw domowych do szczelnych osadników okresowo opróżnianych.
- 6) Zakazuje się odprowadzania ścieków bytowych i wód opadowych do gruntu. Warunki odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych należy uzgodnić z właściwymi organami ochrony środowiska.

- 7) Na terenie ONO GZWP 324 zakazuje się lokalizowania przydomowych oczyszczalni ścieków polegających na rozsączaniu.
- 8) Utrzymuje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do odbiorników. Odbiornikiem wód opadowych i roztopowych jest zlewnia rzeki Stobrawy, jej dopływy: rzeki Budkowiczanka i Bogacica oraz liczne ciek i rowy melioracyjne.
- 9) Przewiduje się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do odbiorników po wcześniejszym ich podczyszczeniu. Zaleca się przeprowadzanie regulacji cieków będących odbiornikami wód opadowych i roztopowych.
- 10) Przewiduje się odprowadzenie wód opadowych w systemie kanalizacji deszczowej z powierzchni szczelnej terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, centrum gminy, budowli kolejowych, dróg zaliczanych do kategorii krajowych i powiatowych, a także parkingów o powierzchni powyżej 0,10ha.
Przed wprowadzeniem do odbiornika należy je oczyścić w ilości, jako powstałe z opadów o natężeniu co najmniej 151 l / s ha. Wody opadowe odprowadzane z powierzchni szczelnej obiektów magazynowania i dystrybucji paliw należy oczyścić w ilości, jaka powstaje z opadów o częstotliwości występowania jeden raz w roku i czasie trwania 15 min., lecz w ilości nie mniejszej niż powstająca z opadów o natężeniu 77 l / s ha.
Zaleca się prowadzenie okresowych badań w zakresie normatywnych zanieczyszczeń w czasie trwania opadu w celu określenia substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, które powinny być wyeliminowane oraz które powinny być ograniczone.
- 11) Systemy kanalizacji deszczowej i sanitarnej na terenach zabudowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w pobliżu terenów rolnych zmeliorowanych nie należy łączyć z systemami melioracyjnymi.

6. ZAOPATRZENIE W GAZ

- 1) Utrzymuje się przebiegające przez teren gminy dwa gazociągi wysokiego ciśnienia relacji Komorzno – Tworóg o średnicy DN 500 CN 6,3 MPa.
- 2) Planowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy DN700 i ciśnieniu CN 6,3 MPa, wzdłuż przebiegu istniejących gazociągów DN 500 wysokiego ciśnienia.
- 3) Gmina Lasowice Wielkie nie przewiduje gazyfikacji.
- 4) Utrzymuje się strefy kontrolowane gazociągów:
 - gazociągi istniejące DN500 wysokiego ciśnienia wymagają zachowania odległości podstawowej 35,0 m od budynków mieszkalnych zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej,
 - dla planowanego gazociągu DN700 szerokość strefy kontrolowanej wynosić będzie 12,0 m.

7. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

- 1) Utrzymuje się istniejące lokalne źródła ciepła obiektów użyteczności publicznej, zabudowy wielorodzinnej.
- 2) Zaleca się prowadzenie prac termorenowacyjnych instalacji i urządzeń grzewczych.
- 3) Zaleca się promowanie działań popierających:
 - modernizację urządzeń grzewczych zabudowy indywidualnej w połączeniu z jej termomodernizacją oraz zastosowaniem automatycznej regulacji;

- wymianę urządzeń grzewczych o niskiej sprawności cieplnej na urządzenia o wysokiej sprawności, wykorzystujące również paliwa stałe;
- zastosowanie ogrzewania za pomocą pomp ciepła i różnych rodzajów energii, jak: energia słoneczna, biogaz i innych.

4) Gmina nie przewiduje budowy systemu grzewczego.

8. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Doprowadzenie energii elektrycznej do nowopowstałych obiektów możliwe jest z istniejącego lub rozbudowanego, w dostosowaniu do rzeczywistego zapotrzebowania mocy elektrycznej, o nowe urządzenia i linie zasilające systemu sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia.

9. TELEKOMUNIKACJA

- 1) Zapewnienie obsługi telekomunikacyjnej wymaga rozbudowy, stosownie do zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne, istniejącego systemu telekomunikacyjnego telefonii stacjonarnej, urządzeń i linii teletechnicznych napowietrznych oraz ułożonych w ziemi i kanalizacji teletechnicznej.
- 2) dopuszcza się lokalizację nowych stacji bazowych telefonii komórkowej - wież i masztów wolnostojących realizowanych jako konstrukcje wsporcze pod urządzenia i maszty radiokomunikacyjne na zasadach określonych w przepisach odrębnych, a szczególnie w prawie ochrony środowiska i prawie budowlanym,
- 3) Dopuszcza się możliwość realizacji instalacji radiokomunikacyjnych na obiektach budowlanych na zasadach określonych w m.p.z.p.

10. GOSPODARKA ODPADAMI

- 1) Przyjmuje się kierunki gospodarowania odpadami określone w Programie Ochrony Środowiska Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Laskowice Wielkie (Uchwała z dnia 29.05.2006 r. Nr XLI – 233/06), oparte na współpracy z sąsiednimi gminami.
- 2) Utrzymuje się likwidację istniejącego składowiska odpadów komunalnych, zlokalizowanego w Laskowicach oraz rekultywację przedmiotowego terenu.
- 3) Utrzymuje się kontynuację wdrażania selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców oraz objęcie ich zorganizowaną zbiórką odpadów.
- 4) Utrzymuje się kontynuację organizacji systemu zbiórki, gromadzenia i transportu odpadów niebezpiecznych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych.
- 5) Zaleca się inwentaryzowanie źródeł powstawania odpadów weterynaryjnych, zorganizowanie systemu odbioru, transportu i prawidłowego ich unieszkodliwiania.
- 6) Przyjmuje się selektywne gromadzenie odpadów powstających z działalności usługowej w odpowiednich pojemnikach. Sposób czasowego ich przechowywania powinien zabezpieczać je przed infiltracją wód opadowych.
- 7) Zaleca się prowadzenie inwentaryzacji i unieszkodliwiania urządzeń, elementów budowli zawierających substancje niebezpieczne oraz organizowanie zbiórki urządzeń elektrycznych i elektronicznych wycofanych z eksploatacji.
- 8) Nie przewiduje się możliwości lokalizacji zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie gminy.

IX. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO¹⁶ O ZNACZENIU LOKALNYM

Za inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym przyjmuje się inwestycje ujęte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Lasowice Wielkie przyjętym uchwałą nr XIX-122/2004 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 24 maja 2004 r.):

- a) budowa kanalizacji sanitarnej Trzebiszyn – II etap,
- b) budowa kanalizacji sanitarnej Jasienie, Lasowice Małe, Gronowice, Ciarka,
- c) budowa kanalizacji sanitarnej Chudoba, Wędrynia, Szumirad – III etap i Laskowice IV etap,

oraz kontynuację zadań:

- a) budowa dróg zbiorczych transportu rolnego; Lasowice Małe – Lasowice Wielkie – Chocianowice,
- b) budowa kanalizacji sanitarnej w Chocianowicach.

X. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego zlokalizowane na terenie gminy Lasowice Wielkie wymagające wprowadzenia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

W ZAKRESIE: ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

32.32 Realizacja „Wojewódzkiego programu zwiększenia lesistości na lata 2000 – 2020” – zalesienie gruntów o niskiej przydatności rolniczej oraz łączenie rozdrobnionych kompleksów leśnych.

W ZAKRESIE: KOMUNIKACJA

76.1 modernizacja drogi krajowej nr 11 do pełnych parametrów klasy **S**,
83.8 modernizacja drogi krajowej nr 45 do pełnych parametrów klasy **GP**,
96.21 modernizacja linii kolejowej nr 143,
98.23 modernizacja linii kolejowej nr 175,
204.57 modernizacja linii kolejowej nr 293.

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa:

196/49. Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 494 Bierdzany - Częstochowa do pełnych parametrów klasy **G /** szer. jezdni - 7,0m.; szer. poboczy utwardzonych - 2x2,0m.; szer. korony - 12,5m /. Minimalną szerokość drogi w liniach

¹⁶ Ustawa z dnia 21.08.1997r. o gospodarce nieruchomościami (Tekst jednolity – Dz.U. z 2004r. nr 261 poz. 2603) art. 6.

rozgraniczających określa się na 25 m. Budowa obejść miejscowości: Chudoba, Wędrynia.

204.57 Modernizacja drugorzędnej linii kolejowej nr 293 relacji Jełowa - Kluczbork do parametrów eksploatacyjnych określonych na prędkość handlową (tj. średnia na danym odcinku z uwzględnieniem czasu postoju) pociągów pasażerskich co najmniej 40-50 km/h, bez określenia prędkości maksymalnej dla pociągów towarowych Łubniany, Lasowice Wlk., Kluczbork. Zadanie wymaga wprowadzenia do m.p.z.p.

W ZAKRESIE: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa

243.28 Wspieranie budowy zbiornika małej retencji Kluczbork na rzece Stobrawa.

245.30 Wspieranie budowy zbiornika małej retencji Trzebiszyn na rzece Budkowiczance.

W ZAKRESIE: ENERGETYKA

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań rządowych

274.10 Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia Komorno - Tworzeń /trzecia nitka o przewidywanym nominalnym ciśnieniu 6,3 MPa i przekroju DN 700 poprowadzona równoległe do dwóch istniejących/.

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa

276.2 Budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Dobrzeń- Kluczbork.

291.17 Modernizacja jednotorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Ozimek- Kluczbork.

Ponadto następujące zadania inwestycyjne zawarte w planie rozwoju lokalnego powiatu kluczborskiego znajdujące się na terenie gminy Lasowice Wielkie

- a) przebudowa drogi Stare Budkowice – Laskowice – Bierdzany,
- b) przebudowa drogi Stare Olesno – Jasienie,
- c) odnowa nawierzchni w miejscowości Jasienie,
- d) przebudowa drogi Chudoba – Zagwiździe przez Tuły,
- e) przebudowa drogi DK 45 od miejscowości Laskowice do granicy powiatu,
- f) przebudowa przepustu w miejscowości Tuły,
- g) przebudowa przepustu przed miejscowością Lasowice Małe.

XI. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁÓW NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

1. Obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości

- 1) Nie wyznacza się obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości.
- 2) Dopuszcza się wyznaczenie obszarów wymagających scalenia i wtórnego podziału w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- 3) Proponuje się, aby postępowaniem scaleniowym poprzedzić realizację zabudowy na wyznaczonych nowych terenach zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i mieszkaniowo - usługowej.
- 4) Podział terenu na działki budowlane winien:
 - a) w miarę możliwości uwzględniać obsługę komunikacyjną sąsiednich terenów nie objętych scaleniem (na zasadzie wspólnego dojazdu),
 - b) uwzględnić obsługę komunikacyjną drogami publicznymi terenów w drugiej i następnych liniach zabudowy,
 - c) maksymalnie ograniczyć obsługę komunikacyjną terenów w drugiej linii zabudowy za pomocą służebności przejazdu przez działki w pierwszej linii zabudowy oraz nie dopuścić do obsługi komunikacyjnej za pomocą służebności przejazdu terenów poza drugą linią zabudowy,
 - d) kształtować walory krajobrazowo – estetyczne przyszłych zespołów zabudowy,
 - e) uwzględniać właściwe, niekonfliktowe rozmieszczenie funkcji, a tym samym zabudowie mieszkaniowej zapewnić duży stopień prywatności,
 - f) umożliwić w porozumieniu z zarządzającymi sieciami infrastruktury technicznej prowadzenie tych sieci wzdłuż dróg i ciągów komunikacyjnych oraz lokalizację stacji transformatorowych,
 - g) ograniczyć liczbę powiązań ulic niższej kategorii z ulicami wyższej kategorii w każdym przypadku, gdy istnieje taka możliwość technicznie – terenowa zgodnie z przepisami odrębnymi¹⁷,
 - h) zapewnić nowo wyznaczonej działce budowlanej dostęp do drogi publicznej.
- 5) Szczegółowe zasady scalania i podziału nieruchomości należy określić zgodnie z przepisami odrębnymi.

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz.U. z 1999r nr 43 poz. 430)

2. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

W oparciu o uwarunkowania i ustalenia studium, nie wyznacza się obszarów, na których mogą być lokalizowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

3. Obszary przestrzeni publicznych.

- 1) Na podstawie uwarunkowań i ustaleń niniejszego Studium na terenie gminy wyznacza się obszary przestrzeni publicznych obejmujące:
 - a) istniejące i nowoprojektowane tereny o funkcji usługowej,
 - b) tereny o ukształtowanej tradycji miejsc spotkań mieszkańców, w tym sezonowe, np. odpusty, kiermasze, targowiska itp.,
 - c) zabudowania pałacowo – dworskie wraz z parkami dla zachowania i kultywowania historii tych miejsc w świadomości mieszkańców,
 - d) istniejące i nowoprojektowane tereny o funkcji sportowo- rekreacyjnej.
- 2) Dopuszcza się wyznaczanie obszarów przestrzeni publicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

XII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

1. Rada Gminy w Lasowicach Wielkich podjęła uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia następujących m.p.z.p. wsi:

- a) Wędrynia; uchwała z dnia 29.05.2006r. Nr XLI-238/06,
- b) Trzebiszyn; uchwała z dnia 29.05.2006r. Nr XLI-240/06,
- c) Chudoba; uchwała z dnia 29.05.2006r. Nr XLI-241/06r.,
- d) Gronowice; uchwała z dnia 29.05.2006r. Nr XLI-242/06r.
- e) Lasowice Wielkie; uchwała z dnia 29.05.2006r. Nr XLI-234306r.,
- f) Jasienie; uchwała z dnia 28.06.2006r. Nr XLII-251/06r.

2. Ze względu na konieczność zmiany przeznaczenia terenów rolnych na cele budowlane oraz zachowania ładu przestrzennego wyznacza się następujące plany obejmujące tereny zainwestowane i przeznaczone do zabudowy oraz obejmujące nowe rozwiązania komunikacyjne - obwodnice sołectw:

- a) m.p.z.p. wsi Szumirad,
- b) m.p.z.p. wsi Chocianowice
- c) m.p.z.p. wsi Ciarka
- d) m.p.z.p. wsi Lasowice Małe,
- e) m.p.z.p. wsi Oś,
- f) m.p.z.p. wsi Tuły,
- g) m.p.z.p. wsi Laskowice.

Proponowane orientacyjne granice m.p.z.p. pokazane na rysunku „Kierunków zagospodarowania przestrzennego” wymagają przy podejmowaniu uchwały przez Radę Gminy korekty w oparciu o własności terenu.

XIII. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

- 1.1. Wyznaczone na planszy „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” tereny rolnicze utrzymuje się jako rolniczą przestrzeń produkcyjną obejmującą kompleksy użytków rolnych, łąki i pastwiska.
- 1.2. Na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej, przeznaczonych do prowadzenia produkcji roślinnej proponuje się następujące sposoby zagospodarowania i użytkowania terenów:
 - a) prowadzenie rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego,
 - b) utrzymanie ekstensywnych łąk i pastwisk,
 - c) prowadzenie działalności ogrodniczej i sadowniczej
 - d) ochrona gleby i wód,
 - e) tworzenie stref buforowych.
- 1.3. Na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej mogą być przeprowadzone scalenia i wymiana gruntów w celu stworzenia korzystniejszych warunków gospodarowania, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi¹⁸.
- 1.4. Jako niezgodne z polityką przestrzenną należy traktować wszelkie propozycje wtórnego podziału nieruchomości.
- 1.5. Na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmującej kompleksy użytków rolnych zakazuje się wszelkiej zabudowy (z wyjątkiem dopuszczień określonych w rozdziale IV pkt. 3.4.14.)

2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

- 2.1. Na obszarze gminy Lasowice Wielkie leśna przestrzeń produkcyjna obejmuje lasy ochronne, lasy gospodarcze 3 Nadleśnictw: Kluczbork, Olesno i Turawa wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach oraz projektowane tereny dolesień.
- 2.2. Gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o plany urządzania lasów odrębne dla lasów ochronnych i lasów gospodarczych sporządzane na okres 10 lat oraz w lasach prywatnych w oparciu o plany uproszczone urządzania lasów, sporządzane dla każdego sołectwa.
- 2.3. Zasady prowadzenia gospodarki leśnej mają zapewnić zagospodarowanie i ochronę lasów w drodze:
 - 1) kształtowania struktury gatunkowej i przestrzennej lasu zgodnie z warunkami siedliskowymi, w kierunku powiększania różnorodności biologicznej zwiększania odporności lasu na czynniki destrukcyjne,
 - 2) stosowania indywidualnych sposobów zagospodarowania i ochrony poszczególnych drzewostanów,
 - 3) ustalania etatu cięć według potrzeb hodowlanych lasów ochronnych,
 - 4) ograniczania stosowania zrębów zupełnych do najślabszych siedlisk leśnych

¹⁸ Ustawa z dnia 26 marca 1982r. o scaleniu i wymianie gruntów- tekst jednolity (Dz. U. z 2003r. nr 178 poz.1749)

- oraz prowadzenia ścinki drzew, zrywni i wywozu drewna w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby i roślinności leśnej oraz dróg gminnych (za wyjątkiem pasów o szerokości 50m przyległych do dróg),
- 5) zakazu pozyskiwania żywicy i karpiny.

XIV. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI, OSUWANIA MAS ZIEMNYCH

1. ZAGROŻENIE POWODZIOWE

- 1) W obszarze gminy Lasowice Wielkie według informacji podanej przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Wrocławiu nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne.
- 2) W obrębie rzek Stobrawy, Bogacicy, Budkówki i Budkowiczanki oraz pozostałych cieków występujących na terenie gminy ,w przypadku wystąpienia dużych przepływów może dojść do lokalnych podtopień.

2. ZAGROŻENIA OSUWANIEM MAS ZIEMNYCH

Na terenach objętych zmianami Studium w obrębie stoków naturalnych nie występują warunki do tworzenia się osuwisk (osuwania się mas ziemnych) w rozumieniu art.17 Ustawy z dnia 27 marca o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. nr 80, poz. 717).

XV. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Nie określa się obszarów i obiektów na powierzchni terenu, dla których należy wyznaczyć w złożach kopalin filary ochronne.

XVI.OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI I REKULTYWACJI

- 1) Wyznacza się obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji obejmujące zabudowania pałacowo- dworskie oraz parki podworskie w granicach stref ochrony konserwatorskiej w sołectwach:
 - a) Jasienie,
 - b) Lasowice Małe,
 - c) Laskowice Wielkie,
 - d) Tuły,
 - e) Wędrynia.
- 2) Wyznacza się obszar wymagający przekształceń i rekultywacji likwidowanego składowiska odpadów w sołectwie Laskowice.
- 3) Dopuszcza się wyznaczenie terenów do przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

XVII. TERENY ZAMKNIĘTE I OBSZARY PROBLEMOWE

1. TERENY ZAMKNIĘTE

- 1) W granicach administracyjnych gminy występują tereny zamknięte wyznaczone przez Ministra Infrastruktury decyzją z dnia 26.09.2005r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako tereny zamknięte.
- 2) Wymagania w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew, krzewów, elementów ochrony akustycznej regulują przepisy odrębne¹⁹.

2. OBSZARY PROBLEMOWE

Nie wyznacza się obszarów problemowych.

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008r. „w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych” (Dz.U. nr 153 poz.955)

XVIII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

1. WPROWADZENIE

Obowiązujące „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie ” przyjęte uchwałą nr XI-33/99 Rady Gminy w Lasowicach Wielkich z dnia 30.03.1999r. sporządzone zostało na podstawie art.6 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 15 z 1999r. poz.139).

Obowiązujące studium zostało dwukrotnie zmieniane w 2004 roku i 2005 roku oraz w 2006 roku opracowano „Ocenę aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie”, która we wnioskach wskazała na konieczność aktualizacji całego dokumentu.

Podjęta przez gminę Lasowice Wielkie w/w uchwała w sprawie zmiany studium wskazała jako granice tej zmiany cały obszar gminy oraz jako zakres merytoryczny ustaleń - teren gminy Lasowice Wielkie.

W opracowanym obecnie dokumencie, w związku z uchwałą inicjującą, zachowany został tytuł opracowania oraz w konsekwencji stosowanie w tekście nazwy opracowania „Zmiana studium...”.

W chwili obecnej brak jest możliwości dokonania zmiany uchwały inicjującej przez Radę Gminy, która doprowadziłaby do zgodności tytułu opracowania z wymogami przepisów odrębnych z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, tj opracowania II edycji studium.

Ponieważ według obowiązującej ustawy zakres uwarunkowań i ustaleń studium jest o wiele szerszy niż według poprzedniej ustawy, w sporządzanej zmianie studium przeprowadzono wymaganą analizę uwarunkowań oraz dokonano w niezbędnym zakresie aktualizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ I PRZEZNACZENIU TERENÓW.

2.1 Kierunki zmian ustalono na podstawie:

- 1) przeprowadzonej analizy uwarunkowań rozwoju w oparciu o następujące dokumenty strategiczne opracowanych w latach 2002 – 2006:
- 2) analizy uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zakresem określonym w ustawie o pizp,
- 3) sformułowanej listy problemów przestrzennych.

2.2. Zaproponowano następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

1) ochrona środowiska i jego zasobów poprzez:

- a) ochronę wód powierzchniowych i podziemnych,
- b) ochronę lasów i zadrzewień śródpolnych oraz dolesienia z zachowaniem na całym obszarze gminy funkcji lasów ochronnych,
- c) ochronę złóż surowców mineralnych,
- d) ochronę areału rolnego o I - III klasie bonitacji,
- e) uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej.

- 2) budowa i przebudowa układu komunikacyjnego gminy, poprzez:
 - a) budowę nowych ulic i ciągów pieszo- jezdnych dla obsługi istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej,
 - b) budowę układu tras rowerowych komunikacyjnych i rekreacyjnych.
- 3) budowa i przebudowa systemów infrastruktury technicznej, poprzez:
 - a) remonty i rozbudowę sieci wodociągowej,
 - b) kontynuację budowy kanalizacji sanitarnej w obszarach skoncentrowanej zabudowy,
 - c) budowę kompleksowego systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych dla całej gminy,
 - d) rozbudowę sieci zaopatrzenia w gaz,
 - e) rozbudowę sieci i urządzeń telekomunikacji, stacjonarnej i komórkowej.
- 4) wzrost atrakcyjności gminy, poprzez:
 - a) wyznaczenie terenów pod budownictwo mieszkaniowo –usługowe
 - b) wyznaczenie terenów pod działalności produkcyjne i usługowe,
 - c) wyznaczenie terenów usług turystyki i sportu,
 - d) wyznaczenie przestrzeni publicznych.

2.3. Struktura przestrzenna

Realizacja kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz programów i zadań ponadlokalnych wiąże się ze zmianami w strukturze przestrzennej gminy:

- 1) utrzymuje się i wyznacza się **nowe tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej** stanowiące kontynuację oraz uzupełnienie istniejącej zabudowy ukształtowanej jako tradycyjne ulice z zabudową mieszkaniową, zagrodową i mieszkaniowo-usługową,
- 2) utrzymuje się istniejące i wyznacza się **nowe tereny zabudowy usługowej oraz tereny zabudowy produkcyjnej, składów, magazynów i usług,**
- 3) utrzymuje się podstawowy układ linii komunikacyjnych gminy wzbogacony o **projektowane obwodnice gminy w sołectwach: Jasienie, Ciarka, Chudoba z Wędrynią,**
- 4) utrzymuje się istniejące i wyznacza się projektowane tereny sportu i turystyki,
- 5) utrzymuje się ogólnodostępne tereny zieleni urządzonej w formie parków,
- 6) utrzymuje się i chroni przed zainwestowaniem niezabudowane tereny stanowiące elementy systemu przyrodniczego gminy oraz obiekty ekspozycji widokowej.

2.4. Przeznaczenie terenów oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

Dla realizacji kierunków i celów polityki przestrzennej, wyznaczono ukształtowane i projektowane tereny o dominującym zagospodarowaniu oraz przeznaczeniu, obejmujące:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej ukształtowane; MN, MR
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej i zagrodowej projektowane; MU, MR,
- 3) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; MW,
- 4) tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług ukształtowane i projektowane; PU,

- 5) tereny zabudowy usługowej ukształtowane i projektowane; U,
- 6) tereny sportu i turystyki ukształtowane i projektowane,
- 7) tereny urządzeń i obiektów specjalnych projektowane; IS,
- 8) tereny ogródków działkowych; ZD
- 9) tereny lasów; ZL, lasów ochronnych; ZL, dolesienia; ZLd i tereny ośrodków obsługi leśnictwa; RL,
- 10) tereny zieleni parkowej; ZP
- 11) tereny rolnicze; RP (uprawy polowe, uprawy ogrodnicze), łąki i pastwiska: RŁ, tereny zadrzewień i zakrzewień śródpolnych; ZLs,
- 12) tereny cmentarzy; ZC,
- 13) tereny wód powierzchniowych, zbiorniki wodne projektowane; WS,
- 14) tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych; RU
- 15) tereny infrastruktury technicznej, składowania odpadów; O, oczyszczalni ścieków; K, urządzeń elektroenergetycznych; E, urządzeń wodociągowych; W, urządzeń gazownictwa; G, urządzeń teletechnicznych T,
- 16) tereny komunikacji,
- 17) tereny obsługi komunikacji samochodowej istniejące i projektowane; KS,
- 18) tereny wyłączone z zabudowy.

3. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.

Ustalenia dla ochrony środowiska i przyrody oraz zapewnienia mieszkańcom odpowiednich warunków i jakości życia przyjęto na podstawie zidentyfikowanych uwarunkowań, obowiązujących opracowań wyższego rzędu oraz przepisów odrębnych.

- 1) Na terenie gminy Lasowice Wielkie utrzymuje się ochronę obszarów rdzeniowych o znaczeniu ponadregionalnym – Biocentrum Borów Stobrawsko-Lublinieckich ujęte w krajowej sieci ECONET z obszarem węzłowym 10K Bory Stobrawskie o znaczeniu krajowym.
- 2) **Dopuszcza się objęcie ochroną i utworzenie na terenie gminy Lasowice Wielkie projektowanego Specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) Natura 2000 „Dolina Budkowiczanki”.** „Dolina Budkowiczanki” to niewielki, w większości zalesiony fragment doliny rzeki między miejscowością Szumirad i przysiółkiem Ryczek. Obszar w części zachodniej objęty jest ochroną w rezerwacie „Smolnik”, a w części wschodniej w rezerwacie „Kamieniec”. Propozycja utworzenia SOO „Dolina Budkowiczanki” w chwili obecnej jest w fazie konsultacji społecznych.
- 3) Na terenie gminy Lasowice Wielkie utrzymuje się ochronę prawną pozostałych istniejących obiektów i obszarów przyrodniczych oraz proponuje się objęcie ochroną nowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi²⁰ wymienionych w rozdziale 3 pkt 3.9. obszar chronionego krajobrazu, rezerwaty przyrody, użytki ekologiczne, pomniki przyrody ożywionej).
- 4) Ponadto obejmuje się ochroną:
 - e) parki zabytkowe wyznaczone w oparciu o ustawę o ochronie dóbr kultury i o zabytkach,

²⁰

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2004r. Nr 92 poz. 880 z późn. zm.)

- f) lasy ochronne wyznaczone zgodnie z ustawą o lasach,
- g) gleby chronione, wyznaczone w oparciu o ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- h) źródła, ciek i zbiorniki wodne wskazane do utrzymania wysokiej jakości wód wraz z biologiczną strefą ochronną.

4. OCHRONA ŚRODOWISKA

Ustala się nakaz uwzględnienia w m.p.z.p. następujących ogólnych zasad ochrony środowiska:

- 1) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których wymagany jest obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, za wyjątkiem instalacji radiokomunikacyjnych,
- 2) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, za wyjątkiem:
 - dróg publicznych o nawierzchni utwardzonej,
 - sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
 - instalacji radiokomunikacyjnych,
 - garaży lub parkingów samochodowych, lub zespołów parkingów, dla nie mniej niż 300 samochodów osobowych.

5. OCHRONA ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH

5.1 Utrzymuje się ochronę zasobów wód podziemnych - Obszar Najwyższej Ochrony (ONO) GZWP nr 324 Dolina Kopalna Kluczbork oraz strefy ochronne ujęć wód podziemnych.

5.2. Utrzymuje się ochronę drugiej kopalnej struktury wodonośnej Knieja – Lasowice.

5.3. Sposób zagospodarowania obszarów zasilania powinien uwzględniać następujące zasady ochrony:

- 1) w obrębie zbiornika powinny być lokalizowane jedynie przedsięwzięcia, dla których raport wykaże brak oddziaływania w zakresie zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych,
- 2) w obrębie zbiornika nie należy lokalizować wysypisk i składowisk odpadów,
- 3) uzupełnić kanalizację na terenach występujących w obszarze zbiornika,
- 4) ograniczyć stosowanie indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków bez wcześniejszego wykonania dokumentacji hydrogeologicznej; do czasu wybudowania kanalizacji nieczystości powinny być gromadzone w szczelnych, okresowo opróżnianych zbiornikach przydomowych,
- 5) zakazać wprowadzania ścieków do wód i gruntu,
- 6) zachować rygor uniemożliwiający infiltrację zanieczyszczeń do podłoża, a co za tym idzie ewentualne skażenie środowiska gruntowo-wodnego.

5.4. Przyjmuje się, dla ochrony zasobów wód powierzchniowych:

- 1) zachowanie stref buforowych (lasy i zarośla łąkowe, mokradła, łąki) przy dnach dolin lub łóżyskach rzek i potoków w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych,
- 2) systematyczne ograniczanie dopływu zanieczyszczeń z terenów nieskanalizowanych poprzez:

- a) rozbudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenach zabudowanych,
 - b) instalacja urządzeń podczyszczających na wylotach kanalizacji deszczowej,
 - c) konserwację i odbudowę rowów melioracyjnych,
 - d) budowę szczelnych zbiorników do czasowego gromadzenia nieczystości na terenach o rozproszonej zabudowie,
 - e) wypełnianie przez inwestorów nowych lub modernizowanych obiektów czy instalacji wymagań z zakresu ochrony wód,
- 3) zakaz odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków bytowych, komunalnych i wód opadowych,
 - 4) uzgadnianie jakiegokolwiek ingerencji w koryto, kolizji z ciekami lub zbliżenie inwestycji do koryta cieku z zarządzającym tym ciekim.
 - 5) zakaz grodzenia nieruchomości w odległości 1,5m od krawędzi cieków.
 - 6) wyznacza się pasy ochronne wzdłuż potoków i rzek o szerokości min. 5,0m od brzegów cieków w celu umożliwienia administratorowi prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach rzek i potoków, a także dla ochrony otuliny biologicznej cieków.
- 5.5 ustala się pozostawienie swobodnego dostępu do powierzchniowych wód publicznych dla powszechnego korzystania z wód i wykonywania robót przez ich administratora.

6. OCHRONA ZŁOŻ KOPALIN

Obejmuje się ochroną występujące w północnej części gminy udokumentowane złoża piasków „Kluczbork”²¹.

7. OCHRONA POWIETRZA

Na terenie gminy przyjmuje się, dla ochrony powietrza:

- 1) realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska,
- 2) termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- 3) ograniczanie wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych do powietrza, poprzez optymalizację ruchu drogowego,
- 4) wprowadzenie zasady, używania do ogrzewania pomieszczeń, urządzeń o sprawności energetycznej min 80% i paliw proekologicznych dla przeciwdziałania powstawaniu niskiej emisji; zasada ta powinna być wprowadzona w formie nakazu dla obiektów użyteczności publicznej i produkcyjnych oraz przy stosowaniu zbiorowego ogrzewania.

8. OCHRONA PRZED HAŁASEM, WIBRACJAMI I PROMIENIOWANIEM NIEJONIZUJĄCYM

Na terenie gminy przyjmuje się dla ochrony środowiska przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym:

- 1) poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych,
- 2) sprostanie wymogom aktualnych unormowań prawnych oraz dyrektyw Unii Europejskiej w zakresie ochrony przed wibracjami,

²¹Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego Nr XLIX/357/2002 z dnia 24 września 2002r.)

- 3) doskonalenie systemu komunikacji zbiorowej oraz systemu transportowego z punktu widzenia ograniczenia emisji wibracji, obejmujących poprawę stanu infrastruktury komunikacyjnej,
- 4) ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
- 5) uwzględnienie zagadnień promieniowania niejonizującego na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji lokalizacyjnych dla procesów inwestycyjnych związanych z obiektami będącymi źródłem tego promieniowania, dopuszcza się możliwość realizacji instalacji radiokomunikacyjnych na obiektach budowlanych na zasadach określonych w m.p.z.p.,
- 6) opuszcza się lokalizację nowych stacji bazowych telefonii komórkowej - wież i masztów wolnostojących realizowanych jako konstrukcje wsporcze pod urządzenia i maszty radiokomunikacyjne na zasadach określonych w przepisach odrębnych, a szczególnie w prawie ochrony środowiska i prawie budowlanym,
- 7) w obrębie projektowanej zabudowy mieszkaniowej stosowanie rozwiązań zapewniających ochronę klimatu akustycznego.

9. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY.

Ustalenia przyjęto na podstawie analizy stanu istniejącego, kwerendy materiałów w biurze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu oraz nowych opracowań wojewódzkich.

10. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

10.1. Układ komunikacyjny terenu zaproponowanego mając na względzie:

- zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i płynności ruchu,
- podniesienia atrakcyjności terenów,
- aktywizacji terenów gminnych ,
- umożliwienie dojazdu do wyznaczonych terenów mieszkaniowych i usługowych,
- umożliwienia prowadzenia systemów infrastruktury.

W układzie komunikacyjnym wykorzystano przede wszystkim istniejące drogi utwardzone i ziemne oraz drogi wyznaczone działkami własnościowymi.

10.2 Systemy infrastruktury.

Przewiduje się pełne uzbrojenie terenu w niezbędne systemu infrastruktury z uwagi na :

- zapewnienie mieszkańcom właściwych warunków i jakości życia,
- ochronę środowiska, w tym szczególnie wód powierzchniowych i podziemnych,
- podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej terenów oraz ich aktywizację.

11. USTALENIA ZMIANY STUDIUM WYMIENIONE W PKT. IX- XVII TEKSTU.

Ustalenia zmiany Studium określono na podstawie stanu istniejącego oraz przepisów odrębnych, zidentyfikowanych uwarunkowań, potrzeb rozwojowych gminy i otoczenia, w tym:

11.1. Za inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym przyjmuje się inwestycje ujęte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Lasowice Wielkie przyjętym uchwałą nr XIX-122/2004 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 24 maja 2004 r.):

- a) budowa kanalizacji sanitarnej Trzebiszyn – II etap,
- b) budowa kanalizacji sanitarnej Jasienie, Lasowice Małe, Gronowice, Ciarka,
- c) budowa kanalizacji sanitarnej Chudoba, Wędrynia, Szumirad – III etap i Laskowice IV etap,

oraz kontynuację zadań:

- a) budowa dróg zbiorczych transportu rolnego; Lasowice Małe – Lasowice Wielkie – Chocianowice,
- b) budowa kanalizacji sanitarnej w Chocianowicach.

11.2. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego zlokalizowane na terenie gminy Lasowice Wielkie wymagające wprowadzenia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

W ZAKRESIE: ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

32.32 Realizacja „Wojewódzkiego programu zwiększenia lesistości na lata 2000 – 2020” – zalesienie gruntów o niskiej przydatności rolniczej oraz łączenie rozdrobnionych kompleksów leśnych.

W ZAKRESIE: KOMUNIKACJA

76.1 modernizacja drogi krajowej **nr 11** do pełnych parametrów klasy **S**,
83.8 modernizacja drogi krajowej **nr 45** do pełnych parametrów klasy **GP**,
96.21 modernizacja linii kolejowej **nr 143**,
98.23 modernizacja linii kolejowej **nr 175**,
204.57 modernizacja linii kolejowej **nr 293**.

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa:

196/49. Modernizacja drogi wojewódzkiej **nr 494** Bierdzany - Częstochowa do pełnych parametrów klasy **G I** szer. jezdni - 7,0m.; szer. poboczy utwardzonych - 2x2,0m.; szer. korony - 12,5m /. Minimalną szerokość drogi w liniach rozgraniczających określa się na 25 m. Budowa obejść miejscowości: Chudoba, Wędrynia.

204.57 Modernizacja drugorzędnej linii kolejowej **nr 293** relacji Jełowa - Kluczbork do parametrów eksploatacyjnych określonych na prędkość handlową (tj. średnia na danym odcinku z uwzględnieniem czasu postoju) pociągów pasażerskich co najmniej 40-50 km/h, bez określenia prędkości maksymalnej dla pociągów towarowych Łubniany, Lasowice Wik., Kluczbork. Zadanie wymaga wprowadzenia do m.p.z.p.

W ZAKRESIE: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa

243.28 Wspieranie budowy zbiornika małej retencji Kluczbork na rzece Stobrawa.

245.30 Wspieranie budowy zbiornika małej retencji Trzebiszyn na rzece Budkowiczance.

W ZAKRESIE: ENERGETYKA

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań rządowych

274.10 Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia Komorno - Tworzeń /trzecia nitka o przewidywanym nominalnym ciśnieniu 6,3 MPa i przekroju DN 700 poprowadzona równolegle do dwóch istniejących/.

Zadania zakwalifikowane w planie do zadań samorządu województwa

276.2 Budowa dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Dobrzeń- Kluczbork.

291.17 Modernizacja jednotorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Ozimek- Kluczbork.

Ponadto następujące zadania inwestycyjne zawarte w planie rozwoju lokalnego powiatu kluczborskiego znajdujące się na terenie gminy Lasowice Wielkie

- a) przebudowa drogi Stare Budkowice – Laskowice – Bierdzany,
- b) przebudowa drogi Stare Olesno – Jasienie,
- c) odnowa nawierzchni w miejscowości Jasienie,
- d) przebudowa drogi Chudoba – Zagwiździe przez Tuły,
- e) przebudowa drogi DK 45 od miejscowości Laskowice do granicy powiatu,
- f) przebudowa przepustu w miejscowości Tuły,
- g) przebudowa przepustu przed miejscowością Lasowice Małe.

11.3. W oparciu o uwarunkowania i ustalenia studium, nie wyznaczono obszarów, na których mogą być lokalizowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².